

โครงการหนังสือชุด “ประเทศเพื่อนบ้านของไทยในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้”
Publication Series “Thailand’s Neighbors in Southeast Asia”

มาเลเซีย

เอกภาพกับการศึกษา

Malaysia : Unity and Education

พัชรินทร์ สวนฐิตะปัญญา
Patcharin Suanthitapanya

บรรณาธิการ : ชาญวิทย์ เกษตรศิริ - กาญจณี ละอองศรี
Editors : Charnvit Kasetsiri - Kanchanee La-onsri

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
THE THAILAND RESEARCH FUND

มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
THE FOUNDATION FOR THE PROMOTION OF SOCIAL SCIENCES AND HUMANITIES TEXTBOOKS PROJECT

โครงการหนังสือชุด “ประเทศเพื่อนบ้านของไทยในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้”

Publication Series “Thailand’s Neighbors in Southeast Asia”

ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

มาเลเซีย : เอกภาพกับการศึกษา

Malaysia : Unity and Education

พัชรินทร์ สวนฐิตะปัญญา

Patcharin Suanthitapanya

บรรณาธิการ : ชาญวิทย์ เกษตรศิริ - กาญจณี ละอองศรี

Editors : Charnvit Kasetsiri - Kanchanee La-ongsri

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
THE THAILAND RESEARCH FUND

มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

THE FOUNDATION FOR THE PROMOTION OF SOCIAL SCIENCES AND HUMANITIES TEXTBOOKS PROJECT

มาเลเซีย : เอกภาพกับการศึกษา

Malaysia : Unity and Education

แก้ไขปรับปรุงจากสารนิพนธ์เรื่อง

นโยบายการศึกษากับการสร้างเอกภาพในสังคมของประเทศมาเลเซีย (ค.ศ.1957-1971)

Education Policy and Social Integration in Malaysia (1957-1971)

ผู้แต่ง

พัชรินทร์ สวนจิตะปัญญา

Patcharin Suanthitapanya

บรรณาธิการ : ชาญวิทย์ เกษตรศิริ - กาญจณี ละอองศรี

Editors : Charvit Kasetsiri - Kanchanee La-ongsri

โครงการหนังสือชุด “ประเทศเพื่อนบ้านของไทยในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้”

Publication Series “Thailand’s Neighbors in Southeast Asia”

พิมพ์ครั้งแรก : กุมภาพันธ์ 2541

จำนวนพิมพ์ 1,000 เล่ม

ISBN 974-86304-3-9

ราคา 230 บาท

แบบปกและรูปเล่ม

อำนวยการพิมพ์ เพชรเลิศอนันต์

ถ่ายภาพ เพชรแสงสว่าง

จัดพิมพ์โดย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

THE THAILAND RESEARCH FUND

ชั้น 19 อาคารมหานครอิมพีซ 539/2 ถนนศรีอยุธยา แขวงถนนพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400

19th Floor, Gypsum Metropolitan Tower, 539/2 Sri-Ayudhya Road, Rajdhavee, Bangkok 10400

Tel : 642-5186-9 Fax : 642-5190 BBS : 642-5235 E-mail : vicharn@mozart.inet.co.th

Home Page : <http://www.inet.co.th/org/trf>

มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

THE FOUNDATION FOR THE PROMOTION OF SOCIAL SCIENCES AND HUMANITIES TEXTBOOKS PROJECT

413/38 ถนนอรุณอมรินทร์ บางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700

413/38 Arun-amarin Road, Bangkok 10700, Tel : 424-5768 Fax : 433-8713

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คำนำ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

หนังสือชุด “ประเทศเพื่อนบ้านของไทยในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” เป็นชุดหนังสือที่สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ร่วมมือกับมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ จัดพิมพ์ขึ้นโดยคัดสรรจากวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ของนักศึกษาปริญญาโทจากมหาวิทยาลัยหลายแห่งของเราในประเด็นความรู้ต่างๆ หลายสาขา และปรับปรุงให้เหมาะแก่การเผยแพร่ทั่วไป ในการที่ สกว. ให้ทุนสนับสนุนการปรับปรุงดังกล่าวมีความมุ่งหวังว่า ความรู้ต่างๆ ไม่ว่าจะเจาะจงเฉพาะประเทศเดียว หรือที่สัมพันธ์กับประเทศไทยที่มีอยู่แล้วบ้างก็ตาม จะได้รับการเผยแพร่อย่างกว้างขวาง และเป็นสะพานให้เกิดการตื่นตัวของการศึกษาเกี่ยวกับประเทศต่างๆ หรือที่เรามักจะเรียกกันว่า “วิเทศคดีศึกษา” และ “อาณาบริเวณศึกษา” มากกว่าที่ผ่านๆ มา

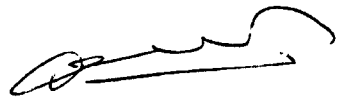
ในอดีตเรามัวแต่แสวงหาและช่วยกันกระจายความรู้เกี่ยวกับประเทศต่างๆ ทั้งในแถบตะวันออกเฉียงและตะวันตกที่ค่อนข้างจะเป็นแดนไกล ความรู้จากแดนไกลที่เป็นประโยชน์แก่เราโดยตรงและประโยชน์ร่วมของทั้งสองฝ่ายแถบนี้ถูกมองข้ามมาเป็นเวลานาน สกว. จึงหวังว่า หนังสือชุดนี้คงพอจะทดแทนสิ่งที่ไม่รู้จักกันอย่างกว้างขวางเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านของเรา และนำ

(4)

จะเป็นกึ่งก้านที่รอการแตกขยายให้เกิดการวิจัยเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน
อย่างสร้างสรรค์ยิ่งขึ้น และชัดเจนเวลาที่ล่วงไปแล้วได้บ้าง

การผลิตงานจำนวนถึง 20 เรื่อง ในชุดนี้คงไม่สามารถสำเร็จลงได้อย่าง
น่าชื่นชม หากมิได้มีความคิดริเริ่มจาก รศ.ดร. บุญรักษ์ บุญณะเขตมาลา
อดีตผู้อำนวยการฝ่ายสนับสนุนการวิจัยด้านความสัมพันธ์ข้ามชาติและทางเลือกใน
การพัฒนา ของ สกว. ความรอบรู้และเชี่ยวชาญของ ดร. ชาญวิทย์ เกษตรศิริ
แห่งมูลนิธิโครงการตำราฯ หัวหน้าโครงการนี้ ความช่วยเหลือของคณะ
กรรมการบริหารโครงการท่านอื่นๆ อีก 6 ท่าน คือ รศ. สีดา สอนศรี
รศ. รังสรรค์ ธาระพรพันธุ์ รศ.ดร. ธีระ นุชเปี่ยม ผศ.ดร. ชاکริต ชุ่มวัฒนะ
ผศ.ดร. สุเนตร ชุตินธรานนท์ และ ผศ. กาญจน์ ละอองศรี กรรมการและ
เลขานุการของโครงการ และที่ปรึกษาอีกหลายท่านที่มีได้เอ่ยนาม ซึ่งได้ช่วย
อ่านและให้ข้อคิดเห็นในการปรับปรุงงานของนักศึกษาอย่างจริงจัง สกว. จึง
ขอขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง

สกว. หวังว่าหนังสือเล่มนี้ ซึ่งสอดคล้องกับอุดมการณ์ของ สกว. ที่ว่า
“สร้างสรรค์ปัญญา เพื่อพัฒนาประเทศ” จะให้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า ทั้งในเชิง
การพัฒนางานวิจัย การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ และการนำเสนอความรู้ทั่วไป
แก่ ครู อาจารย์ นักบริหาร นักธุรกิจ นักวิชาการ นักศึกษา นักวิจัย นักท่องเที่ยว
สื่อมวลชน และประชาชนผู้ใฝ่รู้เกี่ยวกับประเทศอื่น

ศ.นพ. วิจารย์ พานิช

ผู้อำนวยการ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

(6)

15. ศ.ดร. ปรีดา	วิบูลย์สวัสดิ์	กรรมการ
16. รศ.ดร. กุศลธร	ศิลปบรรเลง	กรรมการ
17. รศ.ดร. วิโรจ	อัมพิทักษ์	กรรมการ
18. ดร. สัจจา	บุญยฉัตร	กรรมการ

ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

19. ศ.นพ. วิจารณ์	พานิช	กรรมการและเลขานุการ

คำแถลง

มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

โครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2509 ด้วยความร่วมมือร่วมใจกันเองเป็นส่วนบุคคล ในหมู่ผู้มีความรักในภารกิจ บริหารการศึกษาจากสถาบันต่าง ๆ เมื่อเริ่มดำเนินงาน โครงการตำรามีฐานะ เป็นหน่วยงานหนึ่งของสมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย ก่อนที่จะมีฐานะ เป็นมูลนิธิเมื่อต้นปี พ.ศ. 2521 ทั้งนี้โดยได้รับความร่วมมือด้านทุนทรัพย์ จากมูลนิธิร็อกกี้ เฟลเลอร์ เพื่อให้จ่ายในการดำเนินงานขั้นต้น เป้าหมาย เบื้องแรกของมูลนิธิโครงการตำราก็คือ ส่งเสริมให้มีตำราภาษาไทยที่มีคุณภาพ เฉพาะในทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ทั้งนี้ต่างก็เห็นพ้องต้องกัน ใน ระยะนั้นว่า คุณภาพหนังสือตำราไทยระดับอุดมศึกษาแขนงวิชาดังกล่าวยังไม่ สูงพอ ถ้าส่งเสริมให้มีหนังสือเช่นนี้เพิ่มขึ้นย่อมมีส่วนช่วยยกระดับมาตรฐาน การศึกษาในชั้นมหาวิทยาลัยโดยปริยาย อีกทั้งยังอาจช่วยการสร้างสรรค์ปัญญา ความคิดริเริ่ม และความเข้าใจอันถูกต้องในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมืองโดยรวม

พร้อมกันนี้มูลนิธิโครงการตำราฯ ก็มีเจตนาอันแน่วแน่ที่จะทำหน้าที่ เป็นที่ชุมนุมผลงานเขียนของนักวิชาการต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถาบัน เพื่อ

(8)

ให้ผลงานวิชาการที่มีคุณภาพได้เป็นที่รู้จักและเผยแพร่ออกไปโดยทั่วถึงในหมู่ผู้สอน ผู้เรียน และผู้สนใจงานวิชาการ การดำเนินงานของมูลนิธิโครงการตำราฯ มุ่งขยายความเข้าใจและความร่วมมือของบรรดานักวิชาการออกไปในวงกว้างยิ่ง ๆ ขึ้นด้วย ไม่ว่าจะเป็นด้านการกำหนดนโยบายสร้างตำรา การเขียน การแปล และการใช้ตำรานั้น ๆ ซึ่งจะเป็นเครื่องส่งเสริมและกระชับความสัมพันธ์อันพึงปรารถนา ตลอดจนความเข้าใจอันดีต่อกันในวงวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

นโยบายพื้นฐานของมูลนิธิโครงการตำราฯ คือ ส่งเสริมและเร่งรัดให้มีการจัดพิมพ์หนังสือตำราทุกประเภท ทั้งที่เป็นงานแปลโดยตรง งานแปลเรียบเรียง งานถอดความ งานรวบรวม งานแต่งและงานวิจัย ในช่วงแรก ๆ เราได้เน้นส่งเสริมงานแปลเป็นหลัก ขณะเดียวกันก็ได้ส่งเสริมให้มีการจัดพิมพ์ตำราประเภทอื่น ๆ ด้วย นับแต่ได้ก่อตั้งโครงการตำราฯ มาจนกระทั่งถึงปัจจุบัน โดยความร่วมมืออย่างดียิ่งของนักวิชาการหลายสถาบัน สามารถส่งเสริม-กลั่นกรอง-ตรวจสอบ และจัดพิมพ์หนังสือตำราภาษาไทยระดับอุดมศึกษาที่มีคุณภาพตามเป้าหมาย เจตนารมณ์ และนโยบาย ได้ครบทุกประเภท และมีเนื้อหาครอบคลุมสาขาวิชาต่าง ๆ ถึง 8 สาขาดังต่อไปนี้คือ (1) สาขาวิชาภูมิศาสตร์ (2) สาขาวิชาประวัติศาสตร์ (3) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ (4) สาขาวิชารัฐศาสตร์ (5) สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา (6) สาขาวิชาปรัชญา (7) สาขาวิชาจิตวิทยา (8) สาขาวิชาภาษาและวรรณคดี นอกจากนี้เรายังมีโครงการผลิตตำราสาขาวิชาอื่น ๆ เพิ่มขึ้นด้วย เช่น สาขาวิชาศิลปะ ซึ่งกำลังอยู่ในขั้นดำเนินงาน และยังได้ขยายงานให้มีการแต่งตำราเป็น “ชุด” ซึ่งมีเนื้อความคาบเกี่ยวระหว่างหลายสาขาวิชา เช่น “ชุดชีวิตและงาน” ของบุคคลที่น่าสนใจ ดังที่ได้จัดพิมพ์เผยแพร่ไปแล้วบางเล่ม

ปัจจุบันมูลนิธิโครงการตำราฯ ยังคงมีเจตนาอันแน่วแน่ที่จะขยายงานของเราต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง แม้จะประสบอุปสรรคนานัปการ โดยเฉพาะอุปสรรคด้านทุนรอน เพราะกิจการของเราไม่ใช่กิจการแสวงหากำไร หากมุ่งประสงค์ให้นักศึกษาและประชาชนได้มีโอกาสซื้อหาหนังสือตำราฯ ในราคาย่อมเยาพอสมควร

คณะกรรมการทุกสาขาวิชาของมูลนิธิโครงการตำราฯ ยินดีน้อมรับคำแนะนำและคำวิพากษ์วิจารณ์จากผู้อ่านทุกท่าน และปรารถนาอย่างยิ่งที่จะให้ท่านผู้อ่านทุกท่านได้เข้ามามีส่วนร่วมในมูลนิธิโครงการตำราฯ ไม่ว่าจะเป็นการสนับสนุนแนะนำอยู่ห่าง ๆ ช่วยแต่ง แปล เรียบเรียง หรือ รวบรวมตำราสาขาวิชาต่าง ๆ ให้เรา หรือเข้ามาร่วมบริหารงานร่วมกับเรา

เสน่ห์ จามริก

ประธานคณะกรรมการบริหาร

มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

**รายนามคณะกรรมการบริหาร
มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์**

นายเสน่ห์	จามริก	ประธาน
นางเพ็ชรี	สุมิตร	รองประธาน
นางสาวกุสุมา	สนิทวงศ์ ณ อยู่ธยา	กรรมการ
นายธเนศ	อาภรณ์สุวรรณ	กรรมการ
นายรังสรรค์	ธนะพรพันธุ์	กรรมการ
นายสุถักษณ์	ศิวิรักษ์	กรรมการ
นายวิทยา	สุจริตธนารักษ์	กรรมการ
นายเกริกเกียรติ	พิพัฒน์เสรีธรรม	กรรมการ
นายอุทัย	ดุลยเกษม	กรรมการ
นางสุวรรณา	สถาอานันท์	กรรมการ
นางปรีตตา	เฉลิมเผ่า กอนันตกุล	กรรมการ
นางสาวศุภลักษณ์	เลิศแก้วศรี	กรรมการและเหรัญญิก
นายชาญวิทย์	เกษตรศิริ	กรรมการและเลขานุการ
นายทรงยศ	แววหงษ์	กรรมการและผู้จัดการ

คำนำ

โครงการหนังสือชุด

“ประเทศเพื่อนบ้านของไทยในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้”

คำว่า “เอเชียตะวันออกเฉียงใต้” เป็นคำใหม่ในภาษาไทยและเป็นคำที่ยังไม่ลงตัว จะเห็นว่ามีการใช้ในแบบต่าง ๆ กัน บ้างก็ใช้ว่า “เอเชียอาคเนย์” บ้างก็ใช้ว่า “อุษาคเนย์” อย่างไรก็ตามเพราะฝรั่งก็มี คำนี้เราแปลมาจากภาษาอังกฤษแบบอเมริกันอีกทีหนึ่ง คือ Southeast Asia ซึ่งในภาษาอังกฤษแบบอังกฤษก็ใช้ในลักษณะที่แยกคำ คือ South-East Asia ดังจะเห็นได้จากชื่อหนังสือของปรมาจารย์ชาวอังกฤษ D.G.E. Hall ที่ให้ชื่อหนังสือเล่มคลาสสิกของท่านว่า *A History of South-East Asia* (1955) ในขณะที่ปรมาจารย์อเมริกัน George Mct. Kahin ตั้งชื่อหนังสือที่ถือได้ว่าเป็นงานบุกเบิกเล่มสำคัญของท่านว่า *Governments and Politics of Southeast Asia* (1959)

สำหรับในทวีปเอเชีย แต่เดิมมีคำที่อาจจะมีคามหมายใกล้เคียงกับคำนี้อยู่บ้าง เช่นจีนใช้คำว่า “น่านยาง” ซึ่งแปลตรงตัวว่าทะเลใต้ อันหมายถึงดินแดนที่อยู่ทางใต้ของจีน แต่ไม่รวมมหาสมุทรอินเดียและก็ไม่รวมออสเตรเลีย

ญี่ปุ่นรับคำนี้มาจากจีน แล้วออกเสียงว่า “นานโย” ส่วนในวรรณกรรมอินเดีย ก็มีคำที่หมายถึงดินแดนแถบนี้เช่นกัน คือคำว่า “สุวรรณภูมิ” ที่ไทยนำมา แปลและแปลงว่า “แหลมทอง” อีกทอดหนึ่ง อย่างไรก็ตามแนวความคิดว่า ด้วยหน่วยหนึ่งทางภูมิศาสตร์ของเอเชียนี้ ยังมีได้มีการศึกษาโดยละเอียดนัก (อย่างน้อยก็ในภาษาไทย) และการใช้คำต่าง ๆ เหล่านี้ก็เป็นที่ไปอย่างกว้าง ๆ

โดยทั่วไปในวงวิชาการตะวันตกถือว่าคำว่า “เอเชียตะวันออกเฉียงใต้” ถือกำเนิดขึ้นมาในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 เมื่อ ลอร์ด หลุยส์ เมท์แบดตัน ตั้งกองบัญชาการของท่านขึ้นในเกาะลังกา โดยใช้ชื่อว่า South-East Asia Command แต่อันที่จริงแล้วสหรัฐอเมริกา นั่นแหละ ที่ทำให้คำนี้ (โดยเปลี่ยนเขียนเป็นแบบอเมริกัน) กลายเป็นศัพท์แพร่หลายไปทั่ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงของสงครามเย็น หรือกล่าวโดยเฉพาะเจาะจงก็คือ ภายหลังจากที่ พรรคคอมมิวนิสต์จีนประสบความสำเร็จในการปลดปล่อยประเทศเมื่อปี 2492/1949 นโยบายสกัดกั้น (Containment Policy) ของสหรัฐฯ ทำให้ “เอเชียตะวันออกเฉียงใต้” กลายเป็นดินแดนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งยวดในทางยุทธศาสตร์ ดังนั้นสถานะทางภูมิรัฐศาสตร์ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ก็นำมาซึ่งความพยายามที่จะศึกษาและเข้าใจในดินแดนประชากร เศรษฐกิจ การเมือง และ วัฒนธรรม อันเป็นที่มาของวิธีการศึกษาในลักษณะของ area studies (หรือที่เรากำลังพยายามทำและแปลออกมาว่า “อาณาบริเวณศึกษา” บ้าง “วิเทศคดีศึกษา” บ้าง) และนี่ก็เป็นที่มาของ “เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา” หรือ Southeast Asian Studies

ในช่วงของทศวรรษ 1950 และ 1960 (ซึ่งตรงกับช่วงรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม-สฤษดิ์ ธนะรัชต์-ถนอม กิตติขจร) “เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา”

ในสถานะของ “สหสาขาวิชา” (Interdisciplinary) เพียงพ่อย่างมาก ศูนย์ศึกษาใหญ่ ๆ ไม่ว่าจะเป็นที่มหาวิทยาลัยคอร์เนล (ตั้ง Southeast Asia Program 2494/1951) มหาวิทยาลัยเยล มหาวิทยาลัยวิสคอนซิน มหาวิทยาลัยฮาวาย ตลอดจนวิทยาเขตต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย ฯลฯ ต่างก็ทั้งเรียน ทั้งสอน ทั้งวิจัย และทั้งมีส่วนพัวพันกับนโยบายของรัฐบาลอเมริกันในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสงครามเวียดนาม-ลาว-กัมพูชา จนกระทั่งบางวงวิชาการและนักวิชาการบางคนถูกประณาม ว่าทำงาน “จารกรรม” ให้กับรัฐบาล

สหสาขาวิชา “เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา” ซึ่งส่วนใหญ่การจัดการเรียนการสอนจะเป็นระดับปริญญาโทและปริญญาเอกนั้นได้แพร่ขยายไปทั่วเช่นในยุโรปทั้งในอังกฤษและภาคพื้นทวีป (แน่นอนเจ้าอาณานิคมเดิมในยุโรป เช่นอังกฤษ ฝรั่งเศส หรือเนเธอร์แลนด์ ต่างก็มีการศึกษาในลักษณะคล้ายคลึงกันนี้ และบางแห่งก็มีมาก่อนอเมริกันด้วยซ้ำไป) และก็ขยายไปสู่ประเทศที่อยู่ในเขตอิทธิพลทางการเมืองของอเมริกา เช่นในออสเตรเลีย หรืออย่างในกรณีของญี่ปุ่นเป็นต้น (มหาวิทยาลัยเกียวโตได้รับเงินทุนช่วยเหลือจากอเมริกันในการจัดตั้ง Center for Southeast Asian Studies 2508/1965)

สำหรับในประเทศไทย (ซึ่งรวมทั้งประเทศบางประเทศในภูมิภาคนี้) “เอเชียตะวันออกเฉียงใต้” ในสถานะทางวิชาการและสถานะทางภูมิรัฐศาสตร์ จะเป็นผลผลิตทั้งทางตรงและทางอ้อมของสหสาขาวิชาและนโยบายทางยุทธศาสตร์ของอเมริกา การเกิดขึ้นของวิชาใหม่ ๆ เช่น ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ การเมืองการปกครองเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สังคมและวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ฯลฯ ในมหาวิทยาลัยชั้นนำของไทยในช่วง

ปลายทศวรรษ 1950 และมาเฟื่องฟูอย่างมากในทศวรรษ 1960 นั้นมีส่วนเกี่ยวข้องกับใกล้ชิดกับนโยบายของอเมริกาในเอเชีย หนังสือตำราในด้านนี้ค่อย ๆ ทอยออกมา โดยเริ่มต้นจากงานแปลจากภาษาอังกฤษ (อเมริกัน) เรื่อยไปจนเกิดตำราแบบประเภท “แนะนำ” โดยนักวิชาการไทย (ซึ่งส่วนใหญ่ยังต้องพึ่งหลักฐานข้อมูลจากตำราของอเมริกัน-อังกฤษอยู่เป็นส่วนใหญ่)

ในเวลาเดียวกัน “เอเชียตะวันออกเฉียงใต้” ในสถานะของความสำคัญทางภูมิรัฐศาสตร์ต่อนโยบายของสหรัฐฯ ก็ทำให้รัฐบาลในหลายประเทศในแถบนี้ถูกอิทธิพลดังกล่าวดูดเข้าไปอยู่ในวงจรของการเมืองระหว่างประเทศของสงครามเย็น (ซึ่งถ้าจะพูดให้ตรงความหมายที่เดิยวันนั้น สงครามเย็นเป็นความเย็นสำหรับมหาอำนาจมากกว่า เพราะไม่ต้องรบสงครามในบ้านของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นในยุโรปหรืออเมริกา ในขณะที่ทั้งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กลับเป็นสงครามที่มีความรุนแรงและความหายนะอย่างสูง มีลักษณะของสงครามร้อนเสียยิ่งกว่าร้อน) ในระยะเวลาดังกล่าวเกิดความพยายามที่จะสร้าง “ความร่วมมือส่วนภูมิภาคในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” โดยเฉพาะในกลุ่มค่าย “โลกเสรี” ที่จะเผชิญหน้ากับ “ค่ายคอมมิวนิสต์”

แน่นอนในระยะเริ่มแรก “ความร่วมมือส่วนภูมิภาค” นี้ก็ตกอยู่ภายใต้ “ร่มเงา” ของมหาอำนาจตะวันตก ซึ่งนำโดยสหรัฐฯ อย่างในกรณีขององค์การสนธิสัญญาป้องกันร่วมกันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือ สปอ. (The South-east Asia Collective Defence Treaty Organization - SEATO) ปี 2497/1954 ที่มีสำนักงานอยู่ที่กรุงเทพฯ (ปัจจุบันเป็นที่ตั้งของส่วนหนึ่งของกระทรวงการต่างประเทศ) เรื่อยมาจนมีสมาคมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือ อาสา (Association of Southeast Asia - ASA) ที่กลายมาเป็น

สมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือที่รู้จักกันว่า อาเซียน (The Association of Southeast Asian Nations - ASEAN) ในที่สุดในปี 2510/1967 และก็เกิดกิจกรรมต่าง ๆ เสร็จขึ้นมาเพื่อสร้าง “ความร่วมมือส่วนภูมิภาค” อาทิเช่น กีฬาแหลมทอง (Southeast Asian Peninsular Games - SEAP Games) อันเป็นที่มาของซีเกมส์ (Southeast Asian Games - SEA Games) ในปัจจุบัน หรือกิจกรรมทางด้านวัฒนธรรมที่ขึ้นชื่อลือชาและฟูฟ่ออย่างมากคือ รางวัลนักเขียนซีไรท์ (Southeast Asian Write Award - SEA Write) ฯลฯ

กล่าวโดยย่อ แม้ว่าแนวความคิด แนวศึกษา ตลอดจนกิจกรรมทั้งทางการเมืองและวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะได้รับอิทธิพลและแรงกระตุ้นจากโลกตะวันตก (โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากสหรัฐฯ) ก็ตาม แต่แนวความคิดดังกล่าวได้กลายเป็นที่ยอมรับและปฏิบัติกันใน “ภูมิภาค” นี้ และที่สำคัญก็คือได้เกิด “หน่ออ่อน ๆ” ของวิชาการ “เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา” ขึ้นในมหาวิทยาลัยไทยบางแห่ง เช่น ปรินซ์ญาโททางด้านประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มหาวิทยาลัยศิลปากร 2517/1974 ซึ่งในช่วง 20 ปีที่ผ่านมาจนถึงปี 2538/1995 ได้ผลิตมหาบัณฑิตออกมาแล้ว 78 คน แต่อย่างไรก็ตามมีข้อน่าสังเกตว่าวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ของมหาบัณฑิตนี้ส่วนใหญ่กลับกลายเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับไทยศึกษามากกว่าจะเป็นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา อันอาจเนื่องมาจากข้อจำกัดของความรู้ว่าด้วยภาษาที่จะทำงานค้นคว้าในภาษาของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยตรงก็เป็นได้

สำหรับที่มหาวิทยาลัยมหิดล มีสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาชนบท ตั้งเป็นทางการ 2524/1981 (แต่มีสถานะเป็นโครงการมาก่อน

ตั้งแต่ปี 2517/1974 (ไล่เรียกกันกับมหาวิทยาลัยศิลปากร) สถาบันฯนอกจาก จะทำการวิจัยเกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้แล้ว ยังจัดหลักสูตรการเรียนการสอนระดับปริญญาโทและเอกอีกด้วย (อย่างไร ก็ตามหลักสูตรปริญญาเอกซึ่งเริ่มในปี 2535/1992 ยังไม่มีผู้จบการศึกษา)

น่าสนใจและน่าแปลกใจที่นอกเหนือจาก “หน่ออ่อนทางวิชาการ” ของ สองมหาวิทยาลัยข้างต้น ไม่มีมหาวิทยาลัยระดับนำของไทยจัดการเรียน การสอนไม่ว่าจะเป็นในระดับปริญญาตรี หรือในระดับหลังปริญญาตรี และก็ไม่มี หน่วยงานที่ทำการศึกษารวบรวมหรือวิจัยเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยตรง แม้ว่าที่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจะมีสถาบันเอเชียศึกษามาตั้งแต่ 2528/1985 (เป็น โครงการมาตั้งแต่ 2510/1967) ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ก็มีการจัดตั้ง สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษาขึ้นมาในระยะหลัง อย่างไรก็ตามก็เป็นที่น่าสนใจ ได้ทั้งในความสัมพันธ์ทางด้านภูมิรัฐศาสตร์และเศรษฐศาสตร์การเมือง ที่ทั้งสอง สถาบันนี้จะทำหน้าที่หน้าหนักรองการทำงานวิจัยค้นคว้าในส่วนที่เกี่ยวกับเอเชียตะวันออกเฉียง ใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจีนและญี่ปุ่น มากกว่าบรรดา “ประเทศเล็กประเทศน้อย” ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (แม้ว่าโดยความเป็นจริงแล้วทางจุฬาฯให้ความ สนใจและผลิตผลงานทางด้านเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ไม่น้อยก็ตาม)

โดยรวมแล้วก็อาจกล่าวได้ว่า เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษาก็ยังคง สภาพของการเป็น “หน่ออ่อน ๆ” ทางวิชาการอยู่ ยังเป็น “หน่ออ่อน” ทั้งใน ด้านการเสริมสร้างสถาบัน ทั้งในด้านบุคลากรทางวิชาการ (หรือที่เราเรียกกัน ว่าเชี่ยวชาญ) ทั้งในด้านหนังสือ ตำรา และทั้งในด้านความรู้ของมหาชนโดย ทั่วไป

แต่แล้วในช่วงประมาณ 2 ทศวรรษที่ผ่านมา เกิดปรากฏการณ์ที่สำคัญในระดับการเมืองของโลก อันมีผลกระทบต่อภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมทั้งไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ นั่นคือ นับตั้งแต่การปราชัยของสหรัฐฯ ในอินโดจีนตั้งแต่ปี 2518/1975 ตามติดมาด้วยปรากฏการณ์ที่ไม่ค่อยจะมีใครคาดคิด คือการล่มสลายของอุดมการณ์และเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมในช่วงปลายทศวรรษ 1980 ซึ่งมีผลเป็นรูปธรรมในการพังทลายของกำแพงเบอร์ลินกับการล่มสลายของสหภาพโซเวียต ซึ่งก็หมายถึงการสิ้นสุดของสงครามเย็น (หรือจะเรียกว่าสงครามร้อนในมุมมองของเอเชียก็ตาม) ในช่วงต้นทศวรรษ 1990 เป็นผลให้ดูเหมือนว่ากระแสใหญ่ ๆ ในโลกนี้เหลืออยู่เพียง 2 กระแสเท่านั้นเอง คือ กระแสหนึ่งเป็นด้านการเมืองและเป็นเรื่องของ “กระบวนการประชาธิปไตย” (democratization) อีกกระแสหนึ่งทางด้านเศรษฐกิจซึ่งเป็นเรื่องของ “เศรษฐกิจการตลาดเสรี” (free market economy)

ดังนั้น สภาพการของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่เคยแบ่งเป็นค่ายเป็นกลุ่ม กลีบกลายเป็นคล้าย ๆ กับ “โลกที่ไร้พรมแดน” หรือเรียกตามศัพท์ที่แสนจะได้รับความนิยมแห่งยุคใหม่นี้ว่า “โลกาภิวัตน์” ดูประหนึ่งว่าไม่ว่าประเทศใดจะปกครองด้วยระบบการเมืองแบบใด ต่างก็ดูเหมือนจะสามารถอยู่ร่วมกันและติดต่อสัมพันธ์กันได้

ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวในรอบสองทศวรรษที่ผ่านมา ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยอย่างมหาศาล ทั้งในระดับของรัฐบาลในแง่ของ “ความร่วมมือส่วนภูมิภาค” ที่กล่าวแล้วข้างต้น รวมทั้งความพยายามที่จะขยายขอบเขตความร่วมมือของสมาคมอาเซียนให้มีสมาชิกครบ 10 ประเทศ รวมไปถึงจนถึงภาคเอกชนซึ่งความสำเร็จในระยะหนึ่งของการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย นับ

(18)

ตั้งแต่เริ่มแผนพัฒนาเศรษฐกิจเมื่อปี 2504/1961 โดยยึดระบบเศรษฐกิจ การตลาดเสรี เกาะกลุ่มมากับสหรัฐฯและญี่ปุ่น ทำให้เศรษฐกิจไทยประสบ ความสำเร็จอย่างมากมาหลายทศวรรษ 1960 เพื่อมุ่งเป็น “เศรษฐกิจฟองสบู่” ในทศวรรษ 1980 จนกระทั่งมาเริ่มถดถอยเอาในตอนต้นทศวรรษ 1990 และ เกิดวิกฤตเศรษฐกิจและค่าของเงินบาทในปี 2540/1997 ความสำเร็จชั่วระยะเวลาหนึ่งของเศรษฐกิจไทยที่ทำให้ภาคเอกชนให้ความสนใจต่อทรัพยากรและ แรงงานราคาถูกของประเทศข้างเคียง โดยเฉพาะประเทศที่ใช้ระบบสังคมนิยม และ “ล้มเหลว” ทางเศรษฐกิจอย่างในอินโดจีนและพม่า

กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ในสภาพการณ์ใหม่ข้างต้น ทำให้เกิดความสนใจ และความสำคัญของการที่ไทยจะต้อง “รู้เขารู้เรา” รู้จักประเทศเพื่อนบ้านหรือ ประเทศข้างเคียงโดยตรง ลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่คุ้นเคย อยู่กับการติดต่อแต่กับชาติมหาอำนาจ เพียงแต่วอชิงตัน ลอนดอน ปารีส โตเกียว หรือที่เปลี่ยนไปหน่อยก็คือกับปักกิ่ง กลับต้องให้ความสนใจต่อ “ประเทศเล็กประเทศน้อย” ต้องติดต่อกับอย่างกุ่ม เวียงจันทน์ พนมเปญ ฮานอย จาการ์ตา ฯลฯ ดังคำกล่าวของ ดร. สิปปนนท์ เกตุทัต (วิเทศคดีศึกษา สกว. 2538) ที่ว่า

สังคมไทยจะต้องปรับตัวเองให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้สร้าง ปัญญาขึ้นให้กว้าง ให้รอบรู้เรา-รู้เขามากขึ้น จะต้องรู้คู่ค้า-คู่แข่ง มากขึ้น จะต้องเรียนรู้การหาความพอดี ระหว่างความร่วมมือและ การแข่งขัน เรียนรู้การอยู่ร่วมกับธรรมชาติมากขึ้น และการรักษา ไว้และการพัฒนาซึ่งความเป็นไทยในสังคมโลก จะต้องเป็นทั้ง พลเมืองไทยและพลเมืองโลก

ความตื่นตัวสนใจต่อประเทศข้างเคียง ทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน แม้จะมีกลิ่นอายของยุทธศาสตร์ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ประเภทของการ “การเปลี่ยนสนามรบให้เป็นตลาดการค้า” ประเภทของการมองหาช่องทางผลประโยชน์ที่จะได้ทั้งตลาด ทั้งแรงงานและทั้งทรัพยากรราคาถูกก็ตาม แต่ก็ส่งผลให้เกิดความตื่นตัวในวงการศึกษาก็จะมี “เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา” ในรูปต่าง ๆ ทั้งในระดับของทบวงมหาวิทยาลัยที่ต้องการส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ภาษาของประเทศเพื่อนบ้านให้มากขึ้น ทั้งในหมู่มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่มีโครงการประเภท “ภูมิภาคศึกษา” “พม่าศึกษา” “อินโดจีนศึกษา” หรือ “เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา” โดยตรง (แม้ว่าส่วนใหญ่ยังมีสภาพเป็นแผนงานอยู่ บางส่วนก็เป็น “หน่วยวิชาการ” เล็ก ๆ ยังต้องรอกาลเวลาที่จะพิสูจน์ว่าจะเติบโตออกดอกออกผลหรือไม่ก็ตาม)

และจากบริบทดังกล่าวนี้เอง เป็นที่มาของโครงการหนังสือชุด “ประเทศเพื่อนบ้านของไทยในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” โครงการหนังสือชุดนี้มุ่งที่จะกระตุ้นให้เกิดความสนใจต่อ “เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา” มุ่งที่จะสนับสนุนผลงานทางด้านนี้ที่เขียนโดยคนไทยด้วยกัน ดังนั้น โครงการจึงมุ่งไปที่การเลือกสรรผลงานวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ในระดับปริญญาโทของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย เพราะลักษณะงานกลุ่มนี้มักอยู่ในข่ายงาน ริเริ่มสร้างสรรค์ หรือบุกเบิกในการศึกษาค้นคว้า อาจในแง่ฐานข้อมูลชั้นต้น การประมวลประเด็นศึกษา ตลอดทั้งมุมมองในการศึกษา วิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์เหล่านี้ ได้นำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะที่จะตีพิมพ์เป็นหนังสือเพื่อใช้ในการเรียนการสอน หรือสำหรับบุคคลทั่วไปที่มีความสนใจในด้านนี้

ในการดำเนินดังกล่าวนับตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2538 เมื่อได้รับอนุมัติ
 เงินทุนสนับสนุนโครงการจาก *สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)*
 ก็ได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นมา 8 ท่าน คือ รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์
 (ธรรมศาสตร์) บุญรักษ์ บุญญะเจตมาลา (สกว.) วีระ นุชเปี่ยม (ศิลปากร)
 สีดา สอนศรี (ธรรมศาสตร์) สุเนตร ชุตินธรานนท์ (จุฬาฯ) ชาคริต ชุ่มวัฒนะ
 (ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร) โดยมี ชาญวิทย์ เกษตรศิริ (ธรรมศาสตร์
 เป็นประธาน) และ กาญจณี ละอองศรี (ธรรมศาสตร์ เป็นกรรมการและเลขานุการ)
 คณะกรรมการได้พิจารณาวิทยานิพนธ์เป็นจำนวนมาก และในที่สุดจากข้อเสนอ
 แนะนำของผู้อ่านต้นฉบับหรือ reader (ที่ได้ขอให้ช่วยพิจารณาเป็นกรณีพิเศษ)
 ประกอบกับความเห็นของกรรมการเอง ก็ได้ดำเนินให้มีการปรับปรุงแก้ไข
 วิทยานิพนธ์สารนิพนธ์ซึ่งแล้วเสร็จจัดการตีพิมพ์ได้ในชุดนี้จำนวน 20 เรื่อง

โครงการหนังสือชุด “ประเทศเพื่อนบ้านของไทยในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” ทั้ง 20 เรื่องนี้ เมื่อพิจารณาในภาพรวมจะเป็นการให้ฐานข้อมูล
 และความรู้ต่อความเข้าใจเรื่องราวของภูมิภาคนี้ทั้งในเรื่องนโยบายการต่างประเทศ
 การก่อตั้งองค์การระหว่างประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ปัญหาชายแดน
 ปัญหาชนกลุ่มน้อย ประวัติศาสตร์บางช่วงเวลาของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคนี้
 ตลอดเรื่องราวทางวัฒนธรรม คติชนวิทยา โลกทัศน์และภูมิปัญญา ฯลฯ โดย
 มีความคาดหวังว่า โครงการหนังสือชุดนี้จะช่วยกระตุ้นให้เกิดความสนใจต่อ
 “เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา” ขึ้นในบ้านเราทั้งในหมู่นักวิชาการและมหาชน
 ทั่วไป เป็นการขยายพรมแดนของความรู้และวิชาการให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ช่วย
 ส่งเสริมให้เกิดนักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญรุ่นใหม่ ๆ ขึ้น และที่สำคัญคือ
 กระตุ้นให้เกิดทั้งการเรียนการสอน การค้นคว้าวิจัย การสร้างสถาบัน การสร้าง
 คนรุ่นใหม่ที่มีลักษณะเป็น critical mass ขึ้นในประเทศไทยอันเป็นส่วนหนึ่ง

และส่วนที่สำคัญของ “ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” เวลาของ “การศึกษาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” เอง แทนที่จะเป็นในอเมริกา ในยุโรป ในออสเตรเลีย ในญี่ปุ่น ในจีน น่าจะมาถึงแล้ว

สำหรับหนังสือเรื่อง “มาเลเซีย : เอกภาพกับการศึกษา” ของ พชรินทร์ สวนธุติตะปัญญา แก้ไขปรับปรุงจากสารนิพนธ์เรื่อง “นโยบายการศึกษากับการสร้างเอกภาพในสังคมของประเทศมาเลเซีย (ค.ศ.1957-1971)” (อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2529) หนังสือเรื่องนี้ชี้ให้เห็นถึงความพยายามของรัฐบาลมาเลเซียหลังจากได้รับเอกราชแล้ว ที่จะทำให้เกิดเอกภาพท่ามกลางความหลากหลายทางเชื้อชาติในมาเลเซีย ด้วยการสร้าง “ภาษามลายู” เป็นภาษาประจำชาติ ใช้ในการติดต่อสื่อสารระหว่างกลุ่มพลเมืองเชื้อชาติต่าง ๆ และการ “ส่งผ่าน” ภาษาประจำชาตินั้น กระทำโดยนโยบายทางการศึกษาในระบบ “โรงเรียนแห่งชาติ” หากทว่า ผลของการสร้างเอกภาพด้วยนโยบายทางการศึกษา ก็ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในสังคมมาเลเซียมาโดยตลอด

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันการสร้างเอกภาพด้วยการใช้ภาษาประจำชาติ ก็ยังคงเป็นเป้าหมายทางการศึกษาที่สำคัญของรัฐบาลมาเลเซีย เพียงแต่เปลี่ยนจากภาษามลายูเพียงภาษาเดียว มาเป็นการใช้ภาษาอังกฤษควบคู่กันไป เพื่อการแข่งขันทางเศรษฐกิจและการค้าระดับโลก มิใช่มุ่งแข่งขันเฉพาะคนต่างเชื้อชาติในประเทศเดียวกัน

ท้ายที่สุดนี้บรรณาธิการต้องขอขอบคุณบุคคลจำนวนมากที่ช่วยทำให้เกิดโครงการหนังสือชุดใหญ่นี้ขึ้นมา (หลายท่านอาจดำรงความเป็นนิรนามอยู่ต่อไป) ขอขอบคุณ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ที่ช่วยเหลือ

ในด้านทุนทั้งการดำเนินการเลือกสรรและทุนการจัดพิมพ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ศาสตราจารย์ นายแพทย์ วิจารณ์ พานิช ผู้อำนวยการ กับ ดร. โชคชัย สุทธาเวศ ฝ่ายความสัมพันธ์ข้ามชาติ สกว. และขอขอบคุณ ดร. บุญรักษ์ บุญญะเขตมาลา อดีตผู้อำนวยการฝ่ายความสัมพันธ์ข้ามชาติ สกว. เป็นกรณีพิเศษ ที่เล็งเห็นความสำคัญของ “วิเทศคดีศึกษา” โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา” ผลักดันให้เกิดผลงานทางวิชาการด้านนี้ทั้งในแง่ของเอกสารสิ่งพิมพ์ ทั้งในแง่ของการสัมมนาและการประชุมทั้งระดับชาติและระดับนานาชาติหลายครั้งหลายคราด้วยกัน

ขอขอบคุณมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ที่มีศาสตราจารย์ เสน่ห์ จามริก เป็นประธาน ที่ร่วมในการดำเนินการจัดพิมพ์เผยแพร่ครั้งนี้ ขอขอบคุณกรมการตามรายนามที่กล่าวข้างต้นที่ช่วยในการคัดเลือก ขอขอบคุณต่อผู้อ่านต้นฉบับหลายท่าน (ที่นิรนาม) ขอขอบคุณจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร ซึ่งอนุญาตให้นำวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ในโครงการนี้มาตีพิมพ์ ขอขอบคุณผู้เขียนทุกท่านที่ทั้งอนุญาตให้นำผลงานมาตีพิมพ์ ทั้งอดทนและมานะในการแก้ไขต้นฉบับอีกครั้งแล้วครั้งเล่า ขอขอบคุณอาจารย์ธำรงค์ศักดิ์ เพชรเลิศอนันต์ และ คุณถ้ายวน เพชรแสงสว่าง ที่ช่วยในการดำเนินการให้หนังสือเป็นรูปเล่ม ขอขอบคุณ คุณเพลิน เทียนขวัญ และคุณปรารถนา ศรีวิศาลศักดิ์ ที่ช่วยในด้านธุรการเป็นอย่างดีจนสิ้นสุดโครงการฯ

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ

กาญจณี ละอองศรี

2 ตุลาคม 2540

คณะกรรมการบริหารโครงการผลิตหนังสือด้านวิเทศคดีศึกษา
ชุด “ประเทศเพื่อนบ้านของไทยในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้”

1. อาจารย์ ดร. ชาญวิทย์	เกษรศิริ	ประธาน
2. รองศาสตราจารย์ ดร. บุญรักษ์	บุญญะเขตมาลา	กรรมการ
3. รองศาสตราจารย์สีดา	สอนศรี	กรรมการ
4. รองศาสตราจารย์รังสรรค์	ธนะพรพันธุ์	กรรมการ
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อีระ	นุชเปี่ยม	กรรมการ
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชาคกริต	ชุ่มวัฒน์	กรรมการ
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุเนตร	ชุตินธรานนท์	กรรมการ
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กาญจณี	ละอองศรี	กรรมการและเลขานุการ

ภาพปก

มาเลเซีย มีพื้นที่ประเทศรวม 330,434 ตารางกิโลเมตร ประเทศแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ มาเลเซียตะวันตก บนคาบสมุทรมลายู มีพื้นที่ 131,587 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วย 11 รัฐ เป็นรัฐที่มีสุดตายเป็นประมุข 9 รัฐ อีก 2 รัฐ คือ ปีนัง และมะละกา มีผู้ว่าราชการรัฐเป็นประมุข มาเลเซียตะวันออกตั้งอยู่ตอนเหนือของเกาะบอร์เนียว คือ ซาบาห์ และ ซาราวัก มีพื้นที่ 74,398 และ 124,449 ตารางกิโลเมตรตามลำดับ มีผู้ว่าราชการรัฐเป็นประมุข ส่วนเมืองหลวง คือ กรุงกัวลาลัมเปอร์ และเกาะลาบวน อยู่ภายใต้การดูแลของรัฐบาลกลาง

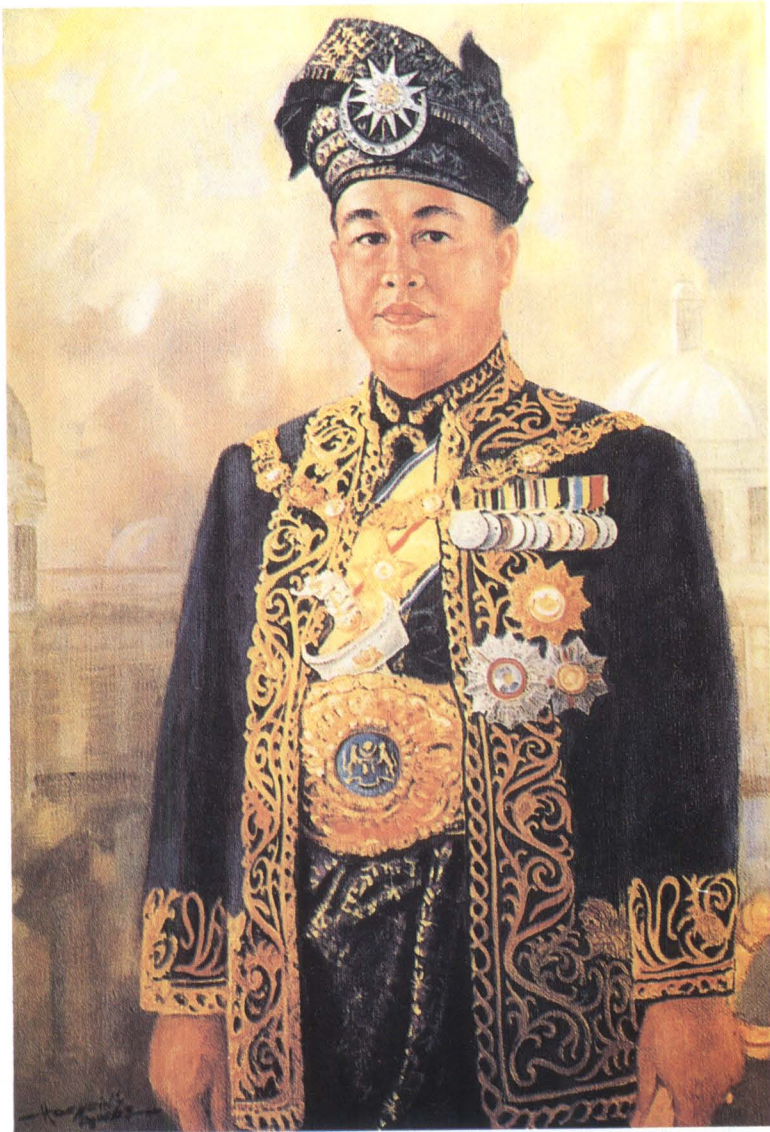
มาเลเซียมีประชากรประมาณ 22 ล้านคน ประกอบด้วยคนหลากหลายเชื้อชาติ 59% เป็นคนมาเลย์ (มลายู) และชนพื้นเมืองดั้งเดิม 32% เป็นคนเชื้อสายจีน และ 9% เป็นคนเชื้อสายอินเดีย โดยรวมแล้วประชากรและความเจริญส่วนใหญ่อยู่ทางมาเลเซียตะวันตก

ภาพปก ดร.มหาธีร์ โมฮัมหมัด นายกรัฐมนตรีมาเลเซียที่มาจากการเลือกตั้งนับแต่ ค.ศ.1981 ถึงปัจจุบัน นำการประชุมพรรคแนวร่วมแห่งชาติที่เมืองยะโฮร์บา루 เมื่อ ค.ศ.1989

(ภาพจาก Asiaweek, May 26, 1989)

ภาพวาดสีหน้า (25)-(38) เป็นฝีมือของ Enche Mohamed Hoessein bin Enas เขาเกิดที่เกาะชาวาโนอินโดนีเซียเมื่อ ค.ศ.1924 แต่ได้ย้ายมาอยู่และเป็นข้าราชการของมาเลเซีย เมื่อ ค.ศ.1952 เป็นจิตรกรที่มีชื่อเสียงของมาเลเซีย เขาวาดภาพชุดนี้ในช่วงต้นทศวรรษ 1960 หลังจากมาเลเซียได้เอกราชสมบูรณ์จากอังกฤษไม่นานนัก ภาพวาดชุดนี้สะท้อนถึงสังคมมาเลเซียที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติและวัฒนธรรม หรือที่เรียกว่า “พหุสังคม”

(ภาพจากหนังสือ Malaysians, The Shell Company of the Federation of Malaya Limited, 1963)

สุลต่านแห่งรัฐปะลิส และเป็น ยังดี เปอร์ตวน อากง (สมเด็จพระราชาธิบดี)

แห่งมาเลเซีย ระหว่าง ค.ศ.1960-1965

(ภาพวาดของ Enche Mohamed Hoessein bin Enas)

ประธานสภาผู้แทนราษฎรมาเลเซีย

(ภาพวาดของ Enche Mohamed Hoessein bin Enas)

ทหาร 3 เหล่าทัพของมาเลเซีย

(ภาพวาดของ Enche Mohamed Hoessein bin Enas)

เด็กชายมาเลย์

(ภาพวาดของ Enche Mohamed Hoessein bin Enas)

เจ้าบ่าว-เจ้าสาวชาวมาเลย์

(ภาพวาดของ Enche Mohamed Hoessein bin Enas)

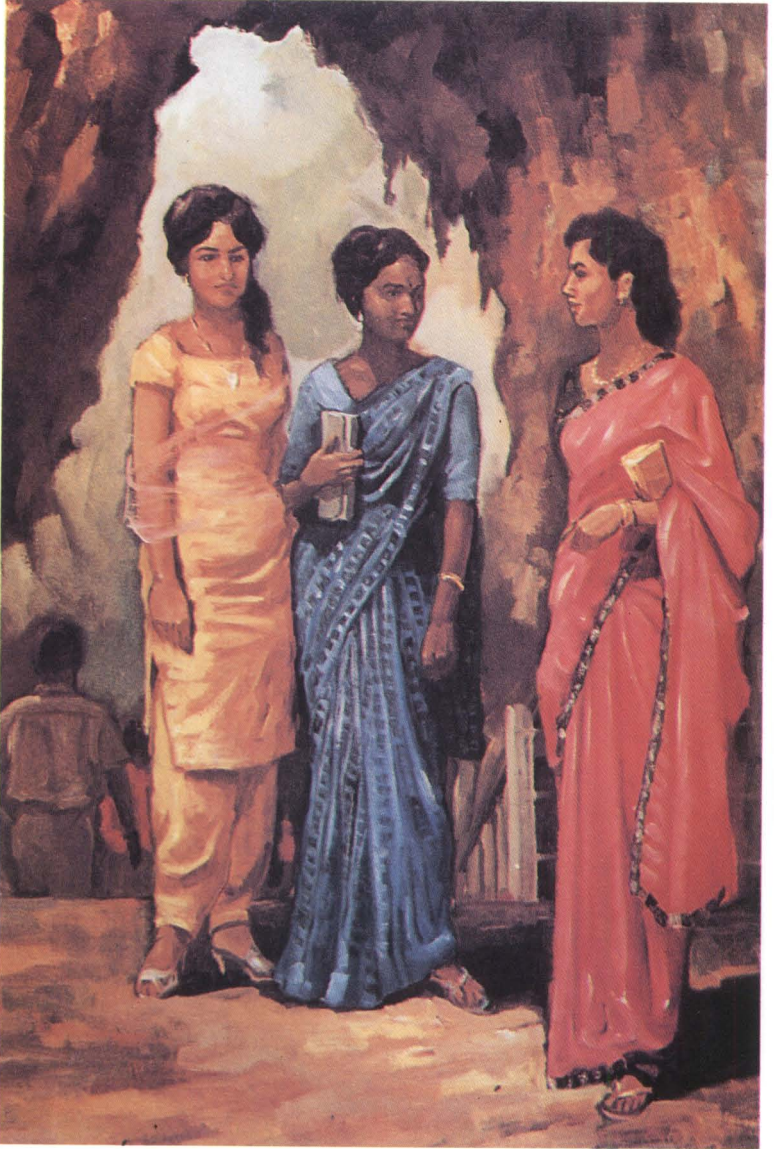
“ผู้หญิงหัวแดง” เป็นหญิงชาวจีนที่เข้ามาทำงานเป็นกรรมกรก่อสร้างในมาเลเซีย

(ภาพวาดของ Enche Mohamed Hoessein bin Enas)

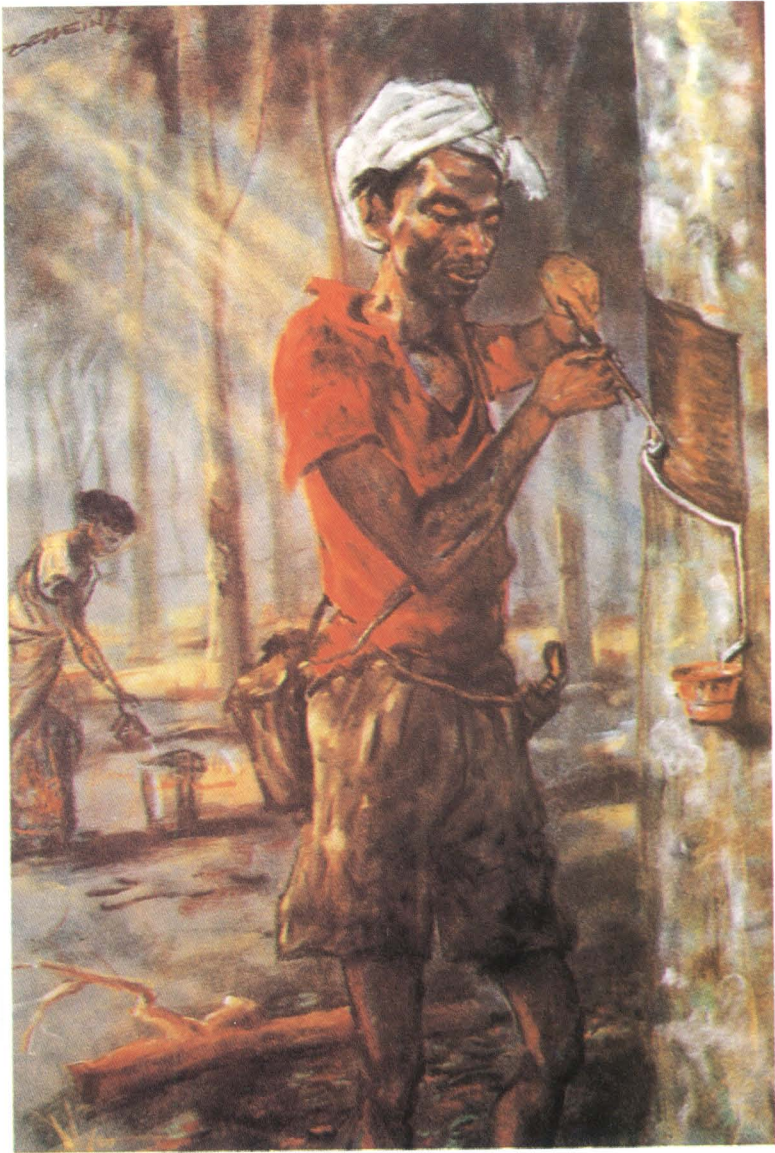
จ๊ว - Chinese Wayang

(ภาพวาดของ Enche Mohamed Hoessein bin Enas)

หญิงอินเดีย

(ภาพวาดของ Enche Mohamed Hoessein bin Enas)

ครอบครัวชาวอินเดียนในสวนยางพารา

(ภาพวาดของ Enche Mohamed Hoessein bin Enas)

การเต้นแบบโปรตุเกสที่เมืองมะละกา ชุมชนชาวยูโรเซียน
(ภาพวาดของ Enche Mohamed Hoessein bin Enas)

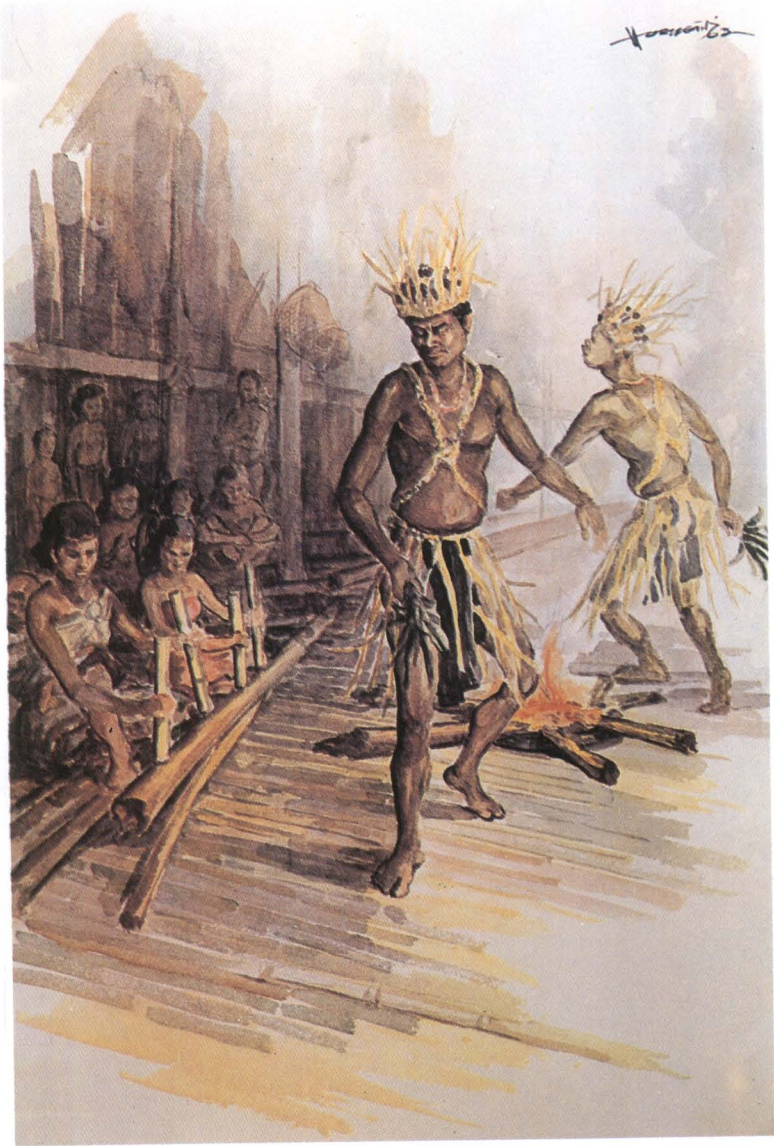
ตำรวจที่ท่าเรือสิงคโปร์

(ภาพวาดของ Enche Mohamed Hoessein bin Enas)

นิกริโต ชนพื้นเมืองดั้งเดิมของมาเลเซีย ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในรัฐเกดะห์และรัฐปาหัง

(ภาพวาดของ Enche Mohamed Hoessein bin Enas)

ชนพื้นเมือง Temair ในเขตรัฐเปรักและกัวลันตัน
(ภาพวาดของ Enche Mohamed Hoessein bin Enas)

มูรุต ชนพื้นเมืองในรัฐซาบาห์

(ภาพวาดของ Enche Mohamed Hoessein bin Enas)

ศาลสูงที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ สัญลักษณ์ของประเทศมาเลเซีย
(ภาพจากนิตยสาร Going Places, Malaysia Airlines, January 1997)

กัวลาลัมเปอร์ ค.ศ.1997

(ภาพจากนิตยสาร Going Places, Malaysia Airlines, January 1997)

สารบัญ

	หน้า
คำนำสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย	(3)
รายนามคณะกรรมการนโยบายกองทุนสนับสนุนการวิจัย	(5)
คำแถลงมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	(7)
รายนามคณะกรรมการบริหาร มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	(10)
คำนำโครงการหนังสือชุด “ประเทศเพื่อนบ้านของไทยในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้”	(11)
รายนามคณะกรรมการบริหารโครงการฯ	(23)
ประวัติผู้แต่ง	(45)
บทคัดย่อ	(46)
บทที่	
1 บทนำ	1
2 ปัญหาพหุสังคมในคาบสมุทรมลายู ภายใต้การปกครองของอังกฤษ	7
ลักษณะของสังคมในคาบสมุทรมลายูก่อนอังกฤษเข้ามามีอำนาจ	7
ลักษณะของสังคมในคาบสมุทรมลายูภายใต้การปกครองของอังกฤษ	11
ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาพหุสังคมภายใต้การปกครองของอังกฤษ	17

	- นโยบายการแบ่งอำนาจทางการเมือง และเศรษฐกิจตามเชื้อชาติ	17
	- นโยบายแบ่งแยกการศึกษา	20
	การเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐบาลอังกฤษ ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2	25
	- นโยบายการให้สิทธิการเป็นพลเมือง	25
	- นโยบายการจัดการศึกษาในโรงเรียนแห่งรัฐ ค.ศ.1949-1955	37
3	นโยบายการศึกษากับความขัดแย้งทางการเมือง	45
	ความขัดแย้งทางการเมืองระหว่าง ค.ศ.1949-1955	45
	นโยบายการศึกษาของดาโต๊ะ อับดุล ราซัค	52
	ความต้องการความเสมอภาคทางภาษา กับความเคลื่อนไหวทางการเมือง	56
	แนวทางการจัดการศึกษาภายหลังจลาจล 13 พฤษภาคม ค.ศ.1969	81
4	ผลของนโยบายการศึกษาต่อสังคมมาเลเซีย	86
	ความสัมพันธ์ระหว่างชาวมลายูและกลุ่มชนเชื้อชาติอื่น	86
	พัฒนาการทางการศึกษา	99
	ปัญหาและอุปสรรค	102
	สรุป	106
	บรรณานุกรม	109

Contents

<i>Preface from The Thailand Research Fund</i>	(3)
<i>Board of The Thailand Research Fund</i>	(5)
<i>Preface from The Foundation for the Promotion of Social Sciences and Humanities Textbooks Projects</i>	(7)
<i>Board of The Foundation for the Promotion of Social Sciences and Humanities Textbooks Projects</i>	(10)
<i>Preface from the editors</i>	(11)
<i>Board of the Publication Series “Thailand’s Neighbors in Southeast Asia”</i>	(23)
<i>About the author</i>	(45)
<i>Abstract</i>	(47)
Chapter :	
1 Introduction	1
2 The Problem of Plural Society in Malay Peninsular under the British Governance	7
Social Characteristic in Malay Peninsular prior to the British Domination	7
Social Characteristic in Malay Peninsular under the British Governance	11
Factors Leading to the Problem of Plural Society under the British Governance	17

	- Policy of Sharing the Political and Economic Power according to the Races	17
	- Policy of Education Discrimination	20
	The Changing of British Government's Policy after the World War II	25
	- Policy of the Right of Being the Malaysian Citizen	25
	- Policy of the Education Management in the Government Schools (1945-1955)	37
3	Educational Policy and the Political Conflict	45
	The Political Conflict during 1949-1955	45
	The Educational Policy of Datuk Abdul Razak	52
	The Call for the Equality among Languages and the Political Movement	56
	The Educational Management after the Event of 13 May 1969	81
4	The Effects of the Educational Policy on the Malaysian Society	86
	The Relationship between the Malays and the Other Races	86
	The Educational Development	99
	Problems and Obstacles	102
	Conclusion	106
	Bibliography	109

ประวัติผู้แต่ง

พัชรินทร์ สวนฐิตะปัญญา

การศึกษา

- อักษรศาสตรบัณฑิต (วิชาเอกประวัติศาสตร์) มหาวิทยาลัยศิลปากร
- อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

สถานที่ทำงาน

สำนักนายกรัฐมนตรื

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “มาเลเซีย : เอกภาพกับการศึกษา” นี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษานโยบายและแนวทางแก้ไขปัญหาพหุสังคมของรัฐบาลมาเลเซียในช่วง ค.ศ.1957-1971 รัฐบาลมาเลเซียได้เน้นความสำคัญของการสร้างเอกภาพ เพื่อความเป็นอันเดียวกันของประชาชนในประเทศ เพื่อให้เกิดความสำนึกใน “ความเป็นพลเมืองของประเทศมาเลเซีย” ร่วมกันในการแก้ปัญหาสังคมอันมี ลักษณะแบ่งแยกทางเชื้อชาติ รัฐบาลได้ใช้นโยบายจัดการศึกษาเพื่อสร้าง พลเมืองของประเทศให้เป็นไปตามเป้าหมายดังกล่าว

ผลการศึกษาพบว่า นโยบายจัดการศึกษาของรัฐบาลที่เน้นเรื่อง “การเรียนภาษามาเลย์” ในโรงเรียน และดำเนินการจัดตั้ง “โรงเรียนแห่งชาติ” ซึ่งรัฐบาลเป็นผู้กำหนดหลักสูตรการเรียนการสอน และการที่รัฐบาลเน้นการใช้ “ภาษามาเลย์” เป็น “ภาษาประจำชาติ” โดยให้ความสำคัญเหนือภาษาอื่น ๆ เช่น “ภาษาจีน” และ “ภาษาทมิฬ” อันเป็นภาษาของประชาชนกลุ่มอื่นที่มี จำนวนมาก ได้ก่อให้เกิดการเคลื่อนไหวทางสังคมและการเมือง เพื่อเรียกร้อง ความเสมอภาคทางสังคมและการเมืองระหว่างกลุ่มเชื้อชาติตลอดมา

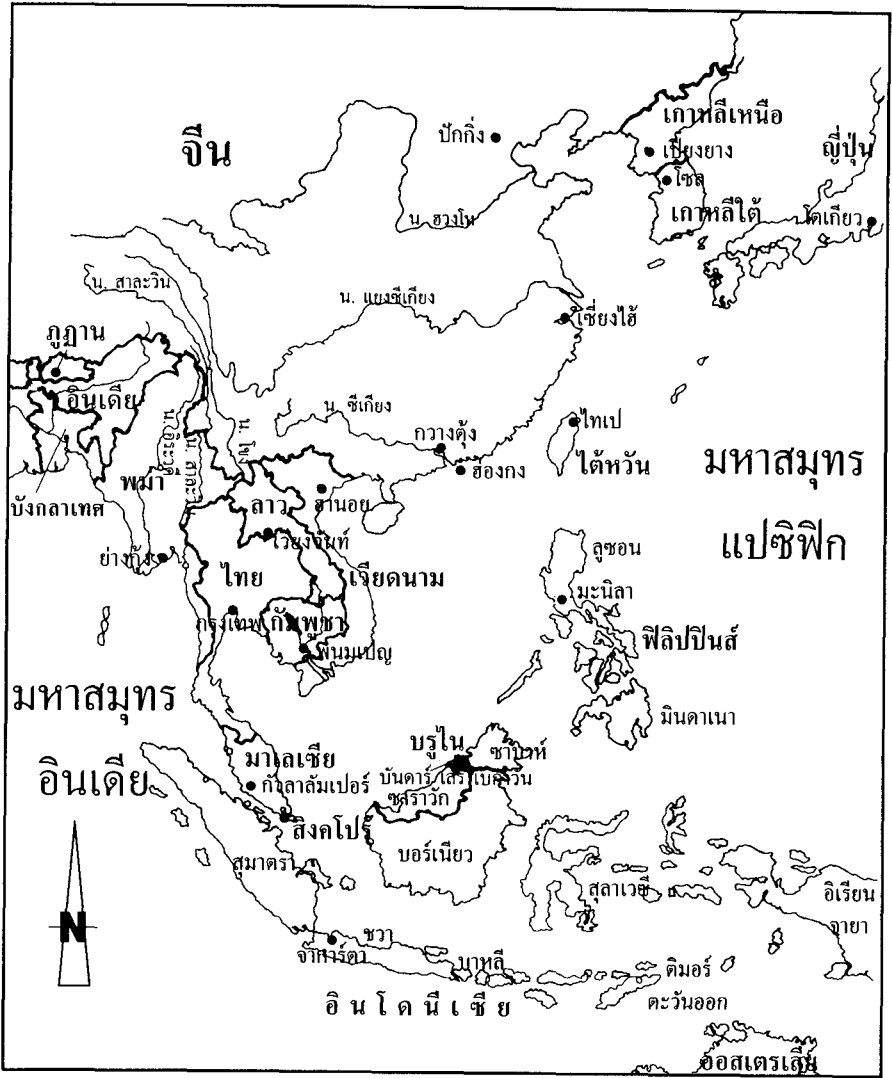
หนังสือเล่มนี้ได้ศึกษาปัญหาสังคมภายในประเทศมาเลเซียอันเกิดจาก ความหลากหลายของเชื้อชาติ และได้ศึกษาความพยายามของรัฐบาลมาเลเซีย ในการสร้างเอกภาพทางสังคมด้วยการกำหนดนโยบายทางการศึกษาเพื่อแก้ไข ปัญหาดังกล่าว รวมทั้งผลของการดำเนินนโยบายทางการศึกษาที่มีต่อสังคม และประเทศชาติ

Abstract

The purpose of this is to analyze the policy and the approaches adopted by the Malaysian Government regarding the problems of a multi - racial society of that country in the period between 1957 and 1971. The Government of Malaysia emphasized, during that particular period, the importance of national unity and consciousness in order to bring about a sense of harmony among all sections of the population and the feeling that all are part of Malaysia. It chose to introduce an education policy which aimed at inculcation the whole population with the idea of “Malaysianness.”

The result of this study shows that the government’s education policy based on “learning the Malay language,” the establishment of “National schools” using the compulsory curriculum imposed by the government, and the assertion that Malay was the official language, has been the chief cause of the other ethnic groups’ political reactions and demands for social and cultural equality.

This study covers the various problems arising out of Malay’s multi-racial society, and describes how the government has tried to solve these problems by means of an education policy favoring Malays, It ends with an assessment of the outcome of the implementation of this policy.

จีน

ปักกิ่ง

เกาหลีเหนือ

เปียงยาง

เซจู

เกาหลีใต้

ญี่ปุ่น

โตเกียว

น. ฮวงโห

น. สาละวิน

น. แวงซีเกียง

เซียงไฮ้

ภูฏาน

อินเดีย

น. ซีเกียง

กวางตุ้ง

ไทเป

มหาสมุทร

แปซิฟิก

บังกลาเทศ

พม่า

ลาว

ฮานอย

ฮ่องกง

ไต้หวัน

ย่างกุ้ง

ไทย

เวียงจันทน์

เวียดนาม

ลูซอน

มะนิลา

ฟิลิปปินส์

มหาสมุทร

อินเดีย

กรุงเทพฯ

พนมเปญ

มินดาเนา

มาเลเซีย

กัวลาลัมเปอร์

บรูไน

ซาราวัก

ซาบฮ์

บันดาร์เสรีเบลีวัน

สิงคโปร์

สุมาตรา

บอร์เนียว

สุลาเวซี

อิเรียน

จาการ์ตา

บาหลี

ติมอร์

จาปา

อินโดนีเซีย

ตะวันออก

ออสเตรเลีย

มาเลเซีย

บทที่ 1

บทนำ

การศึกษาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการสร้างเอกภาพในสังคมของประเทศมาเลเซีย ทั้งนี้เพราะสังคมของประเทศมาเลเซียมีลักษณะเป็นพหุสังคม ประกอบด้วยประชากรที่มีความแตกต่างกันทางเชื้อชาติ อันได้แก่ เชื้อชาติมลายู เชื้อชาติจีน เชื้อชาติอินเดีย ซึ่งแต่ละเชื้อชาติมีความแตกต่างกันทางภาษา ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี และความเป็นอยู่

ก่อนอังกฤษเข้ามามีอำนาจในคาบสมุทรมลายู ปัญหาความแตกต่างทางเชื้อชาติในสังคมยังไม่ปรากฏชัด แม้ว่าจะมีชาวต่างชาติ เช่น ชาวจีน ได้เข้ามาทำการค้ากับชาวพื้นเมืองมานานแล้วก็ตาม บรรดาชาวจีนนี้มีทั้งเข้ามาค้าขายและตั้งหลักแหล่งภายในคาบสมุทรมลายูตามเมืองท่าและเกาะต่าง ๆ ในช่องแคบมะละกามาตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 12-13 แล้ว¹ ชุมชนชาวจีนในยุคต้น ๆ ดังกล่าวนี้นักจะปรับตัวให้เข้ากับสังคมชาวพื้นเมือง โดยพูดภาษา แต่งกาย และแต่งงานกับชาวพื้นเมือง ทำให้เกิดการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมกับชาวพื้นเมือง

อย่างไรก็ตามภายหลังจากที่บริษัทอินเดียตะวันออกของอังกฤษได้เข้ามามีบทบาทและอำนาจในคาบสมุทรมลายูตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 19 เป็นต้นมา การเปลี่ยนแปลงทางสังคมซึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนาทาง

¹ N.A.Simoniya, *Overseas Chinese in Southeast Asia - A Russian Study* (Ithaca, New York : Cornell University, 1961), p. 10.

เศรษฐกิจและการปกครองของอังกฤษในคาบสมุทรมลายูก็เพิ่มขึ้น ปรากฏว่ามีชาวต่างชาติโดยเฉพาะชาวจีนและชาวอินเดียอพยพหลั่งไหลเข้ามาเป็นแรงงานในเมืองแร่ดีบุกและในไร่การเพาะปลูกขนาดใหญ่ของอังกฤษ ชาวจีนและชาวอินเดียที่อพยพมาตั้งหลักแหล่งในคาบสมุทรมลายูได้รวมกลุ่มกันตามเชื้อชาติ โดยรัฐบาลอังกฤษให้ความคุ้มครองแรงงานชาวจีนและชาวอินเดีย ขณะที่ชาวมลายูอยู่ภายใต้การปกครองของสุลต่านประจำรัฐของตน ขณะเดียวกันก็คงดำเนินชีวิตเศรษฐกิจแบบดั้งเดิม เช่น เป็นชาวนา ชาวประมง ส่วนชาวจีนและชาวอินเดียรัฐบาลอังกฤษส่งเสริมให้ดำเนินชีวิตตามระบบเศรษฐกิจเพื่อการส่งออกมากขึ้น เช่น เป็นแรงงานรับจ้างและเป็นพ่อค้า สิ่งเหล่านี้ยังผลให้ลักษณะสังคมของประชากรในคาบสมุทรมลายูอยู่ภายใต้การปกครองของอังกฤษเกิดการแบ่งแยกเป็นกลุ่มชนตามเชื้อชาติ คือ กลุ่มชนพื้นเมืองมลายู และกลุ่มชนที่ไม่ใช่ชาวพื้นเมืองมลายู ซึ่งได้แก่กลุ่มชาวจีนและชาวอินเดีย ประชากรทั้งสองกลุ่มนี้มีความแตกต่างตามหน้าที่ทางเศรษฐกิจและการปกครอง ตลอดจนวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียม ภาษา และการศึกษา

ปัญหาความแตกต่างทางเชื้อชาติในคาบสมุทรมลายู เป็นปัญหาที่รัฐบาลอังกฤษพยายามจะแก้ไขภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุด รัฐบาลอังกฤษต้องการจะให้กลุ่มชนทุกเชื้อชาติมีสิทธิในฐานะประชากรของประเทศเดียวกันอยู่ภายใต้การปกครองของอังกฤษ ตามแผนการจัดตั้ง “สหภาพมลายู” (Malayan Union) แต่กลุ่มผู้นำชาวมลายูไม่เห็นด้วยกับแผนการนี้ เพราะการให้สิทธิแก่ทุกเชื้อชาติจะทำให้ชาวจีนและชาวอินเดียมียฐานะเป็นพลเมืองของสหภาพมลายู เท่ากับว่าได้สิทธิทางการเมืองเพิ่มเติมจากความได้เปรียบทางเศรษฐกิจ ซึ่งต่างชาติมีอยู่แล้ว นอกจากนี้ แผนการจัดตั้งสหภาพมลายู ยังนับเป็นการโอนอำนาจอธิปไตยของรัฐบาลมลายู กล่าวคือเปลี่ยนจากอำนาจอสุลต่านประจำรัฐต่าง ๆ ไปสู่อำนาจของรัฐบาลอังกฤษ ชาวพื้นเมืองมลายูจึง

รวมตัวกันต่อต้านแผนการสหภาพมลายู ในรูปของการจัดตั้งพรรคการเมือง “อัมโน” (United Malays National Organization - UMNO) พรรคอัมโน มีความเห็นว่าการจัดตั้งสหภาพมลายูเป็นการทำให้รัฐกลายสภาพจากรัฐได้อารักขามาเป็นอาณานิคมของอังกฤษโดยสมบูรณ์ ดังนั้น กลุ่มชาวมลายูจึงต่อต้านด้วยการไม่ให้ความร่วมมือใด ๆ กับรัฐบาลอังกฤษ ดังเช่นเมื่อวันที่ 1 เมษายน ค.ศ.1946 (พ.ศ.2489) ข้าราชการชาวมลายูและสุลต่านพร้อมใจกันไม่เข้าร่วมพิธีจัดตั้งรัฐบาลสหภาพมลายู เป็นการแสดงให้เห็นว่าการปกครองตามแผนการสหภาพมลายูจะไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากชาวมลายู จากการเคลื่อนไหวต่อต้านแผนการสหภาพมลายูนำโดยพรรคอัมโนนี้ ทำให้รัฐบาลอังกฤษต้องเจรจาทกลงกับผู้แทนของพรรคอัมโนเพื่อเปลี่ยนแปลงรูปแบบการปกครองประเทศ ในที่สุดรัฐบาลอังกฤษได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบการปกครองจากการจัดตั้งสหภาพมลายูมาเป็นการการจัดตั้ง “สหพันธมลายา” (The Federation of Malaya) ตาม “ข้อตกลงสหพันธมลายา” เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ.1948² (พ.ศ.2491)

เมื่อ “สหพรรค” (Alliance Party) ที่ได้จัดตั้งขึ้นจากความร่วมมือกันระหว่าง พรรคอัมโน พรรคเอ็ม ไอ ซี (Malayan Indian Congress) และพรรคเอ็ม ซี เอ (Malayan Chinese Association) ได้มีบทบาทในการบริหารประเทศตั้งแต่ ค.ศ.1955³ (พ.ศ.2498) รัฐบาลสหพรรคก็ได้ดำเนินนโยบายจัดการศึกษาเพื่อสร้างเอกภาพทางสังคมตามที่รัฐบาลอังกฤษเคยวางโครงการไว้ โดยเน้นการสอนวิชาภาษามลายูและภาษาอังกฤษในทุก

² Robin Jeffrey, ed., *Asia : The Winning of Independence* (London : The Macmillan Press, 1981), p. 230.

³ *Ibid.*, p. 241.

โรงเรียน เพราะเห็นว่าภาษามลายูและภาษาอังกฤษควรเป็นภาษาราชการที่ใช้เพื่อวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงาน และติดต่อกับหน่วยงานราชการของรัฐบาล แต่นโยบายการศึกษาของรัฐบาลสหพรรคได้กลายเป็นปัญหาทางการเมืองขึ้น เนื่องจากชาวจีนและชาวอินเดียต่างไม่พอใจ เพราะเห็นว่ารัฐบาลสหพรรคต้องการยกฐานะภาษามลายูให้เหนือกว่าภาษาจีนและภาษาทมิฬ จึงเกิดความเคลื่อนไหวทางการเมืองเพื่อเรียกร้องความเสมอภาคทางภาษาและการศึกษา ประชากรเชื้อชาติต่าง ๆ เริ่มให้การสนับสนุนพรรคการเมืองที่จะเป็นตัวแทนปกป้องผลประโยชน์ของตน และเห็นว่าจะรักษาสีทธิและผลประโยชน์ของเชื้อชาติตนได้ดีกว่ารัฐบาลสหพรรค

เมื่อถึงการเลือกตั้ง ค.ศ.1969 (พ.ศ.2512) พรรคการเมืองต่างถือว่าการเลือกตั้งครั้งนี้เป็นการต่อสู้กันเพื่อความเสมอภาคทางภาษาและการศึกษา แต่ละพรรคพยายามที่จะเอาชนะการเลือกตั้ง เพื่อจะได้เข้าไปดูแลปกป้องผลประโยชน์ของกลุ่มตนไม่ให้ถูกกลุ่มเชื้อชาติอื่นครอบครองและได้เปรียบ แม้ว่าผลการเลือกตั้งปรากฏว่าสหพรรคได้ที่นั่งจำนวนมากในสภาผู้แทนราษฎร แต่ไม่ถึง 2 ใน 3 ไม่เพียงพอที่จะคุมคะแนนเสียงให้เป็นเอกฉันท์ในสภาผู้แทนราษฎรได้ กลุ่มชนที่ไม่ใช่ชาวพื้นเมืองมลายูจำนวนมากไม่น้อยถือว่าผลการเลือกตั้งครั้งนี้เป็นชัยชนะของชาวจีนและอินเดียที่ต้องการต่อสู้เพื่อความเสมอภาคทางภาษาและการศึกษา และเมื่อการฉลองชัยชนะดำเนินขึ้น กระแสความโกรธเคืองของชาวมลายูก็ทำให้เกิดการปะทะกันที่สุดในที่สุด

ความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติปะทุขึ้นภายหลังจากการเลือกตั้งเสร็จสิ้น มีการจลาจลเกิดขึ้นในกรุงกัวลาลัมเปอร์เมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม ค.ศ.1969 (พ.ศ.2512) การจลาจลครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงความขัดแย้งระหว่างกลุ่มชนต่างเชื้อชาติอย่างชัดเจน ในที่สุดรัฐบาลได้ประกาศภาวะฉุกเฉินขึ้นทั่วประเทศ และจัดตั้งรัฐบาลชั่วคราวเพื่อดูแลความสงบเรียบร้อย จนกระทั่งวันที่ 20

กุมภาพันธ์ ค.ศ.1971 (พ.ศ.2514) จึงได้จัดตั้งรัฐบาลคณะใหม่ขึ้นบริหารประเทศ

ปัญหาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า นโยบายการศึกษาที่มีความสำคัญยิ่งในการสร้างเอกภาพและการเคลื่อนไหวทางการเมืองในช่วงหลัง ค.ศ.1957 (พ.ศ.2500) เป็นต้นมา สำหรับงานศึกษาชิ้นนี้เป็นความพยายามที่จะค้นคว้าเรียบเรียงเพื่อชี้ให้เห็นว่า การศึกษาของรัฐมลายูภายหลังจากที่ได้รับเอกราชและภายใต้การบริหารประเทศของรัฐบาลสหพรรคพัฒนาไปในรูปแบบใด รัฐบาลมีนโยบายและแนวปฏิบัติทางการศึกษาอย่างไร สอดคล้องกับสภาพสังคมในประเทศ และสามารถแก้ปัญหาทางสังคมในช่วงระหว่าง ค.ศ.1957-1971 (พ.ศ.2500-2514) ได้หรือไม่ และการใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการสร้างเอกภาพทางสังคมได้รับความสำเร็จหรือไม่ประการใด

ข้อตกลงเบื้องต้น

เนื่องจากเรื่องที่ค้นคว้านี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับประเทศมาเลเซีย ทำให้การเรียกชื่อ บุคคล พรรคการเมือง และคำบางคำที่ปรากฏอยู่ในหนังสือวารสารฉบับภาษาไทยมีความแตกต่างกัน ในหนังสือนี้จะใช้คำภาษาไทยดังกล่าวข้างทำยนี้แทนคำภาษาอังกฤษ คือ

พรรค*อัมโน* หมายถึง คำย่อของ The United Malays National Organization ที่มีชื่อเรียกย่อว่า UMNO เป็นพรรคตัวแทนของชาวมลายู

พรรค*เอ็ม ซี เอ* หมายถึง คำย่อของ The Malayan Chinese Association ที่มีชื่อเรียกย่อว่า MCA เป็นพรรคตัวแทนของชาวจีน

พรรค*เอ็ม ไอ ซี* หมายถึง คำย่อของ The Malayan Indian Congress ที่มีชื่อเรียกย่อว่า MIC เป็นพรรคตัวแทนของชาวอินเดีย

สหพรรค หมายถึง ความร่วมมือทางการเมืองของพรรคอัมโน พรรค เอ็ม ซี เอ และพรรคเอ็ม ไอ ซี หรือที่เรียกว่า “Alliance”

ชาวมลายู หมายถึง ชนพื้นเมืองของคาบสมุทรมลายู พุคภาษามลายู นับถือศาสนาอิสลาม และยึดถือจารีตประเพณีของมลายู

สหพันธมลายา หมายถึง ดินแดนที่ประกอบด้วยรัฐปะระ สลังงอร์ ปาหัง เนกรีเซมบิลัน เกดะห์ กลันตัน ตรังกานู ปะลิส ยะโฮร์ มะละกา และปีนัง

มาเลเซีย หมายถึง ชื่อเรียกของสหพันธมลายา รวมกับสิงคโปร์ ซาบาห์ ซาราวัก เมื่อ ค.ศ.1963 (พ.ศ.2506) ต่อมาสิงคโปร์แยกออกไปเมื่อ ค.ศ.1965 (พ.ศ.2508)

บทที่ 2

ปัญหาพหุสังคมในคาบสมุทรมลายู ภายใต้การปกครองของอังกฤษ

ลักษณะของสังคมในคาบสมุทรมลายูก่อนอังกฤษเข้ามามีอำนาจ

คาบสมุทรมลายูก่อนอังกฤษเข้ามามีอำนาจนั้น เป็นที่อยู่อาศัยของชนหลายกลุ่มหลายเผ่าพันธุ์ที่อพยพเข้ามาตั้งหลักแหล่งหลายช่วงสมัยชนพื้นเมืองดั้งเดิมคือ “Orang Asli”¹ เป็นพวกเชื้อสายของชาติพันธุ์นิกริโตส์ (Nigritos) และพวกซिनอย (Senoi) ต่อมาประมาณ 300 ปีก่อนคริสต์ศตวรรษ พวก “จาคุน” (Jakun) ได้อพยพเข้ามาอาศัยอยู่บริเวณแม่น้ำและบริเวณปากอ่าวติตริมทะเล พวกจาคุนทำมาหากินด้วยการทำนา

คาบสมุทรมลายูเริ่มมีความหลากหลายของกลุ่มคนหลายเชื้อชาติ ในสมัยอาณาจักรมะละกา ระหว่างปลายคริสต์ศตวรรษที่ 14 ถึงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 16 มะละกาขณะนั้นเป็นรัฐการค้าเป็นเมืองท่าค้าขายที่เรือสำเภาสามารถมาเทียบท่าค้าขายได้ทุกฤดูกาล เรือสินค้าที่ออกจากอินเดียจะเริ่มเดินทางได้ตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนสิงหาคม โดยมากับลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และจะพักอยู่ที่มะละกาจนกว่าลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือจะพัดพาเรือสินค้ากลับไปยังฝั่งทะเลของอินเดีย ซึ่งจะตกอยู่ในราวเดือนพฤศจิกายนถึงเดือน

¹ ดูรายละเอียดใน Iskander Carey, *Orang Asli : The Aboriginal Tribes of Peninsular Malaysia* (Kuala Lumpur : Oxford University Press, 1967)

เมษายน ส่วนพ่อค้าจากประเทศจีนจะมาถึงมะละกาด้วยลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และกลับประเทศจีนด้วยลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ เรือจากชาวักอาศัยลมมรสุมนำสินค้าของตนมาแลกกับพ่อค้าจีนและพ่อค้าอินเดียที่มะละกาด้วย ทำให้คาบสมุทรมลายูกลายเป็นบริเวณติดต่อของพ่อค้าจากเมืองต่าง ๆ ที่เข้ามาทำการค้าขายกันมาก มีการตั้งบ้านเรือนอาศัยและโรงเก็บสินค้า มะละกาจึงกลายเป็นแหล่งชุมชนใหญ่ที่มีทั้งชุมชนชาวพื้นเมืองดั้งเดิม และชุมชนพ่อค้าทมิฬจากอินเดียตอนใต้ ชุมชนพ่อค้าจีน ชุมชนพ่อค้าจากเกาะชวาและจากเกาะสุมาตรา เข้ามาตั้งหลักแหล่งตามบริเวณริมฝั่งแม่น้ำมัวร์ (Muar) และแลกเปลี่ยนสินค้ากันอย่างคับคั่ง

การแข่งขันทางการค้ากับเมืองทำอื่น ๆ ในเกาะสุมาตรา ทำให้อาณาจักรมะละกาต้องพยายามควบคุมช่องแคบมะละกาซึ่งอยู่ระหว่างคาบสมุทรมลายูกับเกาะสุมาตรา และต้องขยายอำนาจด้วยการผนวกดินแดนใกล้เคียงเข้ามาไว้ในอำนาจ² เช่น บุกเข้ายึดรัฐสลังงอร์ เพื่อเป็นแหล่งเสบียงอาหารและแหล่งผลิตดีบุก นอกจากนี้ยังรวมเอารัฐเกดะห์ เปร๊ะ ยะโฮร์ และตรังกานู เข้ามาอยู่ในอำนาจของอาณาจักรมะละกา

จากลักษณะของอาณาจักรมะละกาแสดงให้เห็นว่า คาบสมุทรมลายูเริ่มมีลักษณะสังคมที่หลากหลายของกลุ่มคน คือ มีชาวมลายูซึ่งเป็นคนพื้นเมือง ชาวทมิฬ ชาวจีน และชาวมินังกะเบาจากเกาะสุมาตรา

หลังจากที่อาณาจักรมะละกาต้องสิ้นสุดลงเพราะโปรตุเกสโจมตีเมื่อ ค.ศ.1511 (พ.ศ.2054) แล้ว รัฐยะโฮร์มีความสำคัญขึ้นแทนที่มะละกา รัฐยะโฮร์มีทหารรับจ้างเป็นพวกบูกิสมาจากเกาะเซลีเบสเมื่อปลายคริสต์ศตวรรษที่ 17

² Paul Wheatley, *The Golden Khersonese* (Kuala Lumpur : University of Malaya Press, 1961) , p. 308.

สุลต่านอิติริสแห่งเประ เมืองกรุงลอนดอน อังกฤษ ปี ค.ศ.1902
(ภาพจาก N.J. Ryan, *The Making of Modern Malaysia and Singapore*, 1969)

เข้ามาครั้งแรกเพื่อมาช่วยขับไล่กองทหารจากจัมบี (Jambi) ที่มารุกรานรัฐยะโฮร์ ครั้นเมื่อเข้ามายังคาบสมุทรมลายูแล้ว พวกทหารรับจ้างชาวบูกิสเหล่านี้ก็ไม่มียากลับถิ่นเดิมของตน พวกบูกิสจึงรวมกันไปตั้งหลักแหล่งในบริเวณรัฐสลังงอร์ ระยะเวลาที่อังกฤษจะเข้ามามีอำนาจในคาบสมุทรมลายูเมื่อคริสต์ศตวรรษที่ 19 ปรากฏว่าไม่มีรัฐใดเข้มแข็งพอที่จะเป็นศูนย์อำนาจในคาบสมุทรมลายูได้ แต่มีรัฐอิสระ เช่น รัฐเประ รัฐยะโฮร์ รัฐสลังงอร์ แต่ละรัฐมีประชากรเชื้อสายต่างกัน คือ รัฐเประและรัฐยะโฮร์ ประชากรมีเชื้อสายมาจากชาวมลายูแห่งมะละกา รัฐสลังงอร์สืบเชื้อสายมาจากชาวบูกิสเกาะเซลีเบส รัฐเนกรีเซมบิลันสืบเชื้อสายมาจากชาวมินังกะเบาเกาะสุมาตรา

บรรดาชาวจีนที่อพยพเข้ามาตั้งหลักแหล่งในคาบสมุทรมลายูก็มีหลายเผ่าพันธุ์ เช่น ฮกเกี้ยน กวางตุ้ง เต๋อจิว กวางสี ชาวจีนเหล่านี้พูดภาษาสำเนียงท้องถิ่น (dialect) และรวมภายในกลุ่มภาษาท้องถิ่นเดียวกันเป็นส่วนใหญ่ ในระยะแรกชาวจีนที่รู้จักกันในนาม “บาบ๋า” (baba) เป็นกลุ่มชาวจีนที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมชาวพื้นเมืองได้ โดยพูดภาษามลายูและแต่งกายแบบชาวพื้นเมือง การที่พวกบาบ๋าพยายามปรับตัวให้เข้าสังคมชาวพื้นเมืองนี้เป็นผลมาจากความต้องการผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ประกอบกับการอพยพของชาวจีนระยะแรกนี้ส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย จึงมีการแต่งงานกับผู้หญิงชาวพื้นเมือง ทำให้เกิดการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมตามผู้ที่อยู่อาศัยอยู่ก่อน เช่น กลุ่มบาบ๋าในรัฐมะละกาที่เข้ามาทำการค้า และกลุ่มบาบ๋าในรัฐตรังกานูที่เข้ามาทำการเกษตรและการค้า เป็นต้น

ลักษณะของสังคมในคาบสมุทรมลายู ภายใต้การปกครองของอังกฤษ

บริษัทอินเดียตะวันออกของอังกฤษสนใจบริเวณคาบสมุทรมลายู เพื่อต้องการให้เป็นท่ามั่วทางการค้าทางทะเลระหว่างประเทศจีนและอินเดีย³ ภายหลังจากที่ฟรานซิส ไลท์ (Francis Light) เข้าครอบครองเกาะปีนังเมื่อ ค.ศ.1786 (พ.ศ.2329) และต่อมาบริษัทอินเดียตะวันออกของอังกฤษก็ยึด มะละกาคืนมาจากฮอลันดาเมื่อ ค.ศ.1795 (พ.ศ.2338) แล้ว การแข่งขัน อำนาจในคาบสมุทรมลายูระหว่างอังกฤษและฮอลันดาก็ยุติลงโดยการทำ “สนธิสัญญาอังกฤษ-ฮอลันดา” (Anglo-Dutch Treaty) เมื่อ ค.ศ.1824⁴ (พ.ศ.2367) ผลของสนธิสัญญานี้ฮอลันดาต้องถอนตัวออกจากบริเวณคาบสมุทรมลายู

³ อ่านเพิ่มเติมใน ประชุมพร คงทน, “ความสนใจในการค้าแถบเอเชียตะวันออกเฉียงของอังกฤษ และการจัดตั้งนิคมที่เกาะปีนังและสิงคโปร์,” วารสารประวัติศาสตร์, ปีที่ 1, ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2519), หน้า 35-50.

⁴ อังกฤษเข้ายึดมะละกาซึ่งเป็นอาณานิคมของฮอลันดา เพื่อป้องกันไม่ให้ฝรั่งเศสเข้ายึดครอง ระยะเวลาที่อังกฤษครอบครองมะละกานี้อังกฤษพยายามจะลดความสำคัญของมะละกา เพราะต้องการให้ปีนังของอังกฤษเป็นศูนย์กลางการค้าที่บุกเพียงแห่งเดียว อย่างไรก็ตาม อังกฤษได้คืนมะละกาแก่ฮอลันดาภายหลังสงครามโปเลียนสิ้นสุดเมื่อ ค.ศ.1818 (พ.ศ.2361) แต่อังกฤษได้ตั้งอาณานิคมขึ้นที่เกาะสิงคโปร์เพื่อเป็นเมืองท่าเสรี ฮอลันดาเกรงว่าอังกฤษจะขยายอิทธิพลเข้าไปในหมู่เกาะอินเดียตะวันออกของตน และความรุ่งเรืองทางการค้าของสิงคโปร์จะทำลายความหวังของฮอลันดาที่จะเข้ามาผูกขาดการค้าในช่องแคบมะละกาอีกครั้ง จึงตกลงทำสัญญาระหว่างอังกฤษกับฮอลันดาเมื่อ ค.ศ.1824 (พ.ศ.2367) เพื่อจำกัดเขตอำนาจของกันและกัน มีผลให้บริเวณที่อยู่ใต้เกาะสิงคโปร์ลงไปเป็นเขตอิทธิพลของฮอลันดา ส่วนบริเวณคาบสมุทรมลายูและเกาะสิงคโปร์เป็นเขตอิทธิพลของอังกฤษ

อังกฤษจึงได้ตั้งเขตการปกครองรัฐมลายูที่ได้ไว้ในอำนาจ ได้แก่ ปีนัง รัฐมะละกา สิงคโปร์ ว่า “สเตรตส์ เซตเทิลเมนต์” (Straits Settlement) เมื่อ ค.ศ.1862 (พ.ศ.2405)

หลังจากตั้งเขตการปกครอง “สเตรตส์ เซตเทิลเมนต์” แล้ว อังกฤษได้นำแรงงานชาวอินเดียเข้ามาเป็นกรรมกรและเป็นทหารรับจ้างรักษาความปลอดภัย แรงงานที่นำเข้ามาจำนวนมากนี้เป็นนักโทษและเป็นแรงงานรับจ้าง นอกจากนี้ชาวอินเดียยังเป็นแรงงานสำคัญในไร่การเกษตรขนาดใหญ่ เช่น เมื่อทศวรรษ 1840 เป็นแรงงานสำคัญในไร่อ้อย ทศวรรษ 1870 เป็นแรงงานในไร่กาแฟ และในทศวรรษ 1890 ก็เป็นแรงงานในสวนยางพารา เมื่อการขยายตัวด้านการเกษตรขนาดใหญ่ต้องอาศัยแรงงานจำนวนมาก ทำให้ชาวอินเดียพากันหลั่งไหลเข้ามาเป็นแรงงานในการเกษตรกรรมขนาดใหญ่นี้เป็นจำนวนมากและเป็นไปอย่างมีระบบ โดยแรงงานชาวอินเดียทำสัญญากับผู้ว่าจ้าง กำหนดระยะเวลาว่าจ้างและห้ามมิให้เปลี่ยนงานจนกว่าจะครบสัญญา แต่เมื่อครบสัญญาแล้วก็จะไปอิสระสามารถเลือกทำงานหรือต่อสัญญาทำงานอีกก็ได้ ภายหลังก.ศ.1920 (พ.ศ.2463) ระบบการทำสัญญาผูกมัดได้ถูกยกเลิก มีผลทำให้แรงงานที่เข้ามาระยะหลังนี้เป็นแรงงานอิสระ

ชาวอินเดียที่อพยพเข้ามาในคาบสมุทรมลายูส่วนใหญ่เป็นชาวมุสลิมจากเมืองมัทราสและจากอินเดียตอนใต้ นอกจากจะเข้ามาทำงานในไร่เพาะปลูกในแคว้นเวลลีสลีย์ (อยู่ตรงข้ามเกาะปีนัง) รัฐเนกรีเซมบิลัน และรัฐสลังงอร์แล้วชาวอินเดียยังได้เข้ามาเป็นคนงานสร้างทางรถไฟ เป็นลูกจ้างทำงานในกระทรวงโยธาธิการของรัฐบาลอังกฤษ

ส่วนชาวจีนนั้นอพยพเข้ามาในคาบสมุทรมลายูเป็นระยะ ๆ และกระจายอยู่ตามรัฐมลายูต่าง ๆ ทั่วไป ประมาณว่ามีชาวจีนอาศัยอยู่ในรัฐตรังกานูจำนวนมากกว่าครึ่งหนึ่งของประชาชนที่อยู่ในรัฐตรังกานู ชาวจีนในรัฐ

ตรังกานูทำการค้ากับรัฐใกล้เคียงและกับสยาม⁵ ส่วนชาวจีนในรัฐยะโฮร์มีอาชีพเพาะปลูกพริกไทย ชาวจีนในรัฐประะทำงานในเหมืองแร่ดีบุก และมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาแหล่งแร่ดีบุกในรัฐสลังงอร์เมื่อทศวรรษ 1780⁶

ราวต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19 ชาวจีนอพยพเข้าไปในคาบสมุทรมลายูด้านชายฝั่งตะวันตกเพื่อค้นหาแหล่งแร่ดีบุกในรัฐมะละกา รัฐประะ และรัฐสลังงอร์ เช่น ตำบลลินยีในรัฐมะละกา ตำบลลารุดในรัฐประะ และตำบลกลัง (Klang) ในรัฐสลังงอร์ ทำให้กิจการเหมืองแร่ดีบุกมีการพัฒนาขึ้น เหมืองแร่ดีบุกเหล่านี้เป็นของชนชั้นผู้นำชาวมลายู ชาวจีน และชาวตะวันตกเป็นผู้ลงทุน อย่างไรก็ตาม เหมืองแร่จำนวนมากมีชาวจีนเป็นทั้งผู้ลงทุน ดำเนินกิจการ และเป็นแรงงานในเหมืองด้วย

ขณะที่การพัฒนาเศรษฐกิจบริเวณชายฝั่งตะวันตกของคาบสมุทรมลายู จำเป็นต้องอาศัยแรงงานจำนวนมาก แต่ชาวมลายูไม่ต้องการเปลี่ยนวิถีชีวิตความเป็นอยู่เดิมที่เป็นชาวนาและชาวประมงมาเป็นแรงงานรับจ้าง ทำให้นายทุนกิจการเหมืองแร่ดีบุกและเกษตรกรรมขนาดใหญ่ต้องอาศัยแรงงานชาวต่างชาติที่อพยพเข้ามา ชาวต่างชาติที่อพยพเข้ามาในระยะแรกนี้ ชาวมลายูไม่ได้กีดกันพวกแรงงานชาวต่างชาติอพยพ เพราะผู้ปกครองชาวมลายูมุ่งผลประโยชน์จากการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ประมาณว่า ค.ศ.1862 (พ.ศ.2405) มีชาวจีนเป็นกรรมกรในเหมืองดีบุกถึง 20,000-25,000 คน และเพิ่มขึ้นเป็น

⁵ D.K. Bassett, "The Historical Background 1500-1815," in *Malaysia : A Survey*, ed., Wang Gungwu, (London : Pall Mall Press, 1964), p. 122.

⁶ Khoo Kay Kim, *The Western Malay States 1850-1873 : The Effect of Commercial Development on Malay Politics* (Kuala Lumpur: Oxford University Press, 1972), p. 39.

40,000 คน เมื่อ ค.ศ.1877 (พ.ศ.2420)⁷

นอกจากจะเป็นแรงงานในเมืองแร่ดีบุกแล้ว ชาวจีนยังเป็นแรงงานในไร่เพาะปลูกขนาดใหญ่ด้วย เช่น เป็นผู้ปลูกเครื่องเทศ พริกไทย สี่เสียด ในปีนัง สิงคโปร์ และแคว้นเวลสตีลย์ จนกระทั่งประมาณ ค.ศ.1860 (พ.ศ.2403) การปลูกเครื่องเทศก็ล้มเลิกไปชาวจีนเริ่มไปปลูกอ้อยที่แคว้นเวลสตีลย์และที่เมืองเกเรียนในรัฐเคดะห์ ส่วนการปลูกยางพารานั้นเริ่มเมื่อประมาณทศวรรษ 1890

สังคมชาวจีนเป็นสังคมที่แยกตัวออกจากสังคมของเชื้อชาติอื่น อังกฤษไม่ได้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับสังคมชาวจีน ตั้งแต่ปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 ชาวจีนจะตั้งหลักแหล่งอยู่ในเขต “สเตรตส์ เซดเทิลเมนต์”⁸ และใน “สหพันธรัฐมลายู” ชาวจีนจะรวมกันภายในกลุ่มภาษาเดียวกัน เช่น ชาวจีนฮกเกี้ยน กวางตุ้ง แต่จิว กวางสี ภายในแต่ละกลุ่มจะมีหัวหน้าเรียกว่า “กัปิตัน ไชน่า” (Kapitans China)⁹ ทำหน้าที่ดูแลชาวจีนในกลุ่มของตน ในระยะต่อมาชาวจีนจะรวมกันอยู่ภายใต้สมาคมลับ (secret society) ผู้ที่อพยพเข้ามาอยู่ใหม่จะต้องเข้าร่วมกับสมาคมใดสมาคมหนึ่ง หัวหน้าสมาคมจะดูแลผู้มาอยู่ใหม่โดยหางานให้ทำ และให้เงินกู้

สมาคมลับต่าง ๆ ของชาวจีนกลายเป็นแหล่งผลประโยชน์ที่ทำให้บรรดา “กัปิตัน ไชน่า” มีอำนาจและความมั่งคั่ง สมาคมลับของชาวจีนมักจะก่อเรื่อง

⁷ Wilfred Blyth, “Historical Sketch of Chinese Labour in Malaya,” *Journal Malayan Branch Royal Asiatic Society*, Vol.10, Pt 1 (June 1947), pp. 67-68.

⁸ “สเตรตส์ เซดเทิลเมนต์” ได้แก่ เกาะปีนัง สิงคโปร์ แคว้นเวลสตีลย์ และมะละกา “สหพันธรัฐมลายู” ได้แก่ รัฐเประ สลังงอร์ เนกรีเซมบิลัน และปาหัง

⁹ Victor Purcel, *The Chinese in Southeast Asia* (London : Oxford University Press, 1957), p. 270.

วิวาทขัดแย้งกันบ่อยครั้ง¹⁰ ทำให้อังกฤษพยายามจะควบคุมสมาคมจีนต่าง ๆ เหล่านี้ให้เข้ามาอยู่ในความดูแลของ “สเตตรัส เซตเทิลเมนต์” โดยออกกฎหมายกำหนดให้สมาคมต่าง ๆ จัดทะเบียนเป็นสมาคมที่ถูกกฎหมายเมื่อ ค.ศ.1889 (พ.ศ.2432) สมาคมใดไม่มาจดทะเบียนก็เป็นสมาคมที่ผิดกฎหมาย ทำให้สมาคมลับนอกกฎหมายเกิดขึ้นมากมาย

การอพยพหลังไหลของชาวจีนและชาวอินเดียในคริสต์ศตวรรษที่ 19 มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในคาบสมุทรมาลายู เพราะชาวจีนและชาวอินเดียที่เข้ามาในระยะนี้มีจำนวนมากจนทำให้สามารถรวมกลุ่มกันตามเชื้อชาติ และพยายามจะรักษาวัดธรรม ภาษာ และขนบธรรมเนียมประเพณีของตนไว้ แทนที่จะผสมกลมกลืนเข้ากับผู้อาศัยอยู่ดั้งเดิม ลักษณะสังคมหลากหลายเชื้อชาติจึงปรากฏชัดเจน โดยแบ่งเป็นกลุ่มใหญ่ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มชาวพื้นเมืองมาลายู กลุ่มชาวจีน และกลุ่มชาวอินเดีย

ภายใต้อิทธิพลของอังกฤษ ชาวมลายูและผู้ที่ไม่ใช่ชาวมลายูแทบจะไม่มีความสัมพันธ์กัน เพราะชาวมลายูมีฐานะเป็นคนในปกครองของสุลต่าน ผู้ที่ไม่ใช่ชาวมลายูมีฐานะเป็นคนในความคุ้มครองของอังกฤษที่เข้ามาในฐานะของกรรมกร ช่างฝีมือและพ่อค้า คนเหล่านี้เข้ามาแสวงหาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ไม่ได้ต้องการฐานะทางการเมือง

การที่อังกฤษปล่อยให้แรงงานอพยพมีจำนวนมากนั้นได้กลายเป็นปัญหาขึ้น ระหว่างทศวรรษ 1920 ถึงทศวรรษ 1930 เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ

¹⁰ สมาคมใหญ่ ๆ ได้แก่ สมาคมฮ์หิน และสมาคมไฮซาน สมาคมฮ์หิน สมาชิกส่วนใหญ่เป็นชาวกวางตุ้ง ส่วนสมาคมไฮซาน นั้นมีสมาชิกเป็นชาวจีนแคะ ทั้งสองสมาคมนี้ต่างก็ต้องการที่จะควบคุมความมั่งคั่งจากเหมืองแร่ดีบุก จึงเกิดความขัดแย้งกันจนเกิดเป็นสงครามกลางเมืองในรัฐปะละและรัฐสลังงอร์

ทำให้ราคายางพาราตกลง และแร่ดีบุกไม่มีตลาดจำหน่าย แรงงานชาวจีนและชาวอินเดียกลายเป็นภาระแก่อังกฤษเพราะไม่มีงานทำ แต่คนงานเหล่านี้ต่างสมัครใจที่จะตั้งหลักแหล่งอยู่ในคาบสมุทรมลายูต่อไป อังกฤษปลดคนงานออกเป็นจำนวนมากทำให้คนงานที่ถูกปลดหันไปประกอบอาชีพค้าขายมากขึ้น โดยเฉพาะชาวจีนกลายเป็นพ่อค้าคนกลางที่มีอิทธิพลทางเศรษฐกิจในระยะต่อมา สุลต่านรัฐต่าง ๆ ออกกฎหมายจำกัดการเข้ามาของแรงงานชาวต่างชาติเมื่อ ค.ศ.1930 (พ.ศ.2473) แต่ในทางปฏิบัตินั้นยังคงมีการอพยพของชาวต่างชาติรวมทั้งการเข้ามาของผู้หญิงชาวจีนและชาวอินเดีย มีการแต่งงานภายในกลุ่มเชื้อชาติของตน ซึ่งเป็นการเน้นถึงความสัมพันธ์เฉพาะกลุ่ม มีผลให้ลักษณะสังคมของแต่ละเชื้อชาติมีความเด่นชัดขึ้น

ตารางแสดงจำนวนประชากรเชื้อชาติต่าง ๆ เมื่อ ค.ศ.1931 (พ.ศ.2474)

บริเวณ	จำนวนชาวมลายู	คิดเป็นร้อยละของจำนวนประชากรทั้งหมด	ชาวจีนและชาวอินเดีย	คิดเป็นร้อยละของจำนวนประชากรทั้งหมด
สหพันธรัฐมลายู	593,731	34.7	1,091,536	63.7
สมาพันธรัฐมลายู	1,055,853	69.2	441,808	28.9

ที่มา : Rupert Emerson, *Malaysia : A Study in Direct and Indirect Rule* (Kuala Lumpur : University of Malaya Press, 1964), p. 195.

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาพหุสังคมภายใต้การปกครองของอังกฤษ

จากลักษณะของสังคมที่มีความแตกต่างทางเชื้อชาติ ซึ่งพอแบ่งได้ 3 กลุ่มใหญ่ คือ ชาวมลายู ชาวจีน และชาวอินเดีย ซึ่งสองกลุ่มหลังรวมเรียกว่า “ผู้ที่ไม่ใช่ชาวมลายู” (Non-Malays) โดยต่างกลุ่มต่างมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ภาษา ศาสนา และวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน จากความแตกต่างกันดังกล่าวนี้ ทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติ ซึ่งเป็นผลมาจากนโยบายการปกครองของอังกฤษที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1. นโยบายการแบ่งอำนาจทางการเมืองและเศรษฐกิจตามเชื้อชาติ
2. นโยบายแบ่งแยกการศึกษา

นโยบายการแบ่งอำนาจทางการเมืองและเศรษฐกิจตามเชื้อชาติ

ตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 19 ที่อังกฤษเข้ามามีอำนาจในคาบสมุทรมลายู ทั้งด้านเศรษฐกิจและการเมือง ชาวต่างชาติเป็นกลุ่มมีบทบาททางเศรษฐกิจ เป็นกรรมกรและเป็นผู้ลงทุน ส่วนชาวมลายูนั้นเป็นเจ้าของที่ดินและเป็นเกษตรกร ขณะเดียวกับอังกฤษได้ให้สิทธิชาวมลายูเข้ารับราชการและยอมให้สุดอำนาจปกครองประชาชนในรัฐของตน ด้วยเหตุนี้ทำให้เกิดการแบ่งแยกอำนาจหน้าที่ทางเศรษฐกิจและสังคมตามเชื้อชาติ คือ ชาวจีนและชาวอินเดียจะมีอำนาจทางเศรษฐกิจ ส่วนชาวมลายูจะมีอำนาจทางการเมืองและอยู่ในฐานะเจ้าของแผ่นดินหรือ “ภูมิบุตร”

การขยายตัวทางเศรษฐกิจทำให้เกิดความเจริญขึ้นในเมือง ขณะที่ชนบทมีการพัฒนาที่ช้ากว่าจึงเกิดช่องว่างระหว่างเมืองกับชนบท ส่งผลกระทบโดยตรงต่อช่องว่างระหว่างกลุ่มเชื้อชาติต่าง ๆ เพราะชาวมลายูยังคงผูกพันกับที่ดิน ไม่นิยมเป็นแรงงานรับจ้าง การดำรงชีพทำนาและทำประมงแบบดั้งเดิม

ทำให้ชาวมลายูส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชนบท ในขณะที่ชาวจีนและชาวอินเดียอาศัยอยู่ในเมืองซึ่งเป็นแหล่งความเจริญและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

ความแตกต่างกันทางเศรษฐกิจเป็นปัญหาที่ทำให้เกิดการไม่ยอมรับซึ่งกันและกันระหว่างชาวมลายูและผู้ที่ไม่ใช่ชาวมลายู ทั้งนี้ชาวจีนและชาวอินเดียมีวิถีชีวิตส่วนใหญ่อยู่ในระบบเศรษฐกิจเพื่อการส่งออก โดยเฉพาะชาวจีนเป็นกลุ่มมีความสามารถในการรวมพลังทางเศรษฐกิจด้วยการก่อตั้งสมาคมหรือหอการค้าขึ้นตามอาชีพ และมีการติดต่อของสมาคมระหว่างรัฐต่าง ๆ ชาวจีนเป็นกลุ่มมั่งคั่งและแสวงหาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจแบบใหม่ได้ดี แหล่งรายได้สำคัญคือการค้าแร่ดีบุก ซึ่งชาวจีนเป็นทั้งผู้ลงทุนและกรรมกรตามเมือง

ชาวมลายูนั้นยังคงอยู่ในระบบเศรษฐกิจแบบจารีตด้วยการเป็นชาวนาและชาวประมงกันเป็นส่วนใหญ่ สำหรับชนชั้นนำชาวมลายูนั้น อังกฤษมีนโยบายรักษาสถานภาพความเป็นผู้นำ โดยให้สิทธิพิเศษแก่ชาวมลายูในฐานะเป็นเจ้าของแผ่นดิน ชนชั้นนำชาวมลายูที่เป็นเจ้าของที่ดินที่มีแร่ดีบุกส่วนใหญ่จะให้ชาวต่างชาติเช่าทำกิจการ และมักจะเกิดเรื่องขัดแย้งกันระหว่างชาวมลายูเจ้าของเหมืองกับชาวจีนที่ประกอบกิจการเหมืองเสมอ เพราะขาดระบบการเก็บภาษีที่แน่นอน ตามบริเวณเหมืองแร่ดีบุกที่ต้องอาศัยแรงงานชาวจีนจึงกลายเป็นถิ่นที่อยู่อาศัยของกลุ่มชาวจีน และบริเวณที่ทำเกษตรกรรมจะเป็นแรงงานและถิ่นที่อยู่อาศัยของชาวอินเดียส่วนใหญ่ การทำสวนยางพาราขนาดใหญ่ในเขตสเตรตส์ เซดเทิลเมนต์ และบริเวณสหพันธรัฐมลายา ในปี ค.ศ.1932 (พ.ศ.2475) ปรากฏว่า ชาวจีนเป็นเจ้าของไร่ยางพารา 12.5% ของชาวอินเดีย 2.3% ส่วนที่เหลือเป็นของชาวอังกฤษ¹¹

¹¹ Victor Purcell, *The Chinese in Malaya* (Kuala Lumpur: Oxford University Press, 1967), p. 241.

สองสามีภรรยาชาวจีน “บาบ๋า” ภาพช่วงต้นทศวรรษ 1900

(ภาพจาก Maya Jayapal, *Old Singapore*, 1992)

ตามนโยบายการปกครองอังกฤษที่แบ่งอำนาจทางการเมืองและเศรษฐกิจตามเชื้อชาติ โดยให้ชาวต่างชาติเป็นกลุ่มที่มีบทบาททางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นทั้งกรรมกรและผู้ลงทุน ส่วนชาวมลายูนั้นเป็นเจ้าของที่ดินและเป็นเกษตรกร อีกทั้งการที่อังกฤษมีนโยบายให้สิทธิแก่ชาวมลายูในการเข้ารับราชการ และคงให้อำนาจสุดต่าแก่ผู้นำมลายูปกครองชาวมลายูในรัฐของตน ตามเดิมดังที่กล่าวมาแล้วนั้น การแบ่งแยกอำนาจหน้าที่ทางเศรษฐกิจและสังคมตามเชื้อชาติจึงเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมมลายู ดังจะมองเห็นได้อย่างชัดเจนว่า ชาวจีนและชาวอินเดียจะมีบทบาททางเศรษฐกิจ ส่วนชาวมลายูจะมีบทบาททางการเมืองในฐานะเจ้าของแผ่นดิน และต่างฝ่ายต่างรักษาอำนาจและสิทธิของตนอย่างเหนียวแน่น

นโยบายแบ่งแยกการศึกษา

อังกฤษมีนโยบายไม่เกี่ยวข้องกับกิจการภายในสังคมของแต่ละเชื้อชาติ และอังกฤษได้ให้ประชาชนกลุ่มเชื้อชาติต่าง ๆ จัดการศึกษาตนเองได้อย่างมีอิสระ ทุกกลุ่มเชื้อชาติต่างก็มีระบบการจัดโรงเรียนสำหรับลูกหลานของตน กำหนดหลักสูตรและภาษาสำหรับการสอนได้ตามความต้องการ ดังนั้นสมัยที่อังกฤษปกครองจึงเกิดรูปแบบของโรงเรียนแตกต่างกันออกไป พอจะแบ่งออกได้เป็น 4 แบบ ตามภาษาที่ใช้สอนในโรงเรียน คือ

โรงเรียนอังกฤษ สอนด้วยภาษาอังกฤษ โรงเรียนอังกฤษตั้งขึ้นเพราะเป็นผลมาจากความเคลื่อนไหวของพวกมิชชันนารี โรงเรียนอังกฤษที่เก่าที่สุดคือ โรงเรียน “Penang Free School” ตั้งขึ้นที่ปีนัง ค.ศ.1816¹² (พ.ศ.2359)

¹² H.R. Cheesman, “Education in Malaya 1900-1941,” *The Malayan Historical Journal*, Vol.2, No.1 (1955), p. 31.

ต่อจากนั้นก็ตั้ง “*Raffle Institution*” ที่สิงคโปร์ขึ้น ค.ศ.1823 (พ.ศ.2366) ผู้ที่จบการศึกษาจากโรงเรียนอังกฤษจะมีคุณสมบัติในการเข้ารับราชการในรัฐบาลอังกฤษได้ รัฐบาลอังกฤษเริ่มสนับสนุนโรงเรียนอังกฤษเป็นครั้งแรกในปี ค.ศ.1872 (พ.ศ.2415) โดยแต่งตั้ง *เอ เอ็ม สกินเนอร์* (A.M. Skinner) เป็นผู้ดูแลกิจการที่เกี่ยวกับโรงเรียน¹³ สกินเนอร์สนับสนุนให้รัฐบาลจัดตั้งโรงเรียนอังกฤษ เช่น “*Malay College*” เพื่อเป็นสถานที่เรียนของบุตรหลานขุนนางและสุลต่าน เมื่อ ค.ศ.1905 (พ.ศ.2448) รัฐบาลอังกฤษไม่ได้กีดกันผู้ที่ต้องการเข้าเรียนในโรงเรียนอังกฤษ แต่ค่าใช้จ่ายในโรงเรียนอังกฤษราคาสูงทำให้ผู้มีฐานะมั่งคั่งเท่านั้นที่สามารถส่งบุตรหลานเข้าไปเรียนได้ นอกจากนี้ก็มี “*The Sultan Idris Training College*” ตั้งขึ้นเมื่อ ค.ศ.1922 (พ.ศ.2465) เพื่อเป็นวิทยาลัยฝึกผู้ที่จะประกอบอาชีพครู และตั้งโรงเรียนเพื่อให้นักศึกษาแก่สตรีที่มละกา คือ “*Malay Girls College*” เมื่อ ค.ศ.1925 (พ.ศ.2468)

โรงเรียนมลายู สอนด้วยภาษามลายู โรงเรียนมลายูตั้งขึ้นด้วยการสนับสนุนของคณะมิชชันนารีโปรเตสแตนต์ คณะมิชชันนารีต้องการให้ชาวพื้นเมืองยกระดับความรู้ จึงช่วยกันก่อตั้งโรงเรียนมลายูขึ้นเมื่อประมาณ ค.ศ.1873 (พ.ศ.2416) ระยะแรกนี้ คณะมิชชันนารีเป็นผู้สนับสนุนด้านการเงิน แต่ต่อมารัฐบาลอังกฤษให้ความช่วยเหลือทั้งหมด ทำให้ผู้ที่เข้าเรียนในโรงเรียนมลายูไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ

ก่อนที่คณะมิชชันนารีจะมาช่วยก่อตั้งโรงเรียนมลายู เด็กชาวมลายูจะเรียนหนังสือจากสุเหร่า โดยมีอิหม่ามเป็นผู้สอน มิชชันนารีเรียกโรงเรียนพื้นเมืองของชาวมลายูว่า “*โรงเรียนกูราน*” (*Koran School*)¹⁴ การเรียนใน

¹³ Ibid., p. 32.

¹⁴ Ibid., p. 31.

โรงเรียนกุรอานจะเน้นเรื่องศาสนาอิสลาม โดยจะให้เด็กหัดอ่านภาษาอาหรับ ในคัมภีร์กุรอาน โรงเรียนกุรอานมีอยู่กระจัดกระจายอยู่ทั่วคาบสมุทรมลายู แต่โรงเรียนมลายูที่มีคณะมิชชันนารีช่วยกันตั้งขึ้นนี้ เน้นการสอนให้เด็กนักเรียนสามารถอ่านและเขียนภาษามลายู (ภาษายาวี) ได้ และสอนให้รู้จักคิดเลข สำหรับการสอนอ่านคัมภีร์กุรอานก็ยังคงสอนอยู่

รัฐบาลอังกฤษเริ่มให้ความสนใจแก่โรงเรียนมลายูและสนับสนุนให้ตั้งโรงเรียนระดับประถมศึกษาจำนวนมากในสมัยที่นายสกินเนอร์เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลดูแลเกี่ยวกับโรงเรียนต่าง ๆ ในคาบสมุทรมลายู ดังปรากฏว่ามีโรงเรียนมลายูระดับประถมศึกษาจำนวน 16 โรงเรียนใน ค.ศ.1872 (พ.ศ.2415) ได้เพิ่มจำนวนขึ้นเป็น 85 โรงเรียนใน ค.ศ.1882 (พ.ศ.2425) และเพิ่มเป็น 189 โรงเรียนใน ค.ศ.1892 (พ.ศ.2435)¹⁵ รัฐบาลอังกฤษให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่ผู้ที่เข้าเรียน ผู้เข้าโรงเรียนมลายูไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น

โรงเรียนจีน สอนด้วยภาษาจีน โรงเรียนจีนเริ่มตั้งครั้งแรกที่รัฐมะละกา ค.ศ.1815 (พ.ศ.2358) โดยสมาคมการค้าจีนจากเงินช่วยเหลือของตระกูลชาวจีนต่าง ๆ โรงเรียนจีนถือเป็นโรงเรียนเอกชน เพราะรัฐบาลอังกฤษไม่ได้ให้เงินช่วยเหลือหรือสนับสนุนกิจการใด ๆ ปล่อยให้เป็นการของชาวจีนที่จะช่วยจัดการศึกษาตนเอง กลุ่มชาวจีนต้องการรักษายานบรรณนิยมและภาษาของตนไว้ ในระยะแรกโรงเรียนจีนใช้ภาษาจีนเป็นสื่อการเรียนต่าง ๆ กันไป เช่น โรงเรียนจีนบางโรงเรียนจะสอนด้วยภาษากวางตุ้ง บางโรงเรียนสอนด้วยภาษาฮกเกี้ยน หรือสอนด้วยภาษาแต้จิ๋ว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับโรงเรียนนั้นตั้งอยู่ใน

¹⁵ Philip Loh Fook Seng, *The Malay States 1877-1895 : Political Change and Social Policy* (Singapore : Oxford University Press, 1969) p. 162.

ชุมชนจีนกลุ่มใด ภาษาที่ใช้สอนก็จะมีผลสอดคล้องกับภาษาพูดของชาวจีนในหมู่บ้านบริเวณนั้น

การเกิดขบวนการชาตินิยมในประเทศจีนเมื่อ ค.ศ.1911 (พ.ศ.2454) มีผลทำให้ชาวจีนในคาบสมุทรมลายูเริ่มสร้างความสำนึกของการเป็นชาวจีนโพ้นทะเลเหมือนกัน ด้วยการใช้ภาษา “เคา-ยู” (Kua Yu) ซึ่งเป็นภาษาประจำชาติจีนมาใช้สอนในโรงเรียนทุกโรงเรียนแทนภาษาตามตระกูลที่เคยมีการใช้ภาษาเคา-ยูในโรงเรียนจีนนี้ช่วยก่อให้เกิดระบบการศึกษาให้แก่ชาวจีนและช่วยสร้างเอกภาพของสังคมชาวจีนโพ้นทะเล นอกจากนี้ยังมีการจ้างครูจากประเทศจีนมาสอนในโรงเรียนจีนในคาบสมุทรมลายูด้วย¹⁶ ทำให้ชาวจีนได้เรียนรู้ภาษาจีนเหมือนกันแทนที่จะแบ่งแยกเป็นภาษาจีนตามตระกูลต่าง ๆ ที่เคยมีมา

โรงเรียนทมิฬ เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนเพื่อให้ความรู้แก่บุตรหลานชาวอินเดียและชาวลังกา สอนด้วยภาษาทมิฬ รัฐบาลอังกฤษให้การสนับสนุนและอุปถัมภ์โรงเรียนทมิฬ ผู้ที่เข้าเรียนในโรงเรียนทมิฬไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย ค่าเล่าเรียนเช่นเดียวกับโรงเรียนมลายู การที่ชาวอินเดียและชาวลังกาเป็นแรงงานในสวนยางพาราและเป็นแรงงานรับจ้างทั่วไป ทำให้การศึกษาดูเหมือนเป็นสิ่งไม่จำเป็นสำหรับผู้ใช้แรงงาน โรงเรียนทมิฬมักจะสร้างขึ้นในบริเวณใกล้เคียงเขตเกษตรกรรมขนาดใหญ่ซึ่งถือเป็นสวัสดิการที่รัฐบาลอังกฤษให้แก่ชาวอินเดียและชาวลังกาที่เป็นแรงงานสำคัญในระบบเพาะปลูกขนาดใหญ่¹⁷

¹⁶ Robert O. Tillman, “Education and Political Development,” in *Man State and Society in Contemporary Southeast Asia*, ed., Robert O. Tillman (New York : Praeger, 1969), p. 235.

¹⁷ Sinnappah Arasaratnam, *Indians in Malaysia and Singapore* (Kuala Lumpur : Oxford University Press, 1979), p. 179.

ความแตกต่างกันของโรงเรียนที่มีอยู่ในคาบสมุทรหลายทำให้ไม่มีการรับรู้วัฒนธรรมของคนเชื้อชาติต่างกัน และไม่เอื้อต่อการประสานกลมกลืนทางวัฒนธรรม เพราะแต่ละเชื้อชาติต่างก็เรียนรู้เรื่องราวของคนและพยายามที่จะรักษาวัฒนธรรมของสังคมตนไว้ แม้ว่าจะมีโรงเรียนอังกฤษที่ทุกเชื้อชาติสามารถเข้าเรียนได้ แต่โรงเรียนอังกฤษก็ไม่ได้สนใจจะให้มีการผสมผสานระหว่างเชื้อชาติ การเรียนการสอนในโรงเรียนอังกฤษนั้นให้ความรู้เกี่ยวกับความเป็นไปทางประวัติศาสตร์ประเทศอังกฤษ และเรื่องราวความเจริญของชาวยุโรป ไม่ได้เน้นการสอนเรื่องราวภายในคาบสมุทรหลาย

การศึกษาในโรงเรียนอังกฤษถือกันว่าเป็นการเตรียมอนาคตที่ดีสำหรับผู้มีโอกาสเข้าเรียน เพราะการเรียนในโรงเรียนอังกฤษเป็นการเตรียมตัวเข้าทำงานในระบบราชการของรัฐบาลอังกฤษ แม้ว่าจะอังกฤษจะให้สิทธิพิเศษแก่ชาวมลายูเท่านั้นที่จะเข้ารับราชการได้ แต่ชาวมลายูที่มีโอกาสได้เข้าเรียนในโรงเรียนอังกฤษก็มีเพียงลูกหลานสุลต่านเท่านั้น ทำให้ข้าราชการจำกัดอยู่เฉพาะกลุ่มชนชั้นสูง ประชาชนชาวมลายูที่เรียนในโรงเรียนมลายูก็ยังคงมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่แบบชนบทและทำการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ อุปสรรคสำคัญที่ทำให้ประชาชนจำนวนมากไม่มีโอกาสเข้าเรียนในโรงเรียนอังกฤษได้เพราะค่าใช้จ่ายในโรงเรียนราคาสูง ทำให้ผู้มีฐานะมั่งคั่งเท่านั้นที่สามารถส่งบุตรหลานเข้าเรียน ได้แก่ บุตรหลานของสุลต่าน ผู้นำพื้นเมืองชาวมลายู นักธุรกิจชาวต่างชาติ นอกจากนี้โรงเรียนอังกฤษมักจะตั้งอยู่ในเมือง แต่ชาวมลายูส่วนใหญ่อยู่ในชนบท ทำให้ผู้ที่ได้เล่าเรียนในโรงเรียนอังกฤษส่วนใหญ่คือผู้ที่อาศัยอยู่ในเมือง ซึ่งได้แก่ลูกหลานชาวจีน ชาวยุโรป และผู้นำชาวมลายู

ลักษณะของสังคมที่แต่ละเชื้อชาติแยกกันอยู่ภายในสังคมของตน โดยมีความแตกต่างกันทางภาษา ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี และการตั้งหลักแหล่งที่อยู่อาศัย ทำให้แต่ละเชื้อชาติแทบจะไม่มีความสัมพันธ์กันโดยตรง

แต่มีอังกฤษเป็นผู้คอยประสานผลประโยชน์ของคนเชื้อชาติต่าง ๆ ซึ่งมีผลทำให้ลักษณะพหุสังคมในคาบสมุทรมลายูภายใต้การปกครองของอังกฤษเกิดขึ้นอย่างเด่นชัด และเป็นปัญหาที่รัฐบาลจะต้องแก้ไขภายหลังจากการได้เอกราชเพื่อให้สังคมในคาบสมุทรมลายูมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

การเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐบาลอังกฤษ ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2

นโยบายการให้สิทธิการเป็นพลเมือง

หลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุด อังกฤษกลับเข้ามามีอำนาจในคาบสมุทรมลายูอีกครั้ง และในครั้งนี้อังกฤษวางนโยบายการปกครองมลายูต่างไปจากเดิม กล่าวคือ กำหนดให้รัฐทุกรัฐุปกครองแบบเดียวกันโดยมีรัฐบาลกลางบริหารและการปกครองประเทศ¹⁸ ทั้งนี้เป็นไปตามแผนการจัดตั้ง

¹⁸ ก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 การปกครองแบ่งออกเป็น 3 เขต คือ

1. สเตรตส์ เซตเทิลเมนต์ (The Straits Settlements) ประกอบด้วยอาณาบริเวณของเกาะปีนัง เกาะสิงคโปร์ และรัฐมะละกา มีฐานะเป็นอาณานิคมโดยตรง มีข้าหลวงชาวอังกฤษเป็นผู้ปกครอง
2. สหพันธรัฐมลายู (The Federated Malay States) ได้แก่ รัฐปะเร สลังงอร์ ปาหัง และเนกรีเซมบิลัน มีสุลต่านชาวมลายูเป็นผู้ปกครองรัฐต่าง ๆ และรัฐบาลอังกฤษได้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ชาวอังกฤษเป็นที่ปรึกษาประจำรัฐแต่ละรัฐ รัฐทั้ง 4 รัฐนี้ถือเป็นรัฐในอารักขาของอังกฤษ (Protectorate)
3. สมาพันธรัฐหรือรัฐนอกสหพันธรัฐมลายู (The Unfederated Malay States) ประกอบด้วยรัฐเกดะห์ กลันตัน ตรังกาบู ปะลิส และยะโฮร์ รัฐเหล่านี้ถือเป็นรัฐในอารักขาของอังกฤษ แต่มีความสัมพันธ์กับอังกฤษน้อยกว่ารัฐแบบสหพันธรัฐมลายู สุลต่านของสมาพันธรัฐมีอิสระและมีอำนาจในการปกครองรัฐของตน แต่มีเจ้าหน้าที่อังกฤษมาเป็นที่ปรึกษาแนะนำ

“สหภาพมลายู” (Malayan Union) ซึ่งเป็นการรวมอำนาจการปกครองโดยเด็ดขาด การปกครองภายในรัฐต่าง ๆ จะอยู่ภายใต้การปกครองส่วนกลางอย่างแท้จริง โดยมีสถานิติบัญญัติส่วนกลางเป็นผู้ออกกฎหมาย ลักษณะการปกครองดังกล่าวทำให้ประมุขของรัฐต่าง ๆ ไม่มีอำนาจในการออกกฎหมายและส่งผลให้ฐานะของสุลต่านถูกลดลงมาเป็นเพียงที่ปรึกษาของรัฐบาลกลางเท่านั้น

นอกจากนี้ยังได้กำหนดสิทธิการเป็นพลเมืองแก่ผู้ที่อยู่อาศัยในสหภาพมลายูอย่างค่อนข้างเปิดกว้าง โดยกำหนดให้สิทธิแก่คนทุกเชื้อชาติที่เกิดในมลายูหรือผู้ที่อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศนี้เป็นเวลาดังแต่ 15 ปีขึ้นไป และต้องอาศัยอยู่ติดต่อกันอย่างน้อย 10 ปีในจำนวน 15 ปีนั้น (ทั้งนี้ไม่นับช่วงการเข้าครอบครองของญี่ปุ่น) สำหรับในอนาคตผู้ที่อพยพเข้ามาในสหภาพมลายูจะขอขึ้นสิทธิการเป็นพลเมืองได้หลังจากที่อาศัยอยู่ 5 ปีขึ้นไป และเต็มใจที่จะสาบานตนเป็นพลเมืองของสหภาพมลายู

แผนการตั้ง “สหภาพมลายู” ของรัฐบาลอังกฤษนี้ไม่สามารถดำเนินการให้เป็นผลสำเร็จได้ ทั้งนี้เพราะชาวมลายูได้รวมตัวกันต่อสู้ ดาโต๊ะ ออน บิน จาฟาร์ (Dato Onn Bin Ja'afar) แห่งรัฐยะโฮร์ เป็นผู้นำจัดตั้งเป็นพรรคการเมือง คือพรรคอัมโน (The United Malays National Organization - UMNO) มีวัตถุประสงค์เพื่อคัดค้านและต่อต้านแผนการจัดตั้งสหภาพมลายู ปฏิกริยาต่อต้านที่เห็นได้ชัดเจนก็คือ สุลต่าน ขุนนาง และข้าราชการชาวมลายู ต่างก็พร้อมใจไม่เข้าร่วมในพิธีสถาปนาสหภาพมลายู ซึ่งอังกฤษจัดให้มีขึ้นเมื่อวันที่ 1 เมษายน ค.ศ.1946 (พ.ศ.2489) นอกจากนี้ยังมีกลุ่มต่าง ๆ ที่เคลื่อนไหวเรียกร้องสิทธิของกลุ่มตน พอจะแบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย ตามแนวความคิดทางการเมืองฝ่ายซ้ายและฝ่ายขวาดังนี้ คือ

กลุ่มฝ่ายขวา

1. *พรรคอัมโน* เป็นพรรคของชาวมลายู สมาชิกประกอบด้วยสุลต่าน ชุนนางและข้าราชการชาวมลายู จุดประสงค์การรวมตัวครั้งแรกนี้เพื่อรวมกำลังต่อต้านการจัดตั้งสหภาพมลายู และการให้สิทธิการเป็นพลเมืองแก่ผู้ที่ไม่ใช่ชาวมลายู าระยะแรกนี้สมาชิกพรรคอัมโนไม่ต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงสถานภาพทางการเมือง อีกทั้งยังต้องการรักษาความเป็นกึ่งเมืองขึ้นของอังกฤษไว้ ทั้งนี้เพื่อจะคงสิทธิการปกครองของชาวมลายูไว้

2. *สหพันธ์หอการค้าจีน* สมาชิกส่วนใหญ่เป็นพ่อค้าชาวจีน ต้องการฟื้นฟูฐานะทางเศรษฐกิจหลังจากที่ถูกญี่ปุ่นทำลายระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 สมาชิกของสหพันธ์หอการค้ามักจะไม่ดำเนินการใดที่ขัดต่อนโยบายของอังกฤษ เพราะจะเป็นการเสียผลประโยชน์ทางการค้าไป

3. *สมาคมชาวจีน สเตรตส์ เซดเทิลเมนต์* สมาชิกเป็นชาวจีนที่อาศัยอยู่ในสเตรตส์ เซดเทิลเมนต์ ส่วนใหญ่เป็นผู้มีการศึกษาจากโรงเรียนอังกฤษ และมีความจงรักภักดีต่อรัฐบาลอังกฤษ

4. *พรรคก๊กมินตั๋ง* เป็นสาขาของพรรคก๊กมินตั๋งในประเทศจีน นโยบายของพรรคยังคงมีความผูกพันกับประเทศจีน แต่ก็ต้องการต่อสู้เพื่อให้ได้สิทธิการเป็นพลเมืองของชาวจีนในมลายู

5. *พรรค เอ็ม ไอ ซี* เป็นตัวแทนของชาวอินเดียในคาบสมุทรมลายู จุดประสงค์ในการจัดตั้งครั้งแรกนี้เพื่อเร่งเร้าให้ชาวอินเดียมีความรู้สึกชาตินิยมที่ผูกพันกับประเทศอินเดีย โดยมุ่งจะให้ประเทศอินเดียเป็นเอกราชจากอังกฤษ

กลุ่มฝ่ายซ้าย

1. *พรรคคอมมิวนิสต์มลายา* หรือ *เอ็ม ซี พี (MCP)* สมาชิกพรรค ได้แก่ กรรมกรและเยาวชนชาวจีน หลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุด

พรรคคอมมิวนิสต์มลายามีบทบาทมากเพราะเป็นผลมาจากการต่อสู้ต้านทานกองทัพญี่ปุ่นระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 แต่พรรคคอมมิวนิสต์มลายาก็ก็นำพหุใจการปกครองของอังกฤษ ต้องการล้มล้างอำนาจของอังกฤษเพื่อจัดตั้งประเทศคอมมิวนิสต์มลายา พรรคคอมมิวนิสต์มลายาพยายามสร้างอิทธิพลในหมู่กรรมกรชาวจีนและสหภาพกรรมกร เพื่อเป็นเครื่องมือต่อรองกับรัฐบาลอังกฤษโดยการนัดหยุดงาน

2. พรรคสหภาพประชาธิปไตยมลายา (MDU) เป็นพรรคการเมืองที่ตั้งขึ้นในมลายูภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สมาชิกประกอบด้วยเยาวชนหัวก้าวหน้าทุกเชื้อชาติ แต่ส่วนใหญ่จะเป็นชาวจีนและยูเรเซียน พรรคนี้ต้องการจะได้เอกราชและต้องการให้มีความเสมอภาคแก่คนทุกเชื้อชาติเพื่อสร้างความเป็น “มลายู”¹⁹

3. พรรคชาตินิยมมลายู (MNP) สมาชิกส่วนใหญ่เป็นชาวมลายูที่ได้รับการศึกษาจากโรงเรียนมลายู ต้องการให้มลายูรวมเข้ากับประเทศอินโดนีเซียเป็นรัฐอิสลาม

ความเคลื่อนไหวของกลุ่มต่าง ๆ นี้ มีทั้งต่อต้านรัฐบาลอังกฤษและสนับสนุนนโยบายการปกครองของรัฐบาลอังกฤษ แต่กลุ่มที่ได้รับความสนใจจากรัฐบาลอังกฤษมากที่สุด คือ พรรคอัมโน ซึ่งมีนโยบายต่อต้านแผนการสหภาพมลายู เช่น มีการหยุดงานประท้วง 1 วันโดยข้าราชการชาวมลายู เป็นต้น การที่ชาวมลายูต่อต้านรัฐบาลอังกฤษอย่างมากและจริงจังนี้เอง

¹⁹ อ่านรายละเอียดใน ชูลีพร พงศ์สุพัฒน์, “พรรคสหภาพประชาธิปไตยมลายา” : ความเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มปัญญาชน ระหว่าง ค.ศ.1945-1948, วารสารธรรมศาสตร์ ปีที่ 12, เล่มที่ 3 (กันยายน 2526), หน้า 91-207.

การชุมนุมเรียกร้องเอกราชจากอังกฤษ เมื่อครั้งที่สมาชิกรัฐสภาอังกฤษเดินทางมาเยือนอาณานิคมแถบนี้เมื่อเดือนมีนาคม ค.ศ.1956

(ภาพจาก Singapore : An Illustrated History 1941-1984, พิมพ์ 1985)

จึงทำให้รัฐบาลอังกฤษต้องเชิญตัวแทนจากพรรคอัมโนมาเจรจาหรือในการจัดรูปแบบการปกครองในคาบสมุทรมลายูใหม่ ซึ่งผลการเจรจาดังนั้นได้ออกมาเป็น “ข้อตกลงสหพันธ์มลายา” (The Federation of Malaya Agreement) เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ.1948²⁰ (พ.ศ.2491)

การที่พรรคอัมโนได้มีส่วนร่วมในการร่างรัฐธรรมนูญสำหรับสหพันธ์มลายา ทำให้รัฐธรรมนูญฉบับร่างนี้มีลักษณะที่เข้าข้างชาวมลายูและพยายามปกป้องผลประโยชน์ของชาวมลายู โดยเสนอให้รวมรัฐมลายูทั้ง 9 รัฐ²¹ รวมทั้ง เกาะปีนังและรัฐมะละกา เข้าเป็นสหพันธ์และมีรัฐบาลกลางปกครอง แต่สุดตํานแห่งรัฐก็ยังอยู่ในฐานะเป็นผู้ปกครองรัฐ และแต่ละรัฐก็ยังคงมีรัฐบาลแห่งรัฐของตน

นอกจากนี้ การให้สิทธิการเป็นพลเมืองของสหพันธ์รัฐนั้นเข้มงวดกว่าที่เสนอไว้ในสหภาพมลายูเมื่อ ค.ศ.1946 (พ.ศ.2489) กล่าวคือ จะให้สิทธิการเป็นพลเมืองโดยกำเนิดเฉพาะผู้ที่อยู่ใต้การปกครอง (Subject) ของสุดตํานทั้ง 9 รัฐ ผู้อยู่ใต้การปกครองของอังกฤษที่สเตอร์ดส์ เซดเทิลเมนต์ (British Subject) สำหรับพลเมืองอื่น ๆ จะขอสมัครเข้ารับสิทธิการเป็นพลเมืองของสหพันธ์รัฐได้ หากเกิดและอาศัยอยู่ในดินแดนนี้อย่างน้อย 10 ใน 15 ปีมาแล้ว หรือถ้าไม่ได้เกิดที่สหพันธ์รัฐ ต้องเข้ามาอาศัยอยู่ในดินแดนนี้ต่อเนื่องกันอย่างน้อย 15 ใน 20 ปี ก่อนหน้าวันที่สมัคร และจะต้องเป็นผู้สามารถพูด

²⁰ Robin Jeffrey, ed., *Asia : The Winning of Independence* (London : The Macmillan Press, 1981), p. 230.

²¹ รัฐมลายูทั้ง 9 รัฐ ได้แก่ รัฐเประ สลังงอร์ ปาหัง เนกรีเซมิบิลัน เกดะห์ กลันตัน ตรังกานู ปะลิส และยะโฮร์

ภาษามลายูหรือภาษาอังกฤษได้²²

การเจรจาตกลงจัดตั้งสหพันธ์มลายาระหว่างพรรคอัมโนกับรัฐบาลอาณานิคมอังกฤษ ทำให้กลุ่มการเมืองอื่นไม่พอใจ เพราะกลุ่มการเมืองอื่น ๆ ก็ต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการวางนโยบายของรัฐ จึงร่วมกันต่อต้านในรูปแบบของความร่วมมือระหว่างเชื้อชาติเป็นแนวร่วมเรียกว่า “AMCJA-PUTERA”²³ (The Malayan People’s Anti-Japanese Army - PUTERA) เรียกร้องความสนใจจากรัฐบาลอังกฤษ เพื่อแสดงให้เห็นว่าการทำงานร่วมกันระหว่างชนเชื้อชาติต่าง ๆ เป็นสิ่งที่สามารถทำได้ พร้อมกันนั้น “AMCJA-PUTERA” ยังได้นัดกันหยุดงานทั่วประเทศ 1 วัน เป็นการประท้วงเงียบเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม ค.ศ.1947 (พ.ศ.2490) เพื่อแสดงถึงความร่วมมือระหว่างชาวมลายูและผู้ที่ไม่ใช่ชาวมลายู อย่างไรก็ตาม การประท้วงของแนวร่วม “AMCJA-PUTERA” ไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงนโยบายการปกครองที่รัฐบาลอังกฤษและพรรคอัมโนได้ช่วยกันร่างรัฐธรรมนูญขึ้นมา

ตาม “ข้อตกลงสหพันธ์มลายา” ได้กำหนดเงื่อนไขของผู้มีสิทธิเป็นพลเมืองของสหพันธ์มลายาออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรกเป็นผู้ได้รับสิทธิ

²² คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเป็นพลเมืองสหพันธ์มลายาตามที่รัฐธรรมนูญฉบับร่างกำหนดไว้นี้เป็นการจำกัดไม่ให้ชาวต่างชาติได้สิทธิเป็นพลเมืองสหพันธ์มลายาได้ง่ายและมีจำนวนมาก เพราะระบุให้ผู้ที่ได้รับสิทธิเป็นพลเมืองสหพันธ์มลายาจะต้องเป็นผู้มีถิ่นอาศัยในคาบสมุทรมลายูก่อนที่จะประกาศตั้ง “สหพันธ์มลายา” มาแล้ว 20 ปี และจะต้องอาศัยอยู่ต่อไปในสหพันธ์มลายาอีก 15 ปี ฉะนั้นผู้อยู่อาศัยและมีหลักแหล่งถาวรเท่านั้นจึงจะได้เป็นพลเมืองสหพันธ์มลายา (K.J. Ratham, *Communalism and the Political Process in Malaya* (Kuala Lumpur : Oxford University Press, 1965), p. 76.

²³ AMCJA เป็นความร่วมมือกันของชาวต่างชาติ คือ ชาวจีน ชาวอินเดีย ชาวปากีสถาน ชาวลังกา PUTERA เป็นแนวร่วมของชาวมลายูมีพรรคชาตินิยมมลายูเป็นแกนนำ

การเป็นพลเมืองโดยการบัญญัติกฎหมายให้สัญชาติโดยการเกิด และกลุ่ม
ที่สองเป็นผู้ที่ได้สิทธิการเป็นพลเมืองโดยการแปลงสัญชาติ

บทบัญญัติกฎหมายให้สัญชาติโดยการเกิดนี้ มีผลทำให้ชาวมลายู
จำนวนมากได้เป็นพลเมืองสหพันธมลายาโดยอัตโนมัติ เพราะถือว่าเป็นคนใน
ปกครองของสุลต่าน ส่วนชาวมลายูที่เกิดนอกรัฐมลายู²⁴ จะได้สิทธิเป็น
พลเมืองสหพันธมลายาตามเงื่อนไขนี้ได้ก็ต่อเมื่อบุคคลนั้นถือกำเนิดมาขณะ
บิดาของตนเป็นคนในปกครองของสุลต่าน

คนต่างชาติที่ไม่ใช่ชาวมลายูจะได้สิทธิเป็นพลเมืองสหพันธมลายา
โดยบทบัญญัติกฎหมายให้สัญชาติโดยการเกิด จะต้องเป็นผู้ที่เกิดในรัฐมลายู
หรือปีนัง หรือมะละกา และต้องมีบิดาและมารดาถือกำเนิดในบริเวณอาณาเขต
ของรัฐมลายูหรือในสหพันธมลายาและจะต้องอาศัยอยู่มาเป็นเวลานานไม่ต่ำกว่า
15 ปี

จากการสำรวจใน ค.ศ.1950 (พ.ศ.2493) ปรากฏมีประชาชนที่ได้สิทธิ
เป็นพลเมืองของสหพันธมลายาตามหลักบัญญัติกฎหมายให้สัญชาติโดยการเกิด
แยกตามเชื้อชาติได้ดังนี้*

เชื้อชาติ	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
มลายู	2,500,000	80.1
จีน	350,000	11.2
อินเดีย	225,000	7.2
อื่นๆ	45,000	1.5
รวม	3,120,000	100.0

²⁴ รัฐนอกมลายูได้แก่ เกาะปีนัง และมะละกา ถือเป็นรัฐนอกมลายูเพราะเป็นรัฐที่มี
ผู้ปกครองได้รับการแต่งตั้งจากอังกฤษ ขณะที่รัฐมลายูมีสุลต่านชาวมลายูเป็นผู้ปกครอง

* ที่มา : K.J. Ratnam, *Communalism and the Political Process in Malaya*
(Kuala Lumpur : Oxford University Press, 1965), p. 84.

สำหรับผู้ที่ได้สิทธิการเป็นพลเมืองโดยการแปลงสัญชาติ จะต้องเป็นผู้ที่เกิดในสหพันธมลายา และต้องอาศัยอยู่ในรัฐมลายูหรือปีนังหรือมะละกา โดยจะต้องอาศัยอยู่ติดต่อกันอย่างน้อยประมาณ 10 ถึง 15 ปี หากผู้นั้นไม่ได้เกิดในบริเวณดังกล่าว จะต้องพิสูจน์ได้ว่าเป็นผู้มีหลักแหล่งอาศัยในรัฐมลายูหรือปีนังหรือมะละกามาไม่ต่ำกว่า 15 ถึง 20 ปี ในวันที่มาขออนุญาตจดทะเบียนเป็นพลเมืองของสหพันธมลายา จะต้องเป็นผู้มีความประพฤติดี ไม่มีประวัติเป็นอาชญากร และต้องมีความรู้เกี่ยวกับภาษามลายูหรือภาษาอังกฤษพอเพียง²⁵

ปรากฏว่าผู้มีสิทธิเป็นพลเมืองสหพันธมลายาได้โดยการแปลงสัญชาติ ใน ค.ศ.1950 (พ.ศ.2593) เป็นชาวจีนประมาณ 150,000 คน ชาวอินเดียรวมทั้งชาวลังกาและชาวปากีสถานประมาณ 5,000 คน และจากหลักการให้สิทธิเป็นพลเมืองมลายาทั้งสองหลักการนี้ ทำให้ประชากรทั้งหมดประมาณ 5,226,549 คน ใน ค.ศ.1950 (พ.ศ.2493) ได้เป็นพลเมืองสหพันธมลายา ประมาณ 3,275,000 คน แยกตามเชื้อชาติได้ดังนี้

²⁵ K.J. Ratnam, *Communalism and the Political Process in Malaya* (Kuala Lumpur : Oxford University Press, 1965), p. 76-77.

**ตารางแสดงจำนวนประชากรแต่ละเชื้อชาติ
ผู้ได้สิทธิเป็นพลเมืองสหพันธมลายาเมื่อ ค.ศ.1950 (พ.ศ.2493)**

เชื้อชาติ	ประชากรทั้งหมด		ประชากรที่ได้สิทธิเป็นพลเมือง	
	จำนวนประชากร	คิดเป็นร้อยละ	จำนวนประชากร	คิดเป็นร้อยละ
มลายู	2,579,914	49.4	2,500,000	76.3
จีน	2,011,072	38.5	500,000	15.3
อินเดีย	564,454	10.8	230,000	7.0
อื่น ๆ	71,109	1.3	45,000	1.4
รวมทั้งหมด	5,226,549	100.0	3,275,000	100.0

ที่มา : K.J. Ratnam, *Communalism and the Political Process in Malaya* (Kuala Lumpur : Oxford University Press, 1965), p. 84.

หลักการให้สิทธิเป็นพลเมืองสหพันธมลายาตามบัญญัติกฎหมายให้สัญชาติโดยการเกิดโดยการแปลงสัญชาติตามข้อตกลงสหพันธมลายา สร้างความพอใจให้กับชาวมลายู เพราะได้ระบุถึงคุณสมบัติของผู้ที่ได้เป็นพลเมืองสหพันธมลายาว่าจะต้องมีความรู้เรื่องภาษามลายูพอเพียง เป็นการแสดงให้เห็นว่าภาษามลายูซึ่งเป็นภาษาของเจ้าของแผ่นดินในคาบสมุทรมลายูมีความสำคัญเท่ากับเป็นการยกย่องและให้สิทธิพิเศษแก่ชาวมลายูประการหนึ่ง

ปี ค.ศ.1952 (พ.ศ.2495) ได้มีการแก้ไขปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ที่ได้สิทธิเป็นพลเมืองสหพันธมลายา เพื่อเป็นการผ่อนปรนให้ผู้ที่ไม่ใช่ชาวมลายูได้สิทธิเป็นพลเมืองสหพันธมลายามากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากความไม่พอใจของกลุ่มที่ต่อต้านการเป็นสหพันธมลายา โดยเฉพาะพรรค

คอมมิวนิสต์มลายาพยายามเข้าไปควบคุมสหพันธ์กรรมกรเพื่อใช้เป็นเครื่องมือ ต่อรองกับรัฐบาลอังกฤษด้วยวิธีหยุดงานประท้วง และทวีความรุนแรงขึ้นด้วยการใช้อาวุธทำร้ายกัน มีการลอบฆ่าเจ้าของกิจการสวนยางพารา ในที่สุดรัฐบาลอาณานิคมอังกฤษก็ประกาศ “ภาวะฉุกเฉิน” (Emergency) เมื่อเดือนมิถุนายน ค.ศ.1948 (พ.ศ.2491) เพราะพรรคคอมมิวนิสต์มลายาได้สู้รบแบบกองโจรกับ รัฐบาลอาณานิคมอังกฤษ เป็นการใช้กำลังและอาวุธเพื่อยึดครองสหพันธ์มลายา

รัฐบาลจับกุมและคุมขังบุคคลที่ต้องสงสัยว่ามีส่วนร่วมในการก่อการร้าย หรือผู้ที่ให้ความช่วยเหลือพรรคคอมมิวนิสต์มลายา รัฐบาลได้แต่งตั้ง เซอร์ แฮโรลด์ บริกส์ (Sir Harold Briggs) ให้เป็นผู้อำนวยการปฏิบัติการต่อสู้กับ คอมมิวนิสต์มลายาและเข้าควบคุมสถานการณ์ บริกส์วางโครงการจัดตั้ง “หมู่บ้านใหม่” และอพยพชาวจีนให้มาอยู่รวมกันในหมู่บ้านที่รัฐบาลจัดให้อยู่ เพื่อป้องกันไม่ให้ชาวจีนเหล่านี้ถูกบีบบังคับจากฝ่ายคอมมิวนิสต์ และเพื่อ ป้องกันการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนแก่พวกคอมมิวนิสต์

ค.ศ.1951 (พ.ศ.2494) ข้าหลวงใหญ่ เซอร์ เฮนรี เฮอร์นี (Sir Henry Gurney) ถูกลอบสังหาร ประชาชนเกิดความหวาดกลัว รัฐบาลจึงเพิ่มกำลังปราบปรามมากขึ้น และดำเนินการอย่างเด็ดขาดกับผู้ที่เป็นคอมมิวนิสต์ เดือน มกราคม ค.ศ.1952 (พ.ศ.2495) เซอร์ เจอรัลด์ เทมเพลอร์ (Sir Gerald Templer) ข้าหลวงคนใหม่ดำเนินการปราบปรามคอมมิวนิสต์ แต่ขณะ เดียวกันก็พยายามคลี่คลายสถานการณ์ภาวะฉุกเฉิน โดยการกำหนดบริเวณที่ ไม่มีอิทธิพลของคอมมิวนิสต์เป็น “พื้นที่สีขาว” ซึ่งบริเวณ “พื้นที่สีขาว” จะ ได้รับการพิจารณาให้ผ่อนคลายข้อจำกัดในเรื่องอาหารและข้อบังคับเกี่ยวกับ ภาวะฉุกเฉินอื่น ๆ

จากสภาพ “ภาวะฉุกเฉิน” เมื่อ ค.ศ.1948 (พ.ศ.2491) มีผลทำให้ การประกาศใช้รัฐธรรมนูญต้องล่าช้าและทำให้ความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติ

มีมากขึ้น เพราะเกิดความระแวงซึ่งกันและกัน เนื่องจากสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์มลายาส่วนใหญ่เป็นชาวจีน ขณะที่ชาวมลายูถูกเกณฑ์มาเป็นเจ้าหน้าที่ปราบปรามและรักษาความปลอดภัย

รัฐบาลอาณานิคมอังกฤษพยายามสนับสนุนความร่วมมือระหว่างเชื้อชาติเพื่อให้เกิดเอกภาพในสังคม และพยายามให้แต่ละเชื้อชาตินี้ถึงผลประโยชน์ของประเทศมากกว่านึกถึงผลประโยชน์ของกลุ่มตนเพียงกลุ่มเดียว เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ของความร่วมมือระหว่างกลุ่มเชื้อชาติจึงมีการจัดตั้ง “คณะกรรมการประสานงานระหว่างกลุ่ม” (Communities Liasons Committee)²⁶ มีผู้นำสำคัญของแต่ละเชื้อชาติคือ *ดาโต๊ะ ออนัน บิน จาฟาร์* ผู้นำชาวมลายู *ตัน เซ็ง ล็อก (Tan Cheng Lock)* ผู้นำชาวจีน *วี.ที.ซัมบันตัน (V.T.Sambanthan)* ผู้นำชาวอินเดีย และคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งจากรัฐบาลอังกฤษ โดยมี *ดาโต๊ะ ออนัน บิน จาฟาร์* เป็นประธานกรรมการ “คณะกรรมการประสานงานระหว่างกลุ่ม” จะทำหน้าที่ตัดสินเรื่องราวความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติที่เกิดขึ้น

มีการปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับสิทธิการเป็นพลเมืองสหพันธมลายาตาม “ข้อตกลงสหพันธมลายา ค.ศ.1948” เซอร์ เจอร์ลด์ เทมเปเลอร์ ได้พยายามวางรูปแบบทั่วไปของหลักการได้สิทธิเป็นพลเมือง โดยต้องการให้สิทธิแก่ทุกคนที่อาศัยอยู่ในสหพันธมลายาและมีความจงรักภักดีต่อประเทศให้ได้เป็นพลเมืองสหพันธมลายา เซอร์ เจอร์ลด์ เทมเปเลอร์ และ “คณะกรรมการประสานงานระหว่างกลุ่ม” ได้ปรับปรุงสิทธิการเป็นพลเมืองสหพันธมลายา โดยให้สิทธิแก่บุคคลใดก็ตามที่เกิดในสหพันธมลายา ซึ่งหากไม่ใช่ชาวมลายู และไม่ได้เป็นคนในบังคับอังกฤษ ต้องพิสูจน์ได้ว่ามีพ่อหรือแม่คนใดคนหนึ่ง

²⁶ Robin Jeffrey, ed., op. cit., p. 235.

เกิดในสหพันธมลายา²⁷ ในกรณีที่เกิดในสหพันธมลายา แต่พ่อแม่เป็นผู้อพยพสามารถขอเปลี่ยนสัญชาติได้ หากอาศัยอยู่ในดินแดนนี้มาแล้ว 10 ถึง 12 ปี และสามารถพูดภาษามลายูหรือภาษาอังกฤษได้

การแก้ไขปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิการเป็นพลเมือง ค.ศ.1952 (พ.ศ.2495) ทำให้ประชากรมีสิทธิเป็นพลเมืองถึงร้อยละ 77.5 เพิ่มจากผู้มีสิทธิเป็นพลเมืองสหพันธมลายาใน ค.ศ.1950 (พ.ศ.2493) ซึ่งมีเพียงร้อยละ 62.7 ปรากฏว่า ค.ศ.1953 (พ.ศ.2496) ประชากรมีสิทธิเป็นพลเมืองสหพันธมลายาประมาณ 4,424,650 คน จากจำนวนประชากรทั้งหมดประมาณ 5,705,952 คน²⁸

การให้สิทธิเป็นพลเมืองสหพันธมลายาแก่ผู้ที่ไม่ใช่ชาวมลายูจำนวนมากนี้มีผลทำให้บุคคลเหล่านั้นมีฐานะเท่าเทียมกับชาวมลายูในทางการเมือง เพราะเป็นประชาชนของประเทศเหมือนกัน เท่ากับเปิดโอกาสให้คนเชื้อชาติอื่นที่ไม่ใช่ชาวมลายูเริ่มมีบทบาททางการเมืองที่นอกเหนือจากการมีบทบาททางเศรษฐกิจ และทำให้ชาวมลายูจำเป็นต้องหาทางป้องกันผลประโยชน์และสิทธิของตนไว้

นโยบายการจัดการศึกษาในโรงเรียนแห่งรัฐ

ค.ศ.1949-1955 (พ.ศ.2492-2498)

การที่รัฐบาลอังกฤษมีนโยบายให้สิทธิการเป็นพลเมืองสหพันธมลายาแก่คนเชื้อชาติอื่นที่ไม่ใช่ชาวมลายู ทำให้ผู้ที่เป็นพลเมืองสหพันธมลายามีฐานะทางการเมืองเท่าเทียมกัน แต่ระหว่างกลุ่มเชื้อชาติก็ยังคงหวาดระแวงซึ่งกันและกัน รัฐบาลอังกฤษต้องการให้ประชากรในสหพันธมลายามีความสำนึกใน

²⁷ K.J. Ratnam, op. cit., p. 86-87.

²⁸ Ibid., p. 93.

ความเป็นพลเมืองร่วมประเทศเดียวกันแทนที่จะผูกพันกันภายในกลุ่มเชื้อชาติ จึงได้จัดตั้งคณะกรรมการกลางเพื่อพิจารณาการศึกษาขึ้นเมื่อ ค.ศ.1949 (พ.ศ.2492)เพื่อพิจารณาหาทางจัดการศึกษาที่หลากหลายให้เป็นระบบเดียวกัน²⁹ แต่คณะกรรมการกลางชุดนี้มีนโยบายปรับปรุงการศึกษาของโรงเรียนมลายู เท่านั้น

การแก้ไขเกี่ยวกับสิทธิการเป็นพลเมืองเมื่อ ค.ศ.1952 (พ.ศ.2495) ของเซอร์ เจอร์ลด์ เทมเปเลอร์ ข้าหลวงใหญ่ชาวอังกฤษ ทำให้ผู้ที่ไม่ใช่ ชาวมลายูได้เป็นพลเมืองของสหพันธ์มลายาจำนวนมากขึ้น และเทมเปเลอร์ ต้องการให้สหพันธ์มลายามีเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรมเดียวกัน การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเชื้อชาติจึงเป็นสิ่งจำเป็นยิ่ง และจะต้องเริ่มต้นที่ ห้องเรียน ฉะนั้นนโยบายสำคัญของการศึกษาคือการทำให้เยาวชนของทุก เชื้อชาติได้มาเรียนรวมกัน³⁰

ระยะที่อังกฤษปล่อยให้โรงเรียนมลายู โรงเรียนจีน และโรงเรียนทมิฬ ต่างมีอิสระในการสอนนั้น ทำให้ระบบการสอนในโรงเรียนแตกต่างกัน และไม่ช่วยให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างเชื้อชาติได้ แม้ว่ารัฐบาลอาณานิคมอังกฤษ ได้ให้ความสำคัญต่อการศึกษาในโรงเรียนอังกฤษ แต่รัฐบาลก็ให้ความช่วยเหลือ แก่โรงเรียนมลายูและโรงเรียนทมิฬ นอกจากนี้รัฐบาลอาณานิคมอังกฤษก็ยัง ได้ขยายความช่วยเหลือแก่โรงเรียนจีนตั้งแต่ ค.ศ.1953 (พ.ศ.2496) อีกด้วย แต่ชาวจีนพอใจที่จะรับเงินช่วยเหลือจากชาวจีนด้วยกันมากกว่าจะรับเงิน ช่วยเหลือจากรัฐบาลอังกฤษ เพราะชาวจีนต้องการอิสระในการเรียนการสอน มากกว่าที่จะให้รัฐบาลควบคุมดูแลโรงเรียนจีน

²⁹ B. Simandjuntak, *Malayan Federalism 1945-1963 : A Study of Federal Problem in a Plural Society* (Kuala Lumpur : Oxford University Press, 1969), p. 195.

ข้อวิพากษ์วิจารณ์ของผู้นำชาตินิยมมลายูที่เรียกร้องรัฐบาลอังกฤษให้ความช่วยเหลือแก่ชาวมลายูทางการศึกษาเพิ่มขึ้น ด้วยเหตุผลที่ว่านักเรียนชาวมลายูมีความรู้และไม่สามารถนำความรู้ที่นั่นมาช่วยปรับปรุงฐานะทางเศรษฐกิจให้เท่าเทียมเชื้อชาติอื่นได้ และครูที่สอนในโรงเรียนมลายูส่วนใหญ่มักจะเป็นครูที่ควมด้อยและไม่จบการศึกษาจากโรงเรียนฝึกหัดครู ข้อวิจารณ์ของนักชาตินิยมมลายูมีส่วนกระตุ้นให้รัฐบาลอาณานิคมอังกฤษจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อแก้ไขปัญหาของโรงเรียนมลายูเมื่อ ค.ศ.1950 (พ.ศ.2493) โดยมี แอล เจ บาร์น (L.J.Barnes) เป็นประธานกรรมการ ประกอบด้วยกรรมการชาวอังกฤษและชาวมลายูรวม 11 คน คณะกรรมการส่งเสริมให้ทุกโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนของกลุ่มเชื้อชาติใดใช้ระบบการศึกษาเหมือนกัน โดยการจัดตั้ง “โรงเรียนประถมศึกษาแห่งชาติ” (National Primary Schools) ขึ้นในชุมชนทุกแห่งทั่วคาบสมุทรมลายู ให้สอนภาษามลายู (Bahasa Melayu) และภาษาอังกฤษ นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาแห่งชาติไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น และใช้เวลาเรียนระดับประถมศึกษา 6 ปี นอกจากนี้ คณะกรรมการยังเสนอให้รัฐบาลลงเงินช่วยเหลือแก่โรงเรียนทมิฬและโรงเรียนจีน เพื่อให้เด็กทุกเชื้อชาติได้เรียนในโรงเรียนประถมศึกษาแห่งชาติที่มีระบบการสอนเหมือนกัน³¹

โครงการจัดการศึกษาของคณะกรรมการดังกล่าว ทำให้ชาวจีนและชาวอินเดียมองเห็นว่า คณะกรรมการบาร์นให้ความสำคัญแก่ภาษามลายูและ

³⁰ S. Durai Raja Singam, “Sir Gerald Templer’s work for a cultural revival in Malaya,” *The Malayan Historical Journal*, Vol.2, No.2 (December 1955), p. 136.

³¹ Victor Purcell, “Notes and Comment : The Crisis in Malayan Education,” *Pacific Affairs*, Vol. 26, No. 1 (1953), pp. 70-76.

ภาษาอังกฤษเท่านั้น การตั้งโรงเรียนประถมศึกษาแห่งชาติจะส่งผลให้โรงเรียนจีนและโรงเรียนทมิฬต้องสิ้นสุดลง เพราะโรงเรียนประถมศึกษาแห่งชาติเห็นความสำคัญของภาษามลายูและชาวมลายูมากกว่าจะนึกถึงภาษาจีนของชาวจีน และภาษาทมิฬของอินเดีย³² และการที่รัฐบาลมีนโยบายที่จะจัดตั้งโรงเรียนประถมศึกษาแห่งชาติในทุกชุมชนอย่างทั่วถึงนั้น ก็แสดงให้เห็นว่ารัฐบาลต้องการช่วยเหลือชาวมลายูตามชนบทให้ได้รับการศึกษาพอที่จะเขยิบฐานะทางเศรษฐกิจ เป็นการดำเนินนโยบายตามข้อเรียกร้องของภาคตินิยมมลายู ส่วนโรงเรียนพื้นเมืองของเชื้อชาติอื่นก็จะถูกรวมเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งรัฐบาลควบคุมแนวการสอนให้เป็นระบบเดียวกัน ทำให้การสืบทอดวัฒนธรรมภาษาพื้นเมืองของเชื้อชาติตนต้องสิ้นสุดลง

จากปฏิกิริยาความไม่พอใจของชาวจีนและชาวอินเดีย ทำให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาเรื่องการศึกษาของชาวจีน โดยเชิญ ดอกเตอร์ วิลเลียม พี เฟน (William P. Fenn) และดอกเตอร์ วู เตีย เทยา (Dr. Wu Teh Yao) มาเป็นผู้พิจารณาการศึกษาในโรงเรียนจีนเมื่อเดือนมกราคม ค.ศ.1951 (พ.ศ.2494) คณะกรรมการ “เฟน-วู” ไม่เห็นด้วยกับแผนการศึกษาของคณะกรรมการบาร์น และแสดงความเห็นด้วยกับการศึกษาในโรงเรียนจีน โดยให้เหตุผลว่าโรงเรียนประถมศึกษาแห่งชาติตามโครงการศึกษาของบาร์นนั้น เน้นการสอนภาษามลายูและภาษาอังกฤษเท่านั้น หากรัฐบาลต้องการจะให้การศึกษายเป็นเครื่องมือช่วยในการสร้างความสำคัญของความเป็นพลเมืองร่วม

³² Federation of Malaya, Central Advisory Committee on Education : Report on the Barnes Report on Education and the Fenn-Wu Report on Education, 10 September 1961 (Kuala Lumpur, 1951), pp. 3-8.

ดนุ อับดุล ราห์มาน

ดาโต๊ะ อับดุล ราซัค

ดาโต๊ะ อูสเซน ออนน์ บิน จาฟาร์

(ภาพจาก John Gullick, Malaysia, 1981)

ประเทศเดียวกันแล้ว ก็ควรจะให้ความสำคัญต่อภาษาจีนเช่นเดียวกับภาษามลายูและภาษาอังกฤษ

ความเห็นที่ขัดแย้งกันระหว่างโครงการศึกษาของคณะกรรมการบารัน และโครงการศึกษาของ “เฟิน-กู” ทำให้รัฐบาลอาณานิคมอังกฤษต้องแต่งตั้งคณะกรรมการพิเศษเพื่อพิจารณาโครงการศึกษาทั้งสองฉบับขึ้นเมื่อ ค.ศ.1952 (พ.ศ.2495) คณะกรรมการพิเศษนี้มีจำนวน 11 คน ประกอบด้วยตัวแทนของเชื้อชาติต่าง ๆ ที่เป็นสมาชิกสถานิติบัญญัติสหพันธ์มลายา คณะกรรมการพิเศษได้เสนอความเห็นที่ รัฐบาลควรจัดตั้งโรงเรียนประถมศึกษาแห่งชาติตามโครงการศึกษาของบารัน เป็นการเรียนที่ไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ภายในเวลา 6 ปี โรงเรียนประถมศึกษาแห่งชาติจะสอนด้วยภาษามลายูและภาษาอังกฤษ แต่อนุญาตให้สอนวิชาภาษา เคา-ยู (Kau-yu) หรือภาษาทมิฬ (Tamil) ได้ เมื่อนักเรียนต้องการเรียนจำนวนไม่น้อยกว่า 15 คน³³

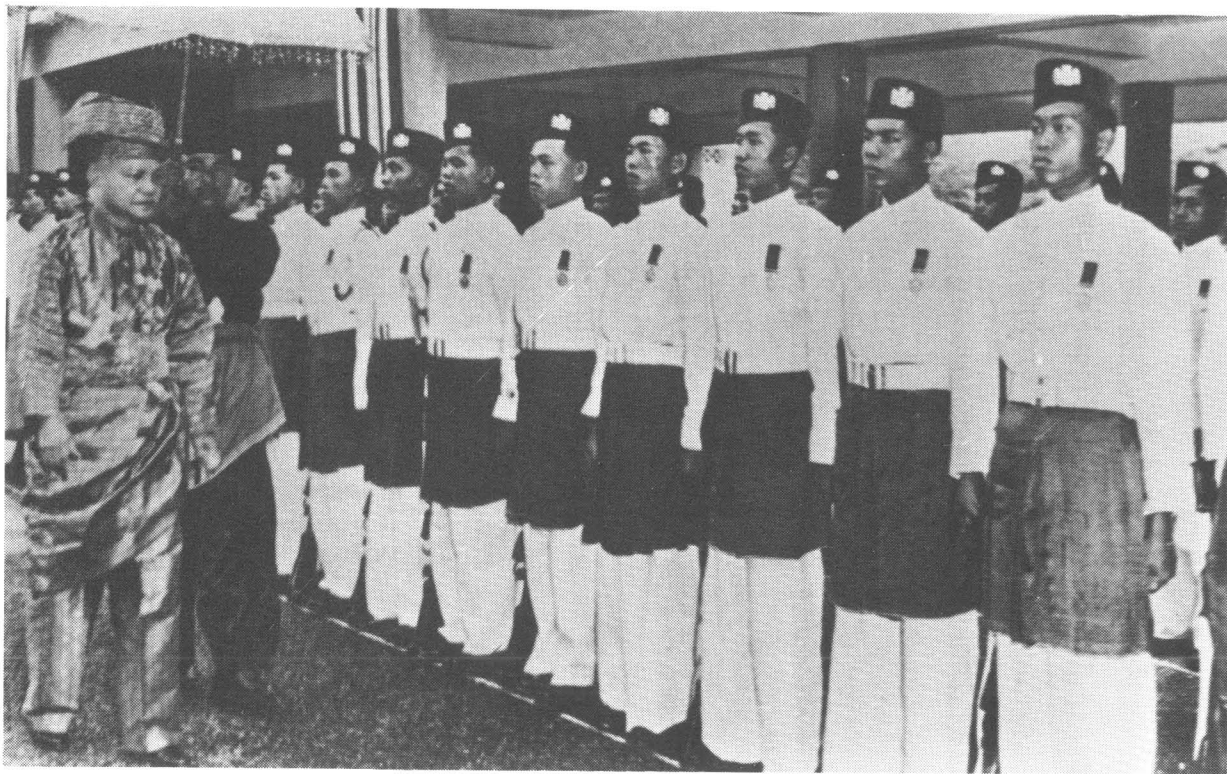
รัฐบาลอาณานิคมอังกฤษได้ปรับปรุงนโยบายทางการศึกษาให้เป็นไปตามข้อเสนอของคณะกรรมการพิเศษ โดยตั้งงบประมาณสำหรับการศึกษาประจำปี ค.ศ.1953 (พ.ศ.2496) ไว้ประมาณ 95.68 ล้านเหรียญ³⁴ แต่ปรากฏว่ารัฐบาลอาณานิคมอังกฤษต้องพบกับข้อจำกัดในด้านปฏิบัติ ทั้งนี้ นอกจากรัฐบาลจะต้องใช้จ่ายเงินงบประมาณเป็นจำนวนมากแล้ว รัฐบาลยังไม่มียกงบประมาณเพียงพอในการจัดตั้งโรงเรียนประถมศึกษาแห่งชาติตามท้องถิ่นต่าง ๆ ให้ได้ทั่วถึงกัน จึงเป็นความพยายามที่ไร้ผล รัฐบาลอังกฤษจึงต้องหันกลับมาพิจารณาทบทวนนโยบายใหม่ และในที่สุดก็พิจารณาเห็นความจำเป็นที่ต้องปล่อยให้แต่ละเชื้อชาติจัดการศึกษาได้ตามความต้องการของ

³³ Victor Purcell, op. cit., p. 74.

³⁴ B. Simandjuntak, op. cit., p. 199.

กลุ่มคนต่อไปตามเดิม

ปัญหาความแตกต่างทางการศึกษาซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างเชื้อชาติภายในสังคมลาอู เป็นสิ่งที่รัฐบาลอาณานิคมอังกฤษยังไม่อาจจะแก้ไขให้ลุล่วงไปได้ แม้ว่าจะมองเห็นว่าอังกฤษก็ได้มีนโยบายและความพยายามในการปรับปรุงการศึกษาเพื่อสร้างเอกภาพทางสังคมลาอูในสมัยที่อังกฤษปกครองอยู่บ้างแล้วก็ตาม

ยังดี เปอร์ตวน อากง พระราชาธิบดีพระองค์แรกของมาเลเซีย
ทรงตรวจแถวทหารกองเกียรติยศในพิธีเปิดการประชุมรัฐสภา ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ค.ศ.1959

(ภาพจาก John Gullick, Malaysia, 1981)

บทที่ 3

นโยบายการศึกษากับความขัดแย้งทางการเมือง

ความขัดแย้งทางการเมืองระหว่าง

ค.ศ.1949-1955 (พ.ศ.2492-2498)

ผลของการเจรจาระหว่างรัฐบาลอังกฤษกับพรรคอัมโนเมื่อ ค.ศ.1948 (พ.ศ.2491) ก็ได้ตกลงให้รัฐต่าง ๆ ในคาบสมุทรมลายูมีการปกครองในรูปแบบ “สหพันธมลายา” ผู้มีสิทธิเป็นพลเมืองของสหพันธมลายาที่เรียกว่า “ชาวมลายัน” จะมีฐานะเท่าเทียมกันทางการเมือง แม้ว่าประชากรเชื้อชาติต่าง ๆ ที่อาศัยอยู่ในคาบสมุทรมลายูต่างก็ต้องการเป็นพลเมืองของสหพันธมลายา แต่ก็ยังยึดถือติดแน่นกับกลุ่มเชื้อชาติของตนอยู่นั่นเอง ซึ่งยังผลให้เกิดความเคลื่อนไหวทางการเมืองแนวความคิดแบบ “กลุ่มนิยม” (communalism) ตามเชื้อชาติ แต่ก็ยังมีบางกลุ่มที่เห็นว่าควรสร้างเอกภาพในสังคม โดยเน้นความเป็น “ชาวมลายัน” ซึ่งจะต้องไม่ยึดมั่นในเชื้อชาติของตน ไม่ว่าจะ เป็นเชื้อชาติมลายู เชื้อชาติจีน หรือเชื้อชาติอินเดีย เรียกว่า “ไม่เน้นกลุ่มนิยม” (non-communalism)

ความแตกต่างของความคิดการเมืองระหว่าง “กลุ่มนิยม” กับกลุ่ม “ไม่เน้นกลุ่มนิยม” นี้ เท่ากับเป็นการแข่งขันระหว่างกลุ่มทั้งสองแทนที่การแข่งขันระหว่างพรรคฝ่ายซ้ายและฝ่ายขวาดังเช่นปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นต่อ “ข้อตกลงสหพันธมลายา” ดังนั้นในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลที่รัฐบาลอาณานิคมอังกฤษจัดขึ้นเมื่อ ค.ศ.1951 (พ.ศ.2494) นโยบายของพรรคที่

ไม่เน้นกลุ่มนิยมก็เริ่มปรากฏขึ้น

รัฐบาลอาณานิคมอังกฤษจัดให้มีการเลือกตั้งขึ้นในสหพันธมลายาเป็นครั้งแรกเมื่อ ค.ศ.1951 (พ.ศ.2494) เป็นการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองยอร์ซทาวน์ในปีนั้น มีพรรคการเมืองเข้าแข่งขัน 3 พรรค คือ พรรคอัมโน พรรคกรรมกร และพรรคปี่นังฝ่ายซ้าย ปรากฏว่าพรรคปี่นังฝ่ายซ้ายสามารถได้ที่นั่งจากการเลือกตั้งครั้งนี้ถึง 6 ที่นั่ง จากจำนวนที่นั่งทั้งหมด 9 ที่นั่ง ด้วยนโยบาย “ไม่เน้นกลุ่มนิยม”¹

ครั้งต่อมาเป็นการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองกัวลาลัมเปอร์ เมื่อ ค.ศ.1952 (พ.ศ.2495) นั้นเป็นการแข่งขันระหว่างพรรคที่มีนโยบายเน้นกลุ่มนิยม ได้แก่ พรรคอัมโน พรรคเอ็ม ซี เอ พรรคเอ็ม ไอ ซี กับพรรคที่มีนโยบายไม่เน้นกลุ่มนิยม ได้แก่ พรรคเอกราชมลายา (The Independence of Malaya Party)

พรรคเอกราชมลายา (The Independence of Malaya Party - IMP) นำโดย ดาโต๊ะ ออนัน บิน จาฟาร์ ซึ่งได้ลาออกจากพรรคอัมโน เพราะต้องการจัดตั้งพรรคการเมืองที่ไม่เน้นกลุ่มนิยมและไม่เน้นความสำคัญของเชื้อชาติใดเชื้อชาติหนึ่ง และดาโต๊ะ ออนัน บิน จาฟาร์ ได้เคยเสนอให้พรรคอัมโน เปลี่ยนชื่อพรรคจาก United Malays National Organization เป็น United Malayan National Organization และเปลี่ยนคำขวัญจาก “ชาวมลายูจงเจริญ” (Hidup Melayu) มาเป็น “เอกราช” (Merdeka) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้นับไม่ใช่มลายูได้เข้ามาเป็นสมาชิกพรรคอัมโนด้วย แต่สมาชิกพรรคอัมโนไม่ยอมรับข้อเสนองานของเขา จึงได้ลาออกจากพรรคอัมโนเมื่อ 25 สิงหาคม

¹ Gordon P. Means, *Malaysian Politics* (London: University of London Press, 1970), p. 132.

ค.ศ.1951 (พ.ศ.2494) มาตั้งพรรคเอกราชมาลายาจีนใหม่ เพื่อให้เป็นพรรคที่ไม่เน้นกลุ่มนิยมเมื่อ 16 กันยายน ค.ศ.1951 กำหนดนโยบายเรียกร้องเอกราชจากรัฐบาลอังกฤษ และต้องการให้ประเทศเป็นของประชากรทุกเชื้อชาติซึ่งมีความเสมอภาคทางการเมืองและเศรษฐกิจ²

พรรคเอ็ม ซี เอ (Malayan Chinese Association ต่อมาเปลี่ยนเป็น Malaysian Chinese Association) เป็นพรรคกลุ่มนิยมชาวจีน ตั้งขึ้นเมื่อ 27 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1949 (พ.ศ.2492) นำโดย ตัน เซ็ง ลีอ็อค ระยะเวลาเป็นองค์กรที่ตั้งขึ้นเพื่อดูแลผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจใน “หมู่บ้านใหม่” (New Villages) ของชาวจีน และเพื่อต่อต้านพวกโจรคอมมิวนิสต์ สมาชิกพรรคเอ็ม ซี เอ ส่วนใหญ่ได้แก่พ่อค้ายาทุนชาวจีนและชาวจีนที่มีการศึกษาในโรงเรียนอังกฤษ ด้วยเหตุนี้สมาชิกพรรคเอ็ม ซี เอ จึงจำกัดอยู่ในกลุ่มชนชั้นสูงชาวจีนเท่านั้น ซึ่งต่างจากพรรคคอมมิวนิสต์มลายาที่มีชาวจีนสามัญชนให้การสนับสนุน อย่างไรก็ตามก็ดีเมื่อ 28 ตุลาคม ค.ศ.1951 (พ.ศ.2494) พรรคเอ็ม ซี เอ ดำเนินการร่างบันทึกช่วยจำเพื่อจัดองค์กรใหม่ (Memorandum of Reorganization of MCA) โดยเปลี่ยนเป็นพรรคการเมือง และเริ่มทำการเคลื่อนไหวทางการเมืองเมื่อ ค.ศ.1952 (พ.ศ.2495)

ชัยชนะของพรรคปีนังฝ่ายซ้ายในการเลือกตั้งเมื่อ ค.ศ.1951 (พ.ศ.2494) ทำให้พรรคการเมืองที่เน้นกลุ่มนิยมต้องหาวิธีที่จะประนีประนอมกับพรรคการเมืองต่างเชื้อชาติ แต่ในขณะเดียวกันก็ยังคงความเป็นกลุ่มเชื้อชาตินิยมของตนเองไว้ ปรากฏว่า การเลือกสภาเทศบาลเมืองกัวลาลัมเปอร์ ค.ศ.1952 (พ.ศ.2495) นี้ พรรคอัมโนในสภาขาสลังอร์และพรรคเอ็ม ซี เอ ประกาศ

² R.S. Milne and Diane K. Mauzy, *Politics and Government in Malaysia* (Singapore : Times Books International, 1978), p. 126.

ความร่วมมือกันเมื่อวันที่ 8 มกราคม ค.ศ.1952 เป็นการร่วมมือเฉพาะกิจ (ad hoc alliance) เพื่อจะให้ได้ชัยชนะในการเลือกตั้ง โดยพรรคอัมโนได้จัดส่งผู้แทนของพรรคเข้าแข่งขันในเขตถิ่นอาศัยของชาวมลายู พรรคเอ็ม ซี เอ ได้ส่งผู้แทนเข้าแข่งขันในเขตถิ่นอาศัยของชาวจีน ทั้งสองพรรคร่วมมือกันหาเสียงสนับสนุนจากประชากรของกลุ่มตน ผลของความร่วมมือกันระหว่างพรรคอัมโนและพรรคเอ็ม ซี เอ ก็คือได้ที่นั่งสภารวมกันถึง 9 ที่นั่ง (จากทั้งหมด 12 ที่นั่ง) ขณะที่พรรคเอกราชมลายูได้ที่นั่งเพียง 2 ที่นั่ง อีก 1 ที่นั่งเป็นของผู้สมัครอิสระ

พรรคอัมโนและพรรคเอ็ม ซี เอ ได้ขยายความร่วมมือกันไปถึงการเลือกตั้งระดับประเทศด้วย เมื่อรัฐบาลอังกฤษจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกรัฐสภา นิติบัญญัติแห่งสหพันธมลายูเมื่อ ค.ศ.1955 (พ.ศ.2498) ก่อนหน้านั้นสมาชิกรัฐสภา นิติบัญญัติแห่งสหพันธมลายูมาจากการแต่งตั้งของรัฐบาลอังกฤษ แต่เมื่อรัฐบาลมีนโยบายเปิดโอกาสให้พลเมืองสหพันธมลายูได้มีส่วนร่วมบริหารประเทศ จึงกำหนดให้มีสมาชิกรัฐสภา นิติบัญญัติแห่งสหพันธมลายูจำนวน 52 ที่นั่ง จากจำนวนที่นั่งทั้งหมด 98 ที่นั่ง มาจากการเลือกตั้ง³

สำหรับการเลือกตั้ง ค.ศ.1955 (พ.ศ.2498) ครั้งนี้ ถือเป็น การเลือกตั้งระดับชาติ พรรคการเมืองที่ส่งตัวแทนเข้าแข่งขันนอกจากจะมีพรรคที่ “เน้นกลุ่มนิยม” ได้แก่ พรรคเนการา พรรคแนวร่วมอิสลามมลายู และพรรคที่ “ไม่เน้นกลุ่มนิยม” ได้แก่ พรรคกรรมกรแล้ว ยังมีพรรคที่ “เน้นความร่วมมือระหว่างกลุ่ม” (inter-communalism) ซึ่งก็คือการร่วมมือระหว่างพรรค “กลุ่มนิยม” เช่น พรรคอัมโน พรรคเอ็ม ซี เอ พรรคเอ็ม ไอ ซี โดยทั้ง

³ Army Vandenbosh and Richard Butwell, *The Changing Face of Southeast Asia* (Lexington : University of Kentucky Press, 1966), p. 85.

สามพรรคนี้ประกาศร่วมมือและรวมกันเป็น *สหพรรค* (Alliance) ดังนั้น การเลือกตั้งเมื่อ ค.ศ.1955 (พ.ศ.2498) จึงเป็นการแข่งขันระหว่างพรรค “กลุ่มนิยม” พรรค “ไม่เน้นกลุ่มนิยม” และพรรคที่เน้น “ความร่วมมือระหว่างกลุ่ม”

ลักษณะของ *สหพรรค* ต่างจากพรรคที่ไม่เน้นกลุ่มนิยม คือ สมาชิกพรรคที่ไม่เน้นกลุ่มนิยมจะต้องสละความคิดในกลุ่มนิยมออกไป ต้องยอมรับและปฏิบัติตามนโยบายของพรรคที่ตนเป็นสมาชิกอยู่เท่านั้น ส่วนสหพรรคเป็นความร่วมมือระดับหัวหน้าพรรคกลุ่มนิยม ซึ่งประกอบด้วยพรรคอัมโน พรรคเอ็ม ซี เอ และพรรค เอ็ม ไอ ซี คณะกรรมาธิการบริหารสภาสหพรรค จะปรึกษาและตกลงกันเรื่องนโยบายของสหพรรค เมื่อตกลงกันได้แล้วหัวหน้าแต่ละพรรคจึงนำไปประชุมในพรรคกลุ่มนิยมของตน ขณะนั้นหัวหน้าพรรคอัมโน คือ ตนกู อับดุล ราห์มาน หัวหน้าพรรคเอ็ม ซี เอ คือ ดัน เซ็ง ลีอก และหัวหน้าพรรคเอ็ม ไอ ซี คือ วี.ที.ซัมบันตัน หัวหน้าพรรคทั้งสามคนนี้มีพื้นฐานการศึกษาจากโรงเรียนอังกฤษ

การเลือกตั้งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งสหพันธมลายาเป็นการเลือกตั้งระดับประเทศ ที่จะส่งผลต่ออนาคตทางการเมืองของสหพันธมลายาว่าจะเป็นไปในรูปใด หากพรรคกลุ่มนิยมชนะการเลือกตั้ง การแก้ปัญหาเรื่องเชื้อชาติก็เป็นไปไม่ได้ เพราะพรรคที่มีแนวความคิดกลุ่มนิยมก็ต้องยิ่งปกป้องผลประโยชน์ของกลุ่มตนมากขึ้น แต่ถ้าพรรคที่ไม่เน้นกลุ่มนิยมชนะ การแก้ปัญหาการเมืองและสังคมที่หลากหลายก็ต้องมีรูปแบบและวิธีการต่างจากพรรคกลุ่มนิยม

พรรคแนวร่วมอิสลามมลายา (Pan-Malayan Islamic Party) เป็นพรรคกลุ่มนิยมศาสนาอิสลาม มีจุดประสงค์ต้องการฟื้นฟูสหพันธมลายาให้เป็นอาณาจักรอิสลาม และให้ความสำคัญแก่ชาวมลายูในฐานะผู้เป็นเจ้าของ

ประเทศที่แท้จริง⁴ สมาชิกพรรคส่วนใหญ่เป็นครูและบิดามารดาของนักเรียนในโรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม พรรคนี้ใช้ศาสนาอิสลามเรียกร้องความสนใจจากประชาชนให้มาสนับสนุนพรรค โดยมีนโยบายที่จะนำกฎของศาสนามาเป็นแนวทางปกครอง พรรคแนวร่วมอิสลามมลายูได้รับการสนับสนุนจากบรรดาชาวนาและชาวประมงที่อาศัยอยู่ในรัฐชายฝั่งด้านตะวันออก เช่น รัฐกลันตัน และรัฐตรังกานู

พรรคกรรมกร เป็นพรรคที่ไม่เน้นกลุ่มนิยม มีจุดมุ่งหมายที่จะเป็นตัวแทนในหมู่สหภาพกรรมกร และให้ประชาชนทุกเชื้อชาติเข้าเป็นสมาชิกพรรคได้

พรรคเนการา (Negara Party) เป็นพรรคที่เน้นกลุ่มนิยม “ชาวมลายู” ดั้งเดิมด้วยความพยายามของดาโต๊ะ ออนัน บิน จาฟาร์ หลังจากที่พรรคเอกราชมลายูต้องพ่ายแพ้ในการเลือกตั้งเมื่อ ค.ศ.1952 (พ.ศ.2495) ด้วยนโยบายไม่เน้นกลุ่มนิยมนั้น ทำให้ ดาโต๊ะ ออนัน บิน จาฟาร์ รู้สึกผิดหวังจึงเปลี่ยนนโยบายมาสนับสนุนชาวมลายูเพียงกลุ่มเดียว และเน้นเรื่องสิทธิพิเศษของชาวมลายู ดังนั้นพรรคเอกราชมลายูจึงสิ้นสุดสภาพการเป็นพรรคการเมือง หันมาก่อตั้งพรรคเนการาขึ้นแทนเมื่อกุมภาพันธ์ ค.ศ.1954 (พ.ศ.2497) และเป็นคู่แข่งกับพรรคอัมโนโดยตรง

นโยบายของสหพรรคในการหาเสียงเลือกตั้งสมาชิกนิติบัญญัติแห่ง

⁴ นโยบายของพรรคแนวร่วมอิสลามมลายูในการหาเสียงเลือกตั้ง คือ เรียกร้องให้จัดตั้งรัฐอิสลามโดยรวมเข้ากับประเทศอินโดนีเซียเพื่อเป็นอาณาจักรอิสลามที่ยิ่งใหญ่ และต้องการออกกฎหมายจำกัดการอพยพของชาวต่างชาติ รวมทั้งการเพิ่มข้อจำกัดการให้สิทธิเป็นพลเมืองสหพันธ์มลายูแก่ผู้ที่ไม่ใช่ชาวมลายู พรรคแนวร่วมอิสลามมลายูต้องการให้ประชาชนมีสัญชาติ “มลายู” และให้ภาษามลายูเป็นภาษาประจำชาติ เป็นภาษาราชการเพียงภาษาเดียว นอกจากนี้ยังมีแผนการศึกษาที่จะช่วยให้ประชาชนมีความสำนึกของการเป็น “ชาวมลายู”

สหพันธ์มลายานี้ เน้นการเรียกร้องเอกราชมากกว่าประเด็นปัญหาทางเชื้อชาติ สหพรรคประกาศหลักการ “ทางไปสู่เอกราช” (Menuju Keadah Kemerdekaan) โดยมุ่งสร้างความรู้สึก “ชาตินิยมสหพันธ์มลายา” ที่มีสหพรรคเป็นตัวแทนของประชาชนเพื่อเรียกร้องเอกราชจากรัฐบาลอังกฤษ ทั้งนี้ สหพรรคเรียกร้องอังกฤษให้เอกราชแก่สหพันธ์มลายาภายใน 4 ปี เพิ่มการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และนโยบายการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้ภาษามลายูให้เป็นภาษาประจำชาติ การเลือกตั้งเมื่อ ค.ศ.1955 (พ.ศ.2498) นี้ ประชาชนมีสิทธิเลือกตั้งประมาณ 1,280,000 คน เป็นชาวมลายูประมาณ 84.2% ชาวจีน 11.2% ชาวอินเดีย 3.9%⁵ ผลของการเลือกตั้งปรากฏว่า สหพรรคได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง 81% ได้ที่นั่งในสภานิติบัญญัติแห่งสหพันธ์มลายา 51 ที่นั่ง จากจำนวนทั้งหมด 52 ที่นั่ง อีก 1 ที่นั่งนั้นเป็นของพรรคแนวร่วมอิสลามมลายา ในจำนวน 51 ที่นั่งนี้เป็นของพรรคอัมโน 34 ที่นั่ง พรรคเอ็ม ซี เอ 15 ที่นั่ง และพรรคเอ็ม ไอ ซี 2 ที่นั่ง

ใน ค.ศ.1956 (พ.ศ.2499) มีการจัดประชุมเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญที่อังกฤษ โดยมีผู้แทนจากสหพรรคและสุลต่านรัฐต่าง ๆ เข้าร่วมประชุม ทุกฝ่ายเห็นชอบในข้อตกลงว่าภายในสิงหาคม ค.ศ.1957 (พ.ศ.2500) สหพันธ์มลายาจะเป็นเอกราช โดยอยู่ในเครือจักรภพ จากนั้นมีการแต่งตั้งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กำหนดโครงสร้างการปกครองแบบสหพันธ์ เรียกว่า *สหพันธ์มลายา* (Federation of Malaya) และในที่สุดก็ได้รับเอกราชเมื่อ 31 สิงหาคม ค.ศ.1957 (พ.ศ.2500) พรรคอัมโนมีบทบาทสำคัญในการเรียกร้องเอกราชจากอังกฤษ ดังนั้นบทบัญญัติรัฐธรรมนูญจึงกำหนดสิทธิของชาวมลายูเป็นพิเศษเหนือชนเชื้อชาติอื่น ๆ

⁵ K.J. Ratnam, *Communalism and the Political Process in Malaya* (Kuala Lumpur : Oxford University Press, 1965), p. 187.

นโยบายการศึกษาของดาโต๊ะ अबดุล ราซัค (Dato Abdul Razak)

จากชัยชนะของสหพรรคซึ่งเป็นความร่วมมือของพรรคกลุ่มนิยมชาวมลายู คือ พรรคอัมโน กลุ่มนิยมชาวจีน คือ พรรคเอ็ม ซี เอ และกลุ่มนิยมชาวอินเดีย คือ พรรคเอ็ม ไอ ซี ทำให้สหพรรคมีบทบาทในการบริหารสหพันธ์มลายาต่อจากรัฐบาลอาณานิคมอังกฤษ ตั้งแต่ ค.ศ.1955 (พ.ศ.2498) ปัญหาสำคัญที่รัฐบาลสหพรรคจำเป็นต้องเร่งแก้ไขคือปัญหาความแตกต่างระหว่างเชื้อชาติของประชาชนในสหพันธ์มลายา รัฐบาลสหพรรคต้องการให้ทุกเชื้อชาติมีความสำนึกในความเป็น “ชาวมลายัน” แต่การจะทำให้ประชาชนเชื้อชาติมลายู จีน และอินเดีย เป็น “ชาวมลายัน” นั้น คงจะทำได้เฉพาะกลุ่มคนรุ่นใหม่หรือเยาวชนเท่านั้น โดยให้ความสำคัญแก่การเรียนการสอนในโรงเรียน ซึ่งจะช่วยอบรมสั่งสอนเยาวชนให้เรียนรู้การอยู่ร่วมกัน และจะช่วยส่งผลต่อการเป็น “ชาวมลายัน” ภายหน้า

รัฐบาลสหพรรคจึงแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาระบบการศึกษาของโรงเรียนในคาบสมุทรมลายู มี ดาโต๊ะ अबดุล ราซัค เป็นประธานกรรมการ ประกอบด้วยสมาชิกพรรคอัมโน 2 คน พรรคเอ็ม ซี เอ 2 คน และพรรคเอ็ม ไอ ซี 1 คน คณะกรรมการนี้สรุปผลของการพิจารณาที่เรียกว่า “รายงานของราซัค”⁶ (Razak Report) เสนอให้มีการจัดระบบการศึกษาของสหพันธ์มลายาดังนี้

1. ควรแบ่งโรงเรียนออกเป็น 2 ประเภท คือ โรงเรียนเอกชนที่เป็นอิสระ และโรงเรียนที่รับเงินช่วยเหลือจากรัฐบาลสหพันธ์และรัฐบาลของรัฐต่าง ๆ

⁶ Federation of Malaya, Report of the Education Committee 1956 (Kuala Lumpur, 1956).

2. โรงเรียนระดับประถมศึกษาควรจัดเป็น 2 แบบ คือ แบบ “Standard School” ที่มีภาษามลายูเป็นสื่อการสอน และแบบ “Standard-type School” ซึ่งมีภาษาจีน หรือภาษาทมิฬ หรือภาษาอังกฤษ ภาษาใดภาษาหนึ่งเป็นภาษาสื่อการเรียนการสอน โดยครูผู้สอนของโรงเรียนทั้ง 2 แบบนี้ จะต้องเป็นครูที่ได้รับการอบรมฝึกหัดเหมือนกันมาแล้ว

3. วิชาภาษามลายูและภาษาอังกฤษ ควรเป็นวิชาบังคับระดับประถมศึกษาทุกโรงเรียน แต่ก่อนอนุญาตให้มีการสอนภาษาอื่นได้หากเป็นที่ต้องการของนักเรียนจำนวนไม่ต่ำกว่า 15 คน

4. ควรมีหลักสูตรสามัญที่ใช้สอนในทุกโรงเรียน เพื่อให้การศึกษาเป็นเครื่องก่อให้เกิดเอกลักษณ์ประจำชาติ เพราะการที่โรงเรียนเป็นอิสระต่อกันตามแต่ละกลุ่มเชื้อชาติจะทำให้ไม่มีการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และจะไม่เกิดความร่วมมือกันทางวัฒนธรรม

5. การเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้น ควรจัดให้เป็นระบบมัธยมศึกษาแห่งชาติ (National Secondary School) โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาจะมีหลักสูตรการสอนเหมือนกัน และจะต้องสอบวิชาภาษามลายูผ่านจึงจะได้ประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนต้น (Lower Certificate of Education) เมื่อจบการศึกษาระดับมัธยมปีที่ 3

6. ครูในโรงเรียนต่าง ๆ ควรรวมกันเป็นสมาคมครู และมีหลักสูตรการสอนเดียวกัน ครูทุกคนจะมีมาตรฐานอัตราเงินเดือนตามวุฒิ

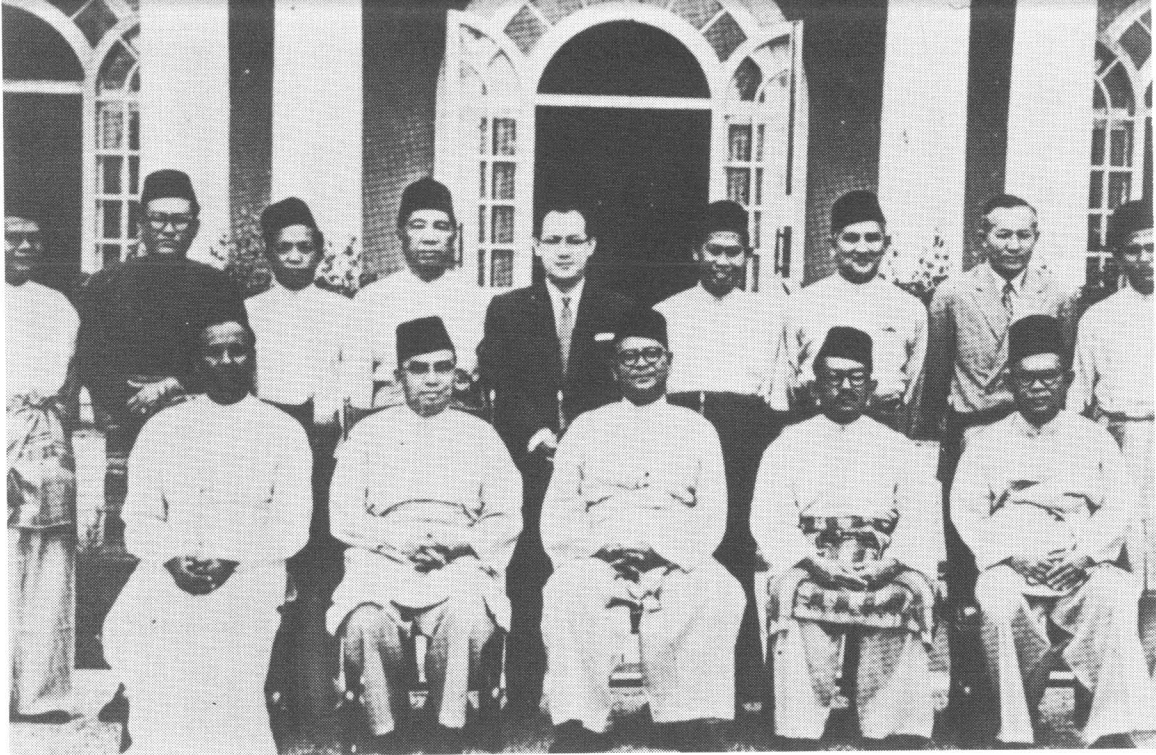
จะเห็นได้ว่า รายงานของราชัก ฉบับ ค.ศ.1956 (พ.ศ.2499) นี้เป็นความพยายามที่จะสร้างความประนีประนอมให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชนกลุ่มเชื้อชาติต่าง ๆ แม้ว่าจะยังคงให้ภาษามลายูเป็นวิชาบังคับ แต่ในเวลาเดียวกันก็ยังคงรักษาความสำคัญของภาษาและวัฒนธรรมของกลุ่มชนเชื้อชาติอื่นไว้ การจัดการศึกษาโดยแบ่งโรงเรียนออกเป็น 2 ประเภท ซึ่ง “ใช้”

ภาษาสื่อการสอนต่างกันอย่างออกไป เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเองสามารถเลือกโรงเรียนที่เหมาะสมสำหรับลูกหลานของตนได้ รัฐบาลจะเป็นผู้วัดผลการศึกษาในขั้นสุดท้ายของโรงเรียนทั้งสองประเภทนี้ การให้มีการวัดผลในวิชาภาษามลายูและภาษาอังกฤษย่อมทำให้ผู้ปกครองนักเรียนต้องตัดสินใจเลือกสถานที่เรียนซึ่งเปิดสอนทั้งภาษามลายู ภาษาอังกฤษอย่างแน่นอน

รายงานของราชกัยังผลให้มีการก่อตั้ง “สมาคมนสหพันธ์ครูโรงเรียนมลายู” (Federation of Malay School Teachers’ Association) นอกจากนี้ยังทำให้สมาคมนครุโรงเรียน 2 สมาคม คือ สมาคมสหภาพครูโรงเรียนจีน (United Chinese School Teacher Association) และสมาคมนักจัดการโรงเรียนจีนในมลายา (All-Malaya Chinese School Management) ไม่พอใจ เพราะการสอนเพื่อจบการศึกษาและการสอบเข้ารับราชการจะต้องสอบผ่านวิชาภาษามลายูและภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นการจำกัดชาวจีนเข้ารับราชการ

เมื่อ ค.ศ.1957 (พ.ศ.2500) รายงานของราชกัได้รับมติให้ประกาศใช้ เป็น “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ” สาระสำคัญคือ กำหนดให้เด็กทุกคนที่เกิดในสหพันธ์มลายาเข้าศึกษาภาคบังคับระดับประถมศึกษา วิชาภาษามลายูและภาษาอังกฤษเป็นวิชาบังคับต้องเปิดสอนทุกโรงเรียน กำหนดให้ใช้หลักสูตรเหมือนกันแม้ว่าจะใช้ภาษาที่เป็นสื่อการสอนในโรงเรียนต่างกันก็ตาม สำหรับครูนั้นก็จะได้รับเงินเดือนตามคุณวุฒิโดยเท่าเทียมกันทุกโรงเรียน

นอกจากนี้ รัฐบาลสหพรรคยังได้จัดตั้ง “องค์การภาษาและหนังสือ” (Dewan Bahasa dan Pustaka) ขึ้นที่เมืองกัวลาลัมเปอร์ เมื่อ ค.ศ.1956 (พ.ศ.2499) มีหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับการผลิตหนังสือแบบเรียนและวรรณคดีมลายู เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักภาษามลายูอย่างกว้างขวาง ในปีเดียวกันก็ได้จัดตั้ง “สถาบันภาษา” (Language Institute) ขึ้นในกัวลาลัมเปอร์ เพื่อเป็นสถาบันฝึกอบรมครูให้มีความรู้เกี่ยวกับภาษามลายู โดยเฉพาะครูในโรงเรียนที่

คณะรัฐมนตรีแห่งสหพันธมลายา เมื่อสิงหาคม ค.ศ.1959 โดยมี ตนกู อับดุล ราห์มาน (นั่งกลาง) เป็นนายกรัฐมนตรี
และ คาโต๊ะ อับดุล ราซัค (นั่งที่สองจากซ้าย) เป็นรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
(ภาพจาก Leon Comber, 13 May 1969 : A Historical Survey of Sino-Malay Relations, 1983)

สอนด้วยภาษาจีน ภาษาทมิฬ และภาษาอังกฤษ

นโยบายการศึกษาของรัฐบาลสหพรรค ทำให้ชาวจีนและชาวอินเดียไม่พอใจ เพราะมีความเห็นว่ารัฐบาลสหพรรคต้องการยกฐานะภาษามลายูให้มีความสำคัญเพียงภาษาเดียวซึ่งจะไม่ช่วยให้เกิดความสำนึกการเป็น “ชาวมลายัน” แต่มุ่งให้เกิดการเป็น “ชาวมลายู” ขึ้นแทน

ความต้องการความเสมอภาคทางภาษา กับความเคลื่อนไหวทางการเมือง

การให้ความสำคัญแก่ภาษามลายูของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปี ค.ศ.1957 (พ.ศ.2500) นั้น ก่อให้เกิดความเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มต่าง ๆ ทั้งชาวมลายู ชาวจีนและชาวอินเดีย ความไม่พอใจของชาวจีนเริ่มเคลื่อนไหวเมื่อถึงวาระการประชุมประจำปีของพรรคเอ็ม ซี เอ เมื่อวันที่ 23 มีนาคม ค.ศ.1958 (พ.ศ.2501) เพื่อเลือกประธานพรรค การประชุมครั้งนี้เกิดความขัดแย้งทางความคิดของสมาชิกพรรคเอ็ม ซี เอ 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายแรกต้องการปรับปรุงสถานภาพของพรรคเอ็ม ซี เอ ในสหพรรค และต้องการยกฐานะของภาษาจีนให้เป็นภาษาราชการภาษาหนึ่งเช่นเดียวกับภาษามลายูและภาษาอังกฤษ อีกฝ่ายต้องการประนีประนอมกันในสหพรรค

กลุ่มที่มีความเห็นว่าควรปรับปรุงสถานภาพของพรรคเอ็ม ซี เอ นำโดยนายลิม ชอง อิว (Lim Chong Eu)⁷ โดยได้รับการสนับสนุนจากกลุ่ม

⁷ นายลิม ชอง อิว ขณะนั้นอายุ 38 ปี จบการศึกษาแพทยศาสตร์จากประเทศอังกฤษ เขามีความผูกพันกับประเทศจีน เพราะระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 เขาเดินทางกลับไปประเทศจีนเพื่อช่วยรบกับญี่ปุ่น เขาพูดภาษาจีนได้ดีและมีการติดต่อกับกลุ่มกรรมกรชาวจีนเสมอ (Karl von Vorys, *Democracy without Consensus* (Princeton : Princeton University Press, 1975), pp. 162-163.

“new bloods” หรือ “Chinese Firsters” และกลุ่มที่มีความเห็นว่าควรจะ
 ประนีประนอมกันภายในสหพรรค นำโดย ตัน เซ็ง ลีอก และ ตัน ชิว ซิน
 (Tan Siew Sin) ซึ่งเป็นชาวจีนชนชั้น “Towkay”⁸ ผลปรากฏว่าประธาน
 พรรคเอ็ม ซี เอ คนใหม่ คือ นายลิ้ม ซอง อิว ได้คะแนนถึง 89 คะแนน
 ตัน เซ็ง ลีอก ได้ 67 คะแนน⁹

นายลิ้ม ซอง อิว ปรับปรุงสถานภาพของพรรคเอ็ม ซี เอ ด้วยการ
 ประกาศหลักการ 3 ข้อ เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน ค.ศ.1958 (พ.ศ.2501)
 สาระสำคัญคือ ประการแรกต้องการความเสมอภาคของประชากรในประเทศ
 ประการที่สองต้องการความมั่นใจในชีวิตความเป็นอยู่ ภาษาและการศึกษาของ
 ชาวจีน ประการที่สามต้องการความก้าวหน้าและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจ
 พร้อมกันนี้ “สมาคมสหภาพครูโรงเรียนจีน” และ “สมาคมผู้จัดการ
 โรงเรียนจีนในมลายา” เรียกร้องให้นายลิ้ม ซอง อิว เสนอสหพรรคให้พิจารณา
 ทบทวนพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับ ค.ศ.1957 (พ.ศ.2500) อีกครั้ง
 เพื่อความเป็นธรรมแก่โรงเรียนจีนและชาวจีน และเสนอให้รัฐบาลสหพรรคยก
 สถานะภาษาจีนให้เป็นภาษาราชการภาษาหนึ่งด้วย

⁸ สังคมชาวจีนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มแรกคือชนชั้น “towkay” ได้แก่
 นักธุรกิจผู้มั่งคั่ง กลุ่มนี้มักจะได้รับ การสนับสนุนให้เป็นผู้นำพรรคเอ็ม ซี เอ และอาศัยอำนาจ
 ทางการเมืองเพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจของตน ชาวจีนกลุ่มที่สองได้แก่ กลุ่มชาวจีนที่มีการ
 ศึกษาแบบอังกฤษ ชาวจีนกลุ่มนี้มักอาศัยอยู่ในเมือง เป็นพวกที่ต้องการสภาพความเป็นอยู่
 ที่ดีและสนใจความเป็นไปในทางการเมือง ชาวจีนกลุ่มที่สามได้แก่ ชาวจีนที่มีการศึกษาโรงเรียน
 จีนและมีความสำคัญของความเป็น “ชาวจีน” อย่างเห็นยวแน่นอน ชาวจีนกลุ่มนี้มีจำนวนมากกว่า
 ชาวจีนกลุ่มอื่น (R.K. Vasil, *Ethnic Politic in Malaya* (New Delhi : Radiant Publishers,
 1980), pp. 120-121.

⁹ Karl von Vorys, op. cit., p. 163.

รัฐบาลสหพรรครับพิจารณาเรื่องพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่พรรคเอ็ม ซี เอ เสนอ โดยสัญญาว่ารัฐบาลจะจัดตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อทบทวน “รายงานของราชัก” ฉบับ ค.ศ.1956 (พ.ศ.2499) แต่จะดำเนินการให้ภายหลังจากการเลือกตั้งทั่วประเทศซึ่งมีขึ้นในเดือนสิงหาคม ค.ศ.1959 (พ.ศ.2502)¹⁰

นอกจากนี้ นายลิ้ม ซอง อิว ยังได้เรียกร้องให้สหพรรคแบ่งสรรที่นั่งในรัฐสภาแก่พรรคเอ็ม ซี เอ เพิ่มขึ้น โดยต้องการที่นั่ง 40 ที่นั่งจากจำนวนที่นั่งทั้งหมด 104 ที่นั่ง เพราะพรรคเอ็ม ซี เอ ต้องการความมั่นใจว่ารัฐธรรมนูญของประเทศจะไม่ถูกแก้ไขปรับปรุงโดยไม่ได้รับการสนับสนุนจากสมาชิกพรรคเอ็ม ซี เอ ซึ่งการแก้ไขปรับปรุงรัฐธรรมนูญได้นั้นจะต้องมีเสียงสนับสนุน 2 ใน 3 ของคะแนนเสียงทั้งหมดในรัฐสภา

ข้อเรียกร้องของพรรคเอ็ม ซี เอ ทำให้ผู้นำพรรคอัมโน คือ ดนกู อับดุลราห์มาน ไม่พอใจ จึงปฏิเสธพรรคเอ็ม ซี เอ ซึ่งนำโดยนายลิ้ม ซอง อิว ไม่ให้เข้าร่วมในสหพรรคเพื่อการเลือกตั้งที่จะมีขึ้นเมื่อ ค.ศ.1959 (พ.ศ.2502) ทำทีของดนกู อับดุล ราห์มาน มีผลให้สมาชิกพรรคเอ็ม ซี เอ ต้องปรึกษากันว่าหากพรรคเอ็ม ซี เอ แยกออกจากสหพรรคแล้ว พรรคเอ็ม ซี เอ จะมีโอกาสเข้าร่วมในคณะรัฐบาลหรือไม่ ซึ่งเกรงว่าบทบาททางการเมืองระดับประเทศของพรรคเอ็ม ซี เอ จะมีไม่มากเหมือนก่อน จึงมีการออกเสียงเพื่อตัดสินแนวทางของพรรคควรจะร่วมกับสหพรรคต่อไปหรือไม่

ผลของที่ประชุมปรากฏว่า ผู้ต้องการร่วมกับสหพรรคมี 89 เสียง ส่วนผู้ไม่ต้องการร่วมกับสหพรรคมี 80 เสียง¹¹ ในที่สุดนายลิ้ม ซอง อิว ลาออก

¹⁰ Gordon P. Means, op.cit., p. 203.

¹¹ Karl von Vorys, op. cit., p. 165.

จากการเป็นประธานพรรค ประธานพรรคเอ็ม ซี เอ คนใหม่คือ ดัน ชิว ซิน ผู้ซึ่งตนกู อับดุล ราห์มานสนับสนุน

ปัญหาเรื่องการศึกษาและภาษานี้ได้เกิดขึ้นในพรรคอัมโนด้วยเหมือนกัน เพราะรัฐบาลสหพรรคไม่ได้ดำเนินการอย่างจริงจังและเร่งด่วนที่จะจัดตั้งโรงเรียนมัธยมศึกษาหลาย สมาคมครูโรงเรียนหลายเรียกร้องให้รัฐบาลจัดตั้งโรงเรียนมัศึกษามลายูขึ้นภายใน ค.ศ.1958 (พ.ศ.2501) เพื่อให้เด็กชาวมลายูมีความรู้สูงกว่าระดับประถมศึกษา โรงเรียนมัศึกษามลายูมีเพียง 2 โรงเรียน เป็นโรงเรียนเอกชน¹² ฉะนั้นจึงไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้ปกครองชาวมลายู รัฐบาลสหพรรคชี้แจงว่าโรงเรียนมัศึกษามลายูของรัฐบาลนั้นยังไม่อาจทำได้ เพราะครูที่มีอยู่นี้มีคุณสมบัติไม่พอที่จะสอนระดับมัธยมศึกษา ต้องรออีกระยะหนึ่งเพื่อให้ครูที่รัฐบาลส่งไปฝึกหัดยังต่างประเทศกลับมาก่อน

ครูที่สอนในโรงเรียนมลายูส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา แต่มาฝึกหัดสอนตามโรงเรียนมลายูวันละ 2-3 ชั่วโมง รอให้อายุครบ 16 ปี จึงจะมีสิทธิสอบคัดเลือกเป็นนักเรียนฝึกหัดครูที่วิทยาลัยฝึกหัดสุดต่านอิดริส (Sultan Idris Training College) หรือที่วิทยาลัยฝึกหัดสตรีมลายู (Malay Women's Training College) ครบหลักสูตร 3 ปีจึงสำเร็จการศึกษา ประกอบอาชีพครู เมื่อรัฐบาลมีโครงการจัดตั้งโรงเรียนมัศึกษามลายู จึงได้ส่งครูไปเรียนต่อที่วิทยาลัยฝึกหัดครูมลายู (Malayan Teachers' Training) ในเมืองเคอร์บี (Kirkby) ที่ประเทศอังกฤษ หลักสูตร 3 ปี ปรากฏว่าเมื่อ ค.ศ.1955 (พ.ศ.2498) มีผู้จบการศึกษาจากวิทยาลัยครูมลายูเพียง

¹² Federation of Malaya, Annual Report 1954 (Kuala Lumpur : Government Press, 1955), p. 208.

5 คน¹³ ฉะนั้นรัฐบาลจึงต้องรอให้ครูที่ส่งไปเรียนต่อนั้นกลับมาก่อน สภาคคมครูโรงเรียนมลายูไม่พอใจคำสั่งแข็งของรัฐบาล และสมาชิกक्रमลายุบริเวณรัฐชายฝั่งทะเลตะวันออกจะลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรคอัมโน¹⁴

เมื่อครบวาระของคณะรัฐบาลและต้องมีการเลือกตั้งทั่วประเทศใน ค.ศ.1959 (พ.ศ.2502) ปัญหาเรื่องความเสมอภาคระหว่างเชื้อชาติด้านภาษาและการศึกษากลายมาเป็นประเด็นสำคัญในการเรียกร้องความสนใจจากประชาชนสมาชิกในพรรคต่าง ๆ จากการดำเนินนโยบายของรัฐบาลสหพรรคทำให้ผู้ที่ไม่ใช่ชาวมลายูเห็นว่ารัฐบาลสหพรรคไม่มีความจริงใจที่สร้างความเป็น "ชาวมลายู" ดังจะเห็นว่ารัฐธรรมนูญฉบับ ค.ศ.1957 (พ.ศ.2500) รับรองสิทธิชาวมลายูในฐานะเจ้าของแผ่นดิน ซึ่งมีสาระสำคัญคือ

1. สงวนที่ดินบางส่วนไว้สำหรับชาวมลายู
2. สงวนตำแหน่งราชการบางตำแหน่งให้แก่ชาวมลายูเท่านั้น
3. จำกัดโควตาการออกใบอนุญาติและใบทะเบียน ในส่วนที่เกี่ยวกับถนนและคมนาคมให้แก่ชาวมลายูเท่านั้น
4. จำกัดโควตาการให้ทุนช่วยเหลือการศึกษาให้แก่ชาวมลายูเท่านั้น
5. ให้ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาประจำชาติ
6. ให้ภาษามลายูเป็นภาษาประจำชาติ

สำหรับพรรคการเมืองอื่น ๆ ที่สมัครเข้ารับการเลือกตั้งใน ค.ศ.1959 มีดังนี้

¹³ Federation of Malay, *Annual Report 1955* (Kuala Lumpur : Government Press, 1956), p. 240.

¹⁴ สมาชิกสมาคมครูโรงเรียนมลายูประมาณ 10,000 คน หรือประมาณ 80% ของสมาชิกพรรคอัมโน (Magaret Roff, "The Politics of Language in Malaya," *Asian Survey*, Vol.7, No.5 (May 1967), p. 321.

พรรค “People’s Progressive Party” หรือ “PPP” มีนโยบายสนับสนุนผู้ที่ไม่ใช่ชาวมลายู โดยมุ่งความสำคัญกับชาวจีนแม้ว่าผู้นำพรรคจะเป็นชาวศรีลังกา สมาชิกพรรคพีพีพี (PPP) ส่วนใหญ่เป็นกรรมกรและชาวจีนที่จบจากโรงเรียนจีน พรรคพีพีพีไม่เห็นด้วยและต่อต้านนโยบายการศึกษาของดาโต๊ะ อับดุล ราซัค ที่มุ่งสนับสนุนการศึกษาเฉพาะชาวมลายูเท่านั้น และไม่พอใจรัฐธรรมนูญฉบับ ค.ศ.1957 (พ.ศ.2500) ที่ระบุให้ภาษามลายูกลายเป็นภาษาประจำชาติให้ภาษามลายูและภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการเพียง 2 ภาษา พรรคพีพีพีจึงหาเสียงการเลือกตั้ง ค.ศ.1959 (พ.ศ.2502) ด้วยนโยบายที่จะดำเนินการให้ฐานะชาวจีนมีสิทธิเท่าเทียมกับชาวมลายูโดยกำหนดให้ “ชาวมลายูอัน” ทุกคนได้สิทธิเท่าเทียมกันเป็นประการแรก ประการที่สองจะยอมรับภาษาจีนและภาษาทมิฬเป็นภาษาราชการด้วยภาษาหนึ่ง ประการที่สามเสนอหลักการให้สิทธิพลเมืองตามหลักดินแดน (Jus soli) แก่ผู้ที่เกิดในสหพันธมลายูทุกคน และประการสุดท้ายจะให้การศึกษาศึกษาและปฏิบัติต่อทุกชุมชนเสมอกัน¹⁵

พรรคแนวร่วมอิสลามมลายู เสนอนโยบายที่จะสร้างความเป็นปึกแผ่นแก่ชาวมลายูให้สหพันธมลายูเป็นของชาวมลายู โดยจะจำกัดการให้สิทธิการเป็นพลเมืองสหพันธมลายูแก่ผู้ที่ไม่ใช่ชาวมลายู จะสงวนตำแหน่งมุขมนตรี “Mentri Besar” และผู้นำกองทัพแก่ชาวมลายูเท่านั้น ให้ภาษามลายูเป็นภาษาประจำชาติและเป็นภาษาราชการเพียงภาษาเดียว ส่งเสริมให้การศึกษแก่ประชาชนที่ก่อให้เกิด “Malay Orientation”¹⁶ รวมทั้ง

¹⁵ Karl von Vorys, op. cit., p. 149.

¹⁶ การยอมรับสังคมนุสลิม การดำเนินชีวิตประจำวันแบบชาวมลายู และศาสนาอิสลามและวัฒนธรรมมลายู

ต้องการให้มีสัญชาติ “มลายู”¹⁷ พรรคแนวร่วมอิสลามมลายาเป็นพรรคที่เน้นกลุ่มนิยมมลายู ไม่สนใจและให้ความสำคัญแก่ชาติอื่น

พรรคเนการา ซึ่งนำโดย ดาโต๊ะ ออนัน บิน จาฟาร์ นั้น หาเสียงด้วยนโยบายสนับสนุนสิทธิพิเศษของชาวมลายู ต้องการให้ชาวมลายูมีสิทธิพิเศษเหนือเชื้อชาติอื่น นโยบายของพรรคเนการาในการหาเสียงเพื่อการเลือกตั้งเมื่อ ค.ศ.1959 (พ.ศ.2502) นี้ ดาโต๊ะ ออนัน บิน จาฟาร์ นำเอาปัญหาการศึกษา มาเป็นปัญหาสำคัญ¹⁸ โดยให้ความสนใจกลุ่มครูและนักเรียนชาวมลายูเพื่อเสียงสนับสนุนพรรคเนการา เพราะกลุ่มครูและนักเรียนชาวมลายูต่างไม่พอใจที่รัฐบาลยังไม่ได้สร้างโรงเรียนมัธยมศึกษามลายู

พรรคแนวร่วมสังคมนิยม เป็นความร่วมมือระหว่างพรรคกรรมกรและพรรคเกษตรกร พรรคนี้มีความคิดว่าปัญหาของประเทศคือความแตกต่างกันทางเศรษฐกิจ เพราะชาวมลายูจำนวนมากเป็นชาวนาและชาวประมง ขณะที่ชาวจีนก็เป็นแรงงานในชนบทมากมาย แต่อำนาจทางการเมืองกลับตกอยู่กับคนกลุ่มน้อย คือ ผู้นำพื้นเมืองชาวมลายู และนักธุรกิจนายทุนชาวจีน หากชนชั้นแรงงานสามารถจัดตั้งคณะรัฐบาลก็จะส่งเสริมให้ชาวมลายูมีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น นอกจากนี้พรรคแนวร่วมสังคมนิยมยังสนับสนุนความเสมอภาคทางภาษาแก่ภาษาจีน ภาษาทมิฬ ภาษาอังกฤษและภาษามลายู¹⁹

สำหรับ*สหพรรค* นั้น มีปัญหาขัดแย้งระหว่างพรรคอัมโนและพรรคเอ็ม ซี เอ เพราะพรรคเอ็ม ซี เอ ต้องการให้สมาชิกของพรรคเข้าแข่งขันเลือกตั้งจำนวนเพิ่มขึ้นมากกว่าการเลือกตั้งเมื่อ ค.ศ.1955 (พ.ศ.2498) พรรค

¹⁷ Ibid., p. 147.

¹⁸ Gordon P. Means, op. cit., p. 233.

¹⁹ K.J. Ratnam, op. cit., pp. 187-200.

เอ็ม ซี เอ เห็นว่าชาวจีนมีสิทธิเลือกตั้งครั้งนี้มีจำนวนเพิ่มขึ้น ดังที่กล่าวมาแล้วว่า การเลือกตั้งเมื่อ ค.ศ.1955 (พ.ศ.2498) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งประมาณ 1,280,000 คน เป็นชาวมลายู 84.2% ชาวจีน 11.2% ชาวอินเดีย 3.9% แต่การเลือกตั้ง ค.ศ.1959 (พ.ศ.2502) นี้ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งประมาณ 2,144,000 คน เป็นชาวมลายูประมาณ 56.8% ชาวจีน 35.6% ชาวอินเดีย 7.4% จากจำนวนชาวจีนที่มีสิทธิเลือกตั้งเพิ่มขึ้นนั้น ทำให้พรรคเอ็ม ซี เอ ต้องการส่งสมาชิกเพิ่มขึ้นในการเลือกตั้งอย่างน้อย 35 คน²⁰

นอกจากนี้ พรรคเอ็ม ซี เอ เรียกร้องให้รัฐบาลสหพรรคพิจารณา นโยบายการศึกษาเกี่ยวกับการใช้ภาษาในการสอนของโรงเรียนตามข้อเสนอของ “รายงานราชัก” เพราะชาวจีนส่วนใหญ่ยังต้องการให้ลูกหลานของตนได้เรียนในโรงเรียนที่สอนด้วยภาษาจีน เพื่อไม่ให้ลูกหลานเสื่อมวัฒนธรรมจีนที่มีการสืบทอดมาจากบรรพบุรุษ และบรรดาครูในโรงเรียนจีนรู้สึกกว่าอาชีพตนถูกคุกคาม พรรคเอ็ม ซี เอ พยายามคุ้มครองชาวจีนในฐานะที่เป็นตัวแทนของชาวจีน ขณะเดียวกันก็ต้องประนีประนอมกับพรรคอัมโนในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสหพรรค

ในที่สุดสหพรรคกำหนดนโยบายหาเสียงการเลือกตั้ง โดยสหพรรคยอมรับหลักการให้สิทธิเป็นพลเมืองสหพันธมลายาแก่ประชาชนทุกคนที่เกิดในสหพันธมลายาไม่ว่าจะเป็นเชื้อชาติใด ซึ่งเป็นข้อเสนอของพรรคเอ็ม ซี เอ ส่วนพรรคเอ็ม ซี เอ ก็ยอมรับข้อเสนอของพรรคอัมโนเรื่องการให้ภาษามลายูเป็นภาษาราชการ และยอมรับเรื่องการกำหนดอัตราส่วนของข้าราชการสหพันธมลายาด้วยอัตรา 4 : 1 คือจำนวนข้าราชการรัฐบาลจะต้องเป็นคนเชื้อชาติมลายู

²⁰ Victor Purcell, *The Chinese in Southeast Asia* (London : Oxford University Press, 1965), p. 347.

4 คน ต่อข้าราชการเชื้อชาติอื่นที่ไม่ใช่เชื้อชาติมลายู 1 คน นอกจากนี้พรรคอัมโนยังได้เสนอหลักประกันความมั่นคงทางเศรษฐกิจและการค้าแก่ประชาชนทุกเชื้อชาติสามารถประกอบธุรกิจการค้าและอุตสาหกรรมได้อย่างอิสระและเก็บภาษีอย่างเป็นธรรม ส่วนการแบ่งสรรของพรรคต่าง ๆ ในการเลือกตั้ง ค.ศ.1959 นี้ สหพรรคสังคมนิยมพรรคอัมโน 69 คน พรรคเอ็ม ซี เอ 31 คน พรรคเอ็ม ไอ ซี 4 คน

ผลการเลือกตั้งปรากฏว่า สหพรรคได้รับเลือก 74 ที่นั่ง จากจำนวนที่นั่งทั้งหมด 104 ที่นั่ง โดยพรรคอัมโนได้รับเลือก 52 ที่นั่ง พรรคเอ็ม ซี เอ 19 ที่นั่ง พรรคเอ็ม ไอ ซี 3 ที่นั่ง พรรคแนวร่วมอิสลามมลายา 13 ที่นั่ง พรรคพีพีพี 4 ที่นั่ง พรรคแนวร่วมสังคมนิยม 8 ที่นั่ง พรรคเนการา 1 ที่นั่ง พรรคมลายัน 1 ที่นั่ง และอิสระ 3 ที่นั่ง²¹ สหพรรคได้ที่นั่งทั้งหมดในรัฐเกดะห์ ปะลิส ปาหัง ยะโฮร์ พรรคแนวร่วมอิสลามมลายาได้ที่นั่งทั้งหมดในรัฐกลันตันและตรังกานู พรรคแนวร่วมสังคมนิยมได้ที่นั่งจากรัฐสลังงอร์และปีนัง พรรคพีพีพีได้ที่นั่งจากรัฐปะระ ส่วนพรรคเนการาได้ที่นั่งจากรัฐตรังกานู

คะแนนเสียงของสหพรรคในการเลือกตั้ง ค.ศ.1959 (พ.ศ.2502) นี้มีเพียง 51.5% ลดลงจากการเลือกตั้ง ค.ศ.1955 (พ.ศ.2498) ซึ่งได้ถึง 81% และผลการเลือกตั้งของพรรคแนวร่วมอิสลามมลายา พรรคพีพีพี และพรรคแนวร่วมสังคมนิยม แสดงให้เห็นแนวความคิดของประชาชนที่ต้องการได้ในสิ่งที่สหพรรคไม่สามารถทำได้คือความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจซึ่งเป็นนโยบายของพรรคแนวร่วมสังคมนิยม และความต้องการของชาวมลายูที่ต้องการให้สหพันธ์มลายาเป็นของชาวมลายูด้วยนโยบายของพรรคแนวร่วมอิสลามมลายา ส่วนผู้ไม่ใช่ชาวมลายูก็ต้องการความเสมอภาคของคนทุกเชื้อชาติ ซึ่งเป็นนโยบายของพรรคพีพีพี

²¹ R.K. Vasil, op. cit., pp. 172-173.

ความมุ่งหวังของมาเลเซียเมื่อได้เอกราชที่จะประสานสามัคคีจากความหลากหลายของเชื้อชาติ

(ภาพจาก Singapore : An Illustrated History 1941-1984, พิมพ์ 1985)

สหพรรคเป็นการประนีประนอมของพรรคกลุ่มนิยมที่ต้องการชัยชนะ เพื่อจะได้เป็นผู้จัดตั้งรัฐบาล ทำให้ปัญหาความขัดแย้งของเชื้อชาติต่าง ๆ ไม่อาจแก้ไขอย่างจริงจังได้ ดังปรากฏว่า ภายในสหพรรคนั้น พรรคเอ็ม ซี เอ ยอมรับอำนาจทางการเมืองของพรรคอัมโน เพราะผู้นำพรรคเอ็ม ซี เอ เป็นกลุ่ม “towkay” เป็นนักธุรกิจที่ต้องการผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจมากกว่า ขณะที่พรรคอัมโนต้องการบทบาทและอำนาจทางการเมืองมากกว่า ส่วนพรรคเอ็ม ไอ ซี นั้นไม่มีอำนาจต่อรองในสหพรรค เพราะประชาชนเชื้อชาติอินเดียมีจำนวนน้อยกว่าเชื้อชาติจีนและเชื้อชาติมลายู พรรคเอ็ม ไอ ซี ไม่มีบทบาททางการเมือง แต่เป็นเพียงสัญลักษณ์ที่แสดงให้เห็นว่าสหพรรคเป็นตัวแทนของคนทุกเชื้อชาติ แต่การตกลงกันระหว่างผู้นำในสหพรรคทำให้ความร่วมมือระหว่างเชื้อชาติจำกัดอยู่เฉพาะกลุ่มผู้นำ ไม่ได้มีผลลงไปสู่ความร่วมมือของประชาชนทั่วไป

ชัยชนะของพรรคแนวร่วมอิสลามมลายา 13 ที่นั่ง จากรัฐบริเวณชายฝั่งตะวันตก จากที่นั่งทั้งหมด 16 ที่นั่ง แสดงให้เห็นความไม่พอใจของครูโรงเรียนมลายู ทั้ง ๆ ที่บริเวณนี้ประชาชนส่วนใหญ่เป็นชาวมลายู การที่สหพรรคไม่ดำเนินการจัดตั้งโรงเรียนมัธยมศึกษาตามข้อเรียกร้องของสมาคมครูโรงเรียนมลายู ทำให้คะแนนเสียงของสหพรรคไม่ได้รับการสนับสนุนจากชาวมลายู²²

การที่สหพรรคได้คะแนนเลือกตั้งน้อยลง ทำให้พรรคอัมโน พรรคเอ็ม ซี เอ และพรรคเอ็ม ไอ ซี ต่างตระหนักถึงสิ่งที่พรรคต้องปรับปรุงเพื่อเรียกคะแนนนิยมของพรรคตน การเลือกตั้ง ค.ศ.1959 (พ.ศ.2502) ที่ผ่านมานั้น พรรคอัมโนและชาวมลายูมีความเห็นว่าฐานะของชาวมลายูถูกคุกคาม เพราะจำนวนชาวจีนผู้มีสิทธิ์เป็นพลเมืองสหพันธมลายูเพิ่มขึ้น อีกทั้งชาวจีน

²² Magaret Roff, op. cit., p. 321.

เป็นกลุ่มที่มีบทบาททางเศรษฐกิจ พรรคอัมโนจึงวางนโยบายเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของชาวมลายู และเพื่อเป็นการสร้างความนิยมให้แก่พรรคอัมโน โดยถือเอาเรื่องการศึกษาในโรงเรียนเป็นประเด็นสำคัญ

สมาชิกพรรคอัมโนดำเนินการให้รัฐบาลสหพรรคจัดตั้งคณะกรรมการพิจารณานโยบายการศึกษาของ “รายงานของราชัก” อีกครั้ง โดยแต่งตั้งให้ *อับดุล ราห์มาน บิน ฮัจยี ดาหฺลิบ* (Abdul Rahman bin Haji Talib) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาเป็นประธานพิจารณาเรื่องเกี่ยวกับการศึกษา 2 เรื่อง คือ เรื่องเงินช่วยเหลือของรัฐบาลที่ให้แก่โรงเรียนต่าง ๆ และเรื่องความสำคัญของภาษามลายูและภาษาอังกฤษในฐานะเป็นวิชาบังคับ

นโยบายการศึกษาของอับดุล ราห์มาน บิน ฮัจยี ดาหฺลิบ ซึ่งเสนอต่อรัฐบาลสหพรรค เมื่อ ค.ศ.1961 (พ.ศ.2504) “รายงานของราห์มาน ดาหฺลิบ” (Rahman Talib Report) มีสาระสำคัญคือ

1. ให้รัฐบาลกวาดขันโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาลให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษา ฉบับ ค.ศ.1957 (พ.ศ.2500) ตาม “รายงานของราชัก” หากโรงเรียนใดไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินั้นนับตั้งแต่ ค.ศ.1962 (พ.ศ.2505) เป็นต้นไป รัฐบาลจะต้องงดให้เงินช่วยเหลือแก่โรงเรียนนั้น และให้ถือว่าโรงเรียนนั้นเป็นโรงเรียนเอกชน

2. การจบการศึกษาระดับชั้นต่าง ๆ และการสอบเข้ารับราชการหรือทำงานในหน่วยงานของรัฐ จะต้องสอบวิชาบังคับ 2 ภาษา คือ วิชาภาษามลายูและภาษาอังกฤษ

3. รัฐบาลควรจัดการศึกษาภาควิชาบังคับให้เด็กที่มีอายุระหว่าง 6-15 ปี ได้เรียนหนังสือโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น

4. การศึกษาระดับประถมศึกษาชั้นนั้น ยังคงให้มีการสอนด้วยภาษาทั้ง 4 ภาษา คือ ภาษามลายู ภาษาจีน ภาษาทมิฬ และภาษาอังกฤษ

5. การศึกษาระดับมัธยมศึกษา จะรวมกันเป็นหลักสูตรสามัญ เรียนและสอนเหมือนกันทุกโรงเรียน และรัฐบาลจะได้จัดตั้งโรงเรียนระบบ “national-type” สอนด้วยภาษามลายูและภาษาอังกฤษเท่านั้น

6. รัฐบาลควรจัดตั้งโรงเรียนเตรียมอาชีพศึกษา สำหรับผู้ที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา แต่ไม่สามารถสอบเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาได้ ซึ่งมีประมาณ 70% ของเด็กนักเรียนระดับประถมศึกษา

จาก “รายงานของราร์ห์มาน ตาหลิบ” ส่งผลกระทบต่อชุมชนอย่างมาก เพราะการที่นักเรียนจะจบการศึกษาได้นั้นจะต้องสอบผ่านวิชาภาษามลายูและภาษาอังกฤษทำให้ผู้ปกครองต้องหาที่เรียนให้แก่ลูกหลานโดยคำนึงถึง “โรงเรียน” ที่จะทำให้ความรู้เกี่ยวกับภาษามลายูและภาษาอังกฤษ เพื่อเด็กจะได้สอบผ่านข้อสอบของรัฐบาล ถ้าผู้ปกครองคนใดต้องการให้นักเรียนหรือลูกหลานของตนเรียนในโรงเรียนที่สอนด้วยภาษาพื้นเมืองของตน คือ ภาษาจีน หรือภาษาทมิฬ ก็จะมีโอกาสลูกหลานในการสอบเข้าเรียนต่อระดับสูง รวมทั้งการสอบเข้ารับราชการด้วย

นอกจากนี้ ค.ศ.1961 (พ.ศ.2504) รัฐบาลยังได้ประกาศว่าใน ค.ศ.1967 (พ.ศ.2510) รัฐบาลจะให้ภาษามลายูเป็นภาษาราชการเพียงภาษาเดียว²³ เพื่อเปิดโอกาสให้ชาวมลายูมีงานทำมากขึ้น พร้อมกันนี้เพื่อเป็นการเตรียมตัวแก่ผู้ที่ไม่ใช่ชาวมลายูจะได้มีความรู้เรื่องภาษาประจำชาติอันเป็นสิ่งจำเป็นในการสร้างชาติ ฉะนั้นผู้ที่ไม่ใช่ชาวมลายูจำเป็นต้องเรียนรู้ภาษามลายูเพื่อจะได้ไม่เสียโอกาสในการทำงานภายหลัง ค.ศ.1967 (พ.ศ.2510)

ขณะที่ปัญหาความขัดแย้งของกลุ่มเชื้อชาติต่าง ๆ ยังไม่สามารถแก้ไขได้ ตนกู อับดุล ราร์ห์มาน (Tunku Abdul Rahman) นายกรัฐมนตรีของ

²³ Gordon P. Means, op. cit., p. 217.

สหพันธ์มลายาในขณะนั้น ก็มีโครงการที่นำเกาะสิงคโปร์มารวมเข้ากับสหพันธ์มลายาเป็น “ประเทศมาเลเซีย” แต่การรวมสิงคโปร์เข้ามานี้จะมีผลให้จำนวนชาวจีนเพิ่มขึ้น เพราะพลเมืองสิงคโปร์ส่วนใหญ่เป็นชาวจีน พรรคอัมโนจำเป็นต้องสร้างความสมดุลระหว่างเชื้อชาติมลายูและเชื้อชาติจีนด้วยการรวมเอาซาบাহ์ ซาราวัก และบรูไน เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของประเทศมาเลเซียด้วย แต่บรูไนปฏิเสธ “ประเทศมาเลเซีย” เกิดขึ้นอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 16 กันยายน ค.ศ.1963 (พ.ศ.2506) ประกอบด้วยสหพันธ์มลายา สิงคโปร์ ซาบাহ์ และซาราวัก

การรวมเอาสิงคโปร์เข้าเป็นประเทศมาเลเซีย มีผลให้พรรคตัวแทนของสิงคโปร์ คือพรรค “People’s Action Party - PAP” หรือ พี เอ พี ซึ่งนายลี กวน ยู เป็นหัวหน้าพรรค ได้เข้ามามีบทบาทในสหพันธ์มลายาด้วย ดนกู อับดุล ราห์มานตกลงแบ่งที่นั่งรัฐสภาแก่สิงคโปร์ 15 ที่นั่ง จากจำนวนที่นั่งทั้งหมดในรัฐสภาประเทศมาเลเซีย 159 ที่นั่ง แม้ว่าสิงคโปร์จะมีประชากรไม่ต่ำกว่า 16% ของจำนวนประชากรมาเลเซียทั้งหมด แต่การที่สิงคโปร์ได้ที่นั่งในรัฐสภาเพียง 9% นี้ก็เพื่อแลกกับอำนาจของสิงคโปร์ที่จะควบคุมเรื่องการศึกษาและเรื่องกรรมกร²⁴ ซาบাহ์ได้ 16 ที่นั่ง ซาราวักได้ 24 ที่นั่ง สหพันธ์มลายาได้ 104 ที่นั่ง

ข้อตกลงของสหพรรคที่ให้สิงคโปร์มีอำนาจดูแลกิจการเกี่ยวกับการศึกษาและแรงงานนั้นนับว่าเป็นการเสี่ยงต่ออำนาจของพรรคอัมโน เพราะพรรคอัมโนมีนโยบายจัดการศึกษาให้เป็นระบบการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งใช้ภาษาอังกฤษและภาษามลายูสำหรับการเรียนการสอน แต่พรรคพี เอ พี ของสิงคโปร์ มี

²⁴ R.S. Milne, “Malaysia : A New Federation in the Making,” Asian Survey, Vol.3, No.2 (1963), p. 80.

สมาชิกส่วนใหญ่เป็นชาวจีน การที่สิงคโปร์เป็นผู้ดูแลจัดการศึกษาจึงเป็นการสร้างความหวังใหม่ให้แก่ชาวจีนและชาวอินเดียในสหพันธมลายา โดยหวังว่าพรรคพี เอ พี จะให้อิสระแก่ประชาชนในการใช้ภาษาเหมือนกับที่พรรคพี เอ พี ดำเนินการในสิงคโปร์

อย่างไรก็ดีปรากฏว่า นโยบายการศึกษาของประเทศมาเลเซียยังคงเป็นไปตามนโยบายของสหพรรค คือจัดให้การศึกษาระดับประถมศึกษาสอนด้วยภาษาทั้ง 4 ภาษา คือ ภาษามลายู ภาษาจีน ภาษาทมิฬ ภาษาอังกฤษ เพื่อให้ผู้ปกครองเด็กนักเรียนเลือก แต่รัฐบาลเป็นผู้กำหนดตารางการเรียนการสอนทุกโรงเรียนเพื่อให้ระบบการสอนเหมือนกัน²⁵ และจัดให้โรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาสอนด้วยภาษามลายูและภาษาอังกฤษ²⁶ นอกจากนี้ยังได้จัดให้สอนเกี่ยวกับศาสนาอิสลามในโรงเรียนรัฐบาลทั้งระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา โดยให้ครูที่สอนเกี่ยวกับศาสนาเข้าอบรมความรู้เรื่องศาสนาอิสลาม 3 สัปดาห์ระหว่างปิดภาคการศึกษา ปรากฏว่ารัฐบาลเสียค่าใช้จ่าย 3.3 ล้านเหรียญ เพื่อโครงการสอนศาสนาอิสลามในโรงเรียนที่รัฐบาลช่วยเหลือ²⁷ ก่อนหน้านี้มีเพียงบางโรงเรียนรัฐบาลเท่านั้นที่สอนศาสนาอิสลามในโรงเรียนมลายู รัฐบาลได้ใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาประมาณ 266 ล้านเหรียญ หรือประมาณ 18% ของงบประมาณทั้งหมดเมื่อ ค.ศ.1964 (พ.ศ.2507) ซึ่งมากกว่าเมื่อ ค.ศ.1963 (พ.ศ.2506) ถึง 5%²⁸

²⁵ Malaysia, *Official Year Book 1964* (Kuala Lumpur : Government Press, 1965), p. 534.

²⁶ *Ibid.*, p. 529.

²⁷ *Ibid.*, p. 545.

²⁸ *Ibid.*, p. 532.

การเมืองประเทศมาเลเซียภายใต้การนำของพรรคพี เอ พี และ สหพรรค ทำให้ความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติที่มีอยู่ในสหพันธ์มลายาเพิ่มความรุนแรง ทั้งนี้เพราะสมาชิกพรรคพี เอ พี ประกอบด้วยชาวจีนเป็นส่วนใหญ่ที่ต้องการให้ประเทศมาเลเซียเป็นของประชาชนทุกเชื้อชาติ ขณะที่พรรคอัมโนพยายามปกป้องสิทธิของชาวมลายูเพื่อให้ประเทศมาเลเซียเป็นของชาวมลายู ดังที่เคยพยายามทำให้ “สหพันธ์มลายา” เป็นของชาวมลายูมาแล้ว การเข้ามาอำนาจของพรรคพี เอ พี กระตุ้นให้พรรคการเมืองของผู้ไม่ใช่ชาวมลายู ต่างต้องการที่จะผสมผสานเชื้อชาติต่าง ๆ ในประเทศเพื่อให้เกิดเอกภาพขึ้น ในสังคมประเทศมาเลเซีย เช่น พรรคเอ็ม ซี เอ พรรคเอ็ม ไอ ซี พรรคกรรมกร และพรรคยู ดี พี (UPD หรือ United Democratic Party)²⁹

เมื่อครบวาระของรัฐสภาสหพันธ์มลายาเมื่อ ค.ศ.1964 (พ.ศ.2507) รัฐบาลจึงจัดการเลือกตั้งทั่วประเทศขึ้น แต่การเลือกตั้งครั้งนี้ ปัญหาความแตกต่างระหว่างเชื้อชาติดูเหมือนจะมีความสำคัญน้อยกว่ากระแสชาตินิยมที่เกิดจากการต่อต้าน “นโยบายการเผชิญหน้า” (confrontation) กับประเทศอินโดนีเซีย³⁰ ความขัดแย้งระหว่างประเทศหักเหให้การเมืองภายในประเทศหันมาเน้นเรื่อง “ชาตินิยม” อย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน แต่ชาวจีนก็ยังต้องการ

²⁹ พรรคยูดีพีตั้งขึ้นเมื่อ ค.ศ.1962 นำโดยนายลิม ชอง อิว อดีตผู้นำพรรค MCA ซึ่งแพ้การเลือกตั้งประธานพรรค MCA ในปี ค.ศ.1959 จึงลาออกและมาตั้งพรรคยูดีพี

³⁰ การเผชิญหน้า (confrontation) ระหว่างอินโดนีเซียและมาเลเซีย มีสาเหตุจากความไม่พอใจของอินโดนีเซียต่อการจัดตั้งประเทศมาเลเซีย อินโดนีเซียกล่าวหาว่า การรวมเป็นประเทศมาเลเซียนั้นเป็นการจัดตั้งอาณาเขตแบบใหม่ ต่อมาฟิลิปปินส์ขอเข้าร่วมกับอินโดนีเซียเพราะต้องการเรียกร้องดินแดนบอร์เนียวเหนือคืน โดยฟิลิปปินส์อ้างว่าบอร์เนียวเหนือเคยเป็นของสุลต่านซูลูมาก่อน การเผชิญหน้าเกิดขึ้นระหว่าง ค.ศ.1963-1965 (พ.ศ.2506-2508)

เป็นประชาชนของประเทศที่มีความเท่าเทียมกันกับเชื้อชาติมลายูเช่นเดิม

ระหว่างที่สิงคโปร์ร่วมกับประเทศมาเลเซียนี้ นายลี กวน ยู หัวหน้าพรรคพี เอ พี มีนโยบายที่จะให้ความเสมอภาคแก่ประชาชนด้วยคำขวัญว่า “Malaysian Malaysia” คือประเทศมาเลเซียจะเป็นของชาวมลายูทุกคน นโยบายนี้ได้รับการสนับสนุนจากสมาชิกพรรคเอ็ม ซี เอ

การเลือกตั้งทั่วประเทศเมื่อ ค.ศ.1964 (พ.ศ.2507) ปรากฏผลว่า สหพรรคได้ 89 ที่นั่ง จากจำนวนที่นั่งทั้งหมดในรัฐสภามาเลเซีย 104 ที่นั่ง ที่เหลือเป็นของพรรคพี เอ พี 1 ที่นั่ง พรรคพีพีพี 2 ที่นั่ง พรรคอิสลามมลายา 9 ที่นั่ง พรรคแนวร่วมสังคมนิยม 2 ที่นั่ง พรรคยู ดี พี 1 ที่นั่ง สหพรรคได้รับการสนับสนุนมากกว่าการเลือกตั้ง ค.ศ.1959 (พ.ศ.2502) กล่าวคือ การเลือกตั้ง ค.ศ.1964 (พ.ศ.2507) สหพรรคได้รับเลือกตั้งถึง 58.37% เพิ่มขึ้นจากเมื่อ ค.ศ.1959 (พ.ศ.2502) ซึ่งได้เพียง 51.78%³¹ ชัยชนะของ สหพรรคได้มาจากการสนับสนุนของประชาชนที่ต้องการให้รัฐบาลสหพรรคต่อต้านนโยบายการเหยียดหน้ากับประเทศอินโดนีเซีย³²

ภายใต้การดำเนินงานของรัฐบาลสหพรรคภายหลังการเลือกตั้ง ส่งผลให้ความขัดแย้งระหว่างพรรคพี เอ พี ที่นำโดยนายลี กวน ยู กับพรรคอัมโน เริ่มปรากฏอย่างเด่นชัด เนื่องจากพรรคอัมโนไม่มีความเห็น ว่า พรรคพี เอ พี แสดงความเห็นเป็นปฏิปักษ์กับพรรคอัมโนด้วยการไม่ยอมรับเรื่องสิทธิพิเศษของชาวมลายู เพราะนายลี กวน ยู ให้ข้อคิดเห็นว่า สิทธิพิเศษของชาวมลายูที่กำหนดในรัฐธรรมนูญนั้นเป็นการช่วยคนกลุ่มเล็ก ๆ ในสังคมเท่านั้น ได้แก่

³¹ R.K. Vasil, op. cit., pp. 172-173.

³² K.J. Ratnam and R.S. Milne, *The Malayan Parliamentary Election of 1964*

พระราชธิดาแห่งมาเลเซีย ทำพิธีเปิดการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเมื่อ 27 พฤษภาคม ค.ศ.1965

(ภาพจาก Singapore : An Illustrated History 1941-1984, พิมพ์ 1985)

กลุ่มผู้นำชาวมลายูและกลุ่มข้าราชการ ซึ่งไม่ได้ส่งผลไปถึงประชาชนในชนบท ซึ่งเป็นคนกลุ่มใหญ่ของประเทศ³³ อีกทั้งเสนอว่าชาวมลายูประมาณ 39% ของประชาชนเชื้อชาติมลายูเป็นผู้อพยพเข้ามาอยู่ใหม่ โดยอพยพมาจากหมู่เกาะอินโดนีเซีย ฉะนั้นนายลี กวน ยู จึงเห็นว่า ควรยกเลิกฐานะเจ้าของแผ่นดินของชาวมลายู เพราะชาวจีนบางกลุ่มได้เข้ามาตั้งหลักแหล่งอยู่นานกว่าชาวมลายูที่อพยพเข้ามาอยู่ใหม่ นอกจากนี้รัฐบาลสิงคโปร์มีความรู้สึกว่าเป็นตนเองเป็นฝ่ายเสียเปรียบด้านเศรษฐกิจ เพราะงบประมาณของประเทศมาเลเซียมุ่งพัฒนาบริเวณคาบสมุทรมลายูมากกว่าเกาะสิงคโปร์ ทั้ง ๆ ที่รายได้ของประเทศส่วนใหญ่มาจากสิงคโปร์

ในที่สุดความคิดเห็นที่ขัดแย้งกันนี้นำไปสู่การแตกแยกระหว่างสิงคโปร์และสหพันธมลายา สิงคโปร์ประกาศแยกตนเป็นอิสระจากสหพันธมลายาเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม ค.ศ.1965 (พ.ศ.2508) สหพันธมลายาและบริเวณรัฐอื่นยังคงใช้ชื่อว่า “ประเทศมาเลเซีย” สิ่งที่สิงคโปร์เหลือไว้ให้ประชาชนในมาเลเซียคือ แนวความคิดเกี่ยวกับสิทธิและความเสมอภาคของคนทุกเชื้อชาติ รวมทั้งเสรีภาพในการใช้ภาษา ซึ่งแนวความคิดของนายลี กวน ยู กระตุ้นให้ผู้ที่ไม่ใช่ชาวมลายูสามารถรวมตัวกันเพื่อต่อสู้กับชาวมลายูในเวลาต่อมา

การบริหารงานของรัฐบาลสหพรรค ก็คือกำหนดแผนพัฒนาประเทศมาเลเซียฉบับที่ 1 (ค.ศ.1966-1970/พ.ศ.2509-2513) ซึ่งเน้นการพัฒนาในชนบทเพื่อชาวมลายูอย่างแท้จริง มีผลทำให้โรงเรียนมัธยมศึกษาามลายูจำนวนมากสร้างขึ้นตามชนบท รวมทั้งโรงเรียนระดับประถมศึกษาประมาณ 3 ใน 4 ของโรงเรียนที่สร้างขึ้นจากงบประมาณแผ่นดิน ค.ศ.1966 (พ.ศ.2509) ทั้งนี้

³³ รายละเอียดใน Nancy Mc Henry Fletcher, *The Separation of Singapore from Malaysia* (Ithaca, New York : Cornell University Press, 1969).

เพราะรัฐบาลได้พิจารณาเห็นว่า ความแตกต่างของรายได้ระหว่างชาวมลายูกับผู้ที่ไม่ใช่ชาวมลายูเกิดจากความแตกต่างของโอกาสการเรียนรู้หนังสือ กล่าวคือ ชาวมลายูมักไม่ได้รับการศึกษาสูงกว่าระดับมัธยมศึกษา ชาวมลายูจำนวนน้อยที่มีโอกาสเรียนระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา ชาวมลายูส่วนใหญ่จึงไม่สามารถประกอบอาชีพที่นิยมของชาวมลายูคือ อาชีพครู นักหนังสือพิมพ์และข้าราชการ รัฐบาลจัดงบประมาณด้านการศึกษาเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายการศึกษาของดาโต๊ะ อับดุล ราซก จบบ ค.ศ.1956 (พ.ศ.2499) ด้วยเงิน 58 ล้านเหรียญมาเลเซีย³⁴

นอกจากนี้เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1967 (พ.ศ.2510) รัฐบาลออกพระราชบัญญัติว่าด้วยการใช้ภาษาประจำชาติ ประกาศให้ภาษามลายูเป็นภาษาราชการเพียงภาษาเดียว หลังจากที่ให้ภาษาอังกฤษและภาษามลายูเป็นภาษาราชการมาตั้งแต่ได้เอกราชเมื่อ ค.ศ.1957 (พ.ศ.2500) เป็นเวลาถึง 10 ปี พระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลให้ภาษามลายูเป็นทั้งภาษาประจำชาติและภาษาราชการเพียงภาษาเดียว และเป็นภาษาหลักในการสอนของโรงเรียนประเภท “National-type” ระดับมัธยมศึกษา

การให้ภาษามลายูเป็นภาษาราชการเพียงภาษาเดียวสร้างความไม่พอใจในหมู่ชาวจีน เพราะชาวจีนต้องการให้ภาษาจีนเป็นภาษาราชการภาษาหนึ่งเช่นเดียวกับภาษามลายู และต้องการให้สอนวิชาภาษาจีนในโรงเรียนด้วย ชาวจีนกล่าวหาว่ารัฐบาลต้องการกำจัดภาษาจีน แต่รัฐบาลชี้แจงว่ารัฐบาลอนุญาตให้สอนภาษาจีนระดับประถมศึกษาแล้ว และรัฐบาลก็ให้โอกาสในการสมัครเข้าทำงานเช่นเดียวกับผู้มีเชื้อชาติมลายูและเชื้อชาติหมีพ ชาวจีนก็ได้กลับว่า รัฐบาลปฏิเสธสิทธิชาวจีนในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมจีน ทั้งนี้เพราะรัฐบาลต้องการจะเปลี่ยนชาวจีนให้เป็นชาวมลายู³⁵

³⁴ Karl von Vorys, op. cit., p. 222.

³⁵ Gordon P. Means, op. cit., pp. 202-218.

ต่อมาใน ค.ศ.1968 (พ.ศ.2511) สหพรรคก็ได้ออกประกาศการใช้ภาษาประจำชาติทั่วประเทศ และกำหนดให้โรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนที่รับเงินช่วยเหลือจากรัฐบาลจะต้องสอนด้วยภาษามลายูเป็นหลัก รัฐบาลหวังว่าภาษาประจำชาติจะเป็นภาษาสื่อการสอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาได้ทั้งหมดในปี ค.ศ.1983 (พ.ศ.2526) ส่วนการศึกษาระดับมัธยมศึกษาก็ยังคงให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักในการสอนควบคู่กับภาษามลายู

นโยบายการศึกษาของสหพรรคได้แสดงให้เห็นว่า รัฐบาลต้องการจะสร้างรูปแบบของสังคมให้มี “ความเป็นมลายู” มากกว่า “ความเป็นมลายัน” หรือ “มาเลเซีย” การจัดการศึกษาดังกล่าวจะไม่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ลักษณะสังคมที่อยู่ร่วมกันของคนหลายเชื้อชาติได้ นอกจากนี้รัฐบาลยังได้สร้างบรรยากาศความไม่เท่าเทียมกันระหว่างเชื้อชาติอย่างชัดเจนขึ้นอีก จากการเสนอเงินช่วยเหลือทางการศึกษาสำหรับโรงเรียนที่สอนด้วยภาษามลายู หรือโรงเรียนที่เปิดการสอนวิชาภาษามลายูเท่านั้น และกำหนดให้ผู้มีความรู้ภาษามลายูเท่านั้นที่จะมีโอกาสสอบผ่านการศึกษาดำเนินหลักสูตรและมีสิทธิสอบเข้ารับราชการได้ นโยบายดังกล่าวเท่ากับกำหนดอย่างชัดเจนว่า “ภาษามลายู” เท่านั้นเป็นภาษาสำคัญประจำชาติและภาษาทางราชการ

ขณะที่ชาวมลายูเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์จากการศึกษาเต็มที่ แต่กลุ่มชนเชื้อชาติอื่น ๆ ต้องเป็นฝ่ายเสียเปรียบขาดความเท่าเทียมกัน การเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องให้เกิดความเสมอภาคในสังคมระหว่างเชื้อชาติ ตั้งแต่ความเสมอภาคทางการศึกษา ภาษา ศาสนา และสิทธิการเป็นพลเมือง จึงได้เกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง โดยกลุ่มชนชาวจีนกล่าวหาว่า รัฐบาลสหพรรคพยายามจะแบ่งแยกประชาชนให้ออกเป็น 2 ฝ่าย คือฝ่าย “กมุมนุตร” หรือเจ้าของประเทศ ซึ่งได้แก่ชาวมลายู และอีกฝ่ายหนึ่งคือผู้ที่ไม่ใช่ชาวมลายู ซึ่งมีฐานะเป็น “ผู้อาศัย” ซึ่งไม่ได้ให้ความเสมอภาคและเป็นธรรมแก่ประชากรที่ไม่ใช่ชาวมลายู

ดังนั้นกลุ่มประชาชนที่ไม่ใช่ชาวมลายูจึงรวมตัวกันคัดค้านนโยบายของสหพรรคด้วยการตั้งเป็น “กลุ่มฝ่ายค้าน” ขึ้น โดยมีนโยบายสร้างความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทุกด้านระหว่างเชื้อชาติ ไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ตลอดจนด้านการศึกษา

แม้ว่ารัฐบาลสหพรรคจะช่วยเหลือให้ประโยชน์แก่ชาวมลายูประการใดก็ตาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอาชีพครู นักหนังสือพิมพ์ หรืออาชีพรับราชการ ทั้งนี้รัฐบาลได้กำหนดอัตราส่วนการรับเข้าทำงานในอาชีพดังกล่าว ระหว่างชาวมลายูและผู้ที่ไม่ใช่ชาวมลายูคือ 4 : 1 ซึ่งหมายความว่า ชาวมลายูสามารถเข้าทำงานได้ 4 คน ผู้ที่ไม่ใช่ชาวมลายูจะได้เป็น 1 คน แต่ปรากฏว่าชาวมลายูที่เข้ารับราชการกลับมีจำนวนน้อยกว่าผู้ที่ไม่ใช่ชาวมลายู ดังเช่นจำนวนข้าราชการในกระทรวงศึกษาธิการเมื่อ ค.ศ.1968³⁶ (พ.ศ.2511) มีทั้งหมด 173 คน เป็นชาวมลายู 51 คน นอกนั้นเป็นกลุ่มเชื้อชาติอื่น คิดเป็นร้อยละ ก็เท่ากับว่าเป็นชาวมลายู 29.9% และเป็นผู้ที่ไม่ใช่ชาวมลายูถึง 70.1% สำหรับอาชีพอื่น ๆ เช่น อาชีพตำรวจในปี ค.ศ.1968 (พ.ศ.2511) เป็นชาวมลายู 38.76% และผู้ที่ไม่ใช่ชาวมลายูมีถึง 61.24% เป็นต้น สำหรับความก้าวหน้าทางด้านอื่น ๆ เช่นทางด้านเศรษฐกิจนั้น ชาวมลายูรู้ตัวดีว่าพวกเขายังขาดโอกาส ทั้งนี้เพราะพวกเขายังขาดการศึกษาและความถนัดในด้านนี้อยู่มาก

ดังนั้นปัญหาการศึกษาจึงไม่เกิดขึ้นกับผู้ที่ไม่ใช่ชาวมลายูเท่านั้น แต่ยังเป็นปัญหาสำหรับชาวมลายูด้วย เนื่องจากรัฐบาลยังไม่สามารถจัดการศึกษาให้แก่พวกเขาได้เพียงพอกับการประกอบอาชีพทางด้านต่าง ๆ ซึ่งไม่สามารถมีความรู้ได้ทัดเทียมและแข่งขันกับกลุ่มเชื้อชาติอื่น ๆ ได้ดังตัวอย่างที่กล่าวมาแล้ว

³⁶ The National Operations Council, *The May 13 Tragedy : A Report* (Kuala Lumpur, 1969). pp. 22-23.

ทั้งชาวมลายูและผู้ที่ไม่ใช่ชาวมลายูต่างก็รู้สึกผิดหวังที่รัฐบาลสหพรรคไม่สามารถดำเนินนโยบายให้เป็นไปตามที่ตนต้องการได้ ครั้นถึงการเลือกตั้งทั่วประเทศเมื่อ ค.ศ.1969 (พ.ศ.2512) แต่ละเชื้อชาติต่างก็สนับสนุนพรรคการเมืองที่มีนโยบายสอดคล้องกับความต้องการของตน การเลือกตั้งครั้งนี้มีพรรคการเมืองสมัครรับเลือกตั้งคือ สหพรรค พรรคดี เอ พี พรรคพีพีพี พรรคเกอร์กััน รักยัต มาเลเซีย พรรคแนวร่วมอิสลามมลายา โดยที่พรรคดี เอ พี พรรคพีพีพี และพรรคเกอร์กััน รักยัต รวมกันเป็น “กลุ่มฝ่ายค้าน”

พรรคดี เอ พี (DAP หรือ Democratic Action Party) เป็นพรรคที่ได้รับการสนับสนุนจากพรรครัฐบาลของสิงคโปร์ นโยบายของพรรคดี เอ พี ก็คือต้องการความเสมอภาคทางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจในระหว่างเชื้อชาติ และมีความเห็นว่าประเทศมาเลเซียไม่มีกลุ่มเชื้อชาติใดเป็นชนกลุ่มใหญ่ได้เลย ฉะนั้น “กมุขบุตร” ของชาวมลายูควรยกเลิกเสีย และให้สัญญาว่าหากพรรคดี เอ พี ได้รับเลือกก็จะเข้าไปแก้ไขรัฐธรรมนูญให้ยอมรับภาษาจีนและภาษาทมิฬเป็นภาษาราชการภาษาหนึ่ง จะให้โรงเรียนมีอิสระในการใช้ภาษาที่สอนและภาษาในการสอบผ่านตามหลักสูตร นอกจากนี้ยังเสนอให้ยกเลิกการแบ่งแยกโรงเรียนเป็น 2 ประเภท คือ “national” และ “nation-type”³⁷

พรรคเกอร์กััน รักยัต มาเลเซีย (Gerakan Rakyat Malaysia) ตั้งขึ้นเมื่อ ค.ศ.1968 (พ.ศ.2511) โดยความร่วมมือของพรรคกรรมกรและนายลิ้ม ซอง อิว เป็นพรรคไม่เน้นกลุ่มนิยม ต้องการปฏิรูปเศรษฐกิจและสังคมเพื่อให้เกิดความยุติธรรมและความเท่าเทียมกันของทุกกลุ่มเชื้อชาติ โดย

³⁷ R.K. Vasil, *Ethnic Politics in Malaysia* (new Delhi : Radiant Publishers, 1980), p. 170.

มีคำขวัญของพรรคว่า “ความเสมอภาค, ยุติธรรม และโอกาสที่เท่าเทียมกันของทุกคน” (Equality, Justice and Equal Opportunities for all)³⁸ ให้ความสำคัญสนับสนุนทั้งจากชาวมลายูและผู้ที่ไม่ใช่ชาวมลายู เพราะมีหลักการที่จะช่วยให้ประเทศมาเลเซียเป็นของชาวมลายูทุกคนโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม พรรคเกอร์กััน รักยัต มาเลเซีย มีเสียงสนับสนุนในรัฐปีนังมาก

พรรคพีพีพี มีนโยบายต้องการยกเลิกสิทธิพิเศษของชาวมลายู ให้ความสำคัญในการหาเสียงว่าหากได้รับเลือกจะเข้าไปดำเนินการให้ภาษาจีนและภาษามิพเป็นภาษาราชการภาษาหนึ่ง นอกจากนี้พรรคพีพีพีจะให้อิสระในการเลือกภาษาสอนในโรงเรียนและการสอบ³⁹ คำขวัญของพรรคคือ “ประเทศมาเลเซียสำหรับชาวมลายู” (Malaysia for the Malaysians) พรรคพีพีพีได้รับการสนับสนุนอย่างมากจากชาวจีนและในรัฐประ

พรรคแนวร่วมอิสลามมลายา เป็นพรรคที่เน้นกลุ่มนิยมชาวมลายู สนับสนุนชาวมลายูให้มีความสำคัญเหนือเชื้อชาติอื่นทั้งด้านศาสนาและวัฒนธรรม ให้ประเทศเป็นของชาวมลายู พรรคแนวร่วมอิสลามมลายามีคำขวัญว่า “ชาติ ศาสนา และแผ่นดินมลายู” (bangsa, ugama and tanah Melayu) ผู้สนับสนุนพรรคนี้ได้แก่ ชาวมลายูในรัฐกลันตัน ตรังกานู ปะลิส เกดะห์ และปีนังทางเหนือ

จากนโยบายของพรรคต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่าการเลือกตั้ง ค.ศ.1969 (พ.ศ.2512) นี้ เป็นการต่อสู้กันในด้านการศึกษาและภาษา

³⁸ R.K. Vasil, *The Malaysia General Election of 1969* (Singapore : Oxford University Press, 1972), p. 17, 63-65.

³⁹ *op. cit.*, p. 171.

พรรคการเมืองและผู้สนับสนุนต่างถือเอาการเลือกตั้งครั้งนี้เป็นวิถีทางที่จะเข้าไปดูแลปกป้องผลประโยชน์ของตนมิให้ถูกกลุ่มอื่นได้เปรียบ

ผลการเลือกตั้งปรากฏว่า สหพรรคได้ที่นั่งในสภา 66 ที่นั่ง จากจำนวนทั้งหมด 103 ที่นั่ง⁴⁰ ซึ่งลดลงจาก 89 ที่นั่งเมื่อการเลือกตั้งทั่วประเทศเมื่อ ค.ศ.1964 (พ.ศ.2507) พรรคแนวร่วมอิสลามมลายาได้ 12 ที่นั่ง พรรคพี เอ พี ได้ 13 ที่นั่ง พรรคเกอร์กกัน รักยัต มาเลเซียได้ 8 ที่นั่ง พรรคพีพีพีได้ 4 ที่นั่ง ภายในสหพรรคนั้น พรรคอัมโนได้ 51 ที่นั่งจากจำนวนที่ส่ง 67 คน พรรคเอ็ม ซี เอ ได้ 13 ที่นั่งจากจำนวนที่ส่ง 33 คน พรรคเอ็ม ไอ ซี ได้ 2 ที่นั่ง จากจำนวนที่ส่ง 3 คน ผลการเลือกตั้งของสหพรรคแสดงถึงอำนาจและความนิยมในพรรคอัมโนยังมีอยู่มาก ขณะที่พรรคเอ็ม ซี เอ มีฐานะเป็นรอง และแสดงให้เห็นความตกต่ำของพรรคเอ็ม ซี เอ ที่ไม่อาจปกป้องชาวจีนได้ แม้ว่าจะเป็นพรรคร่วมรัฐบาลสหพรรคมาแล้ว

แม้ว่าการเลือกตั้ง ค.ศ.1969 สหพรรคได้ที่นั่งจำนวนมากในสภาผู้แทนราษฎร แต่จำนวนที่นั่งในสภามีไม่พอที่จะคุมคะแนนเสียงให้เป็นเอกฉันท์ในสภาผู้แทนราษฎรได้ (มีคะแนนเสียงไม่ถึง 2 ใน 3) ซึ่ง “กลุ่มฝ่ายค้าน” ถือเป็นชัยชนะของกลุ่มคน ทำให้ผู้สนับสนุนพรรคเกอร์กกัน รักยัต มาเลเซีย และพรรคพี เอ พี จัดการฉลองชัยชนะไปตามถนนในกรุงกัวลาลัมเปอร์ และในวันที่ 13 พฤษภาคม ค.ศ.1969 (พ.ศ.2512) ผู้สนับสนุนพรรคอัมโนก็เอาอย่างบ้าง ทำให้เกิดการปะทะกันของผู้สนับสนุนทั้งสองฝ่ายขั้นรุนแรง จนเกิดจลาจลขึ้นในกรุงกัวลาลัมเปอร์ รัฐบาลได้ประกาศ “ภาวะฉุกเฉิน” ขึ้นทั่วประเทศ

แม้ว่าเหตุการณ์ร้ายแรงจะเกิดขึ้นเฉพาะกรุงกัวลาลัมเปอร์ แต่ฐานที่

⁴⁰ Ibid., pp. 172-173.

เป็นเมืองหลวงของประเทศมาเลเซียทำให้รัฐบาลไม่อาจนิ่งนอนใจต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ จึงได้จัดตั้งสภาปฏิบัติการแห่งชาติ (National Operation Council) มี ดาโต๊ะ อับดุล ราซัค เป็นหัวหน้าดูแลบริหารประเทศชั่วคราว การจลาจลครั้งนี้ยังผลให้รัฐบาลชั่วคราวจัดตั้ง “กรมส่งเสริมเอกภาพแห่งชาติ” (Department of National Unity) เพื่อกำหนดรูปแบบแนวความคิดแห่งชาติด้านเศรษฐกิจและสังคมขึ้นเมื่อเดือนกรกฎาคม ค.ศ.1969 (พ.ศ.2512)

แนวทางการจัดการศึกษาภายหลังจลาจล

13 พฤษภาคม ค.ศ.1969 (พ.ศ.2512)

การจลาจลเมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม ค.ศ.1969 (พ.ศ.2512) แสดงให้เห็นว่าสังคมมาเลเซียมีลักษณะของกลุ่มนิยม มีการแบ่งแยกกันตามลักษณะชุมชนเชื้อชาติมลายู จีน และอินเดีย โดยที่ต่างฝ่ายต่างยึดมั่นอยู่ในภาษา การศึกษา วัฒนธรรมของตน เช่นชาวจีนพยายามรักษาความเป็นจีนไว้มากเท่า ๆ กับชาวอินเดีย และชาวมลายูพยายามรักษาวัฒนธรรมของพวกเขาไว้เช่นกัน แต่ละกลุ่มเชื้อชาติต่างก็ไม่พยายามปรับตัวเข้าหากัน

ผู้นำการเมืองในมาเลเซียเริ่มตระหนักว่า การรักษาเสถียรภาพและความมั่นคงทางการเมืองจะต้องรักษาความสมดุลทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนประนีประนอมผลประโยชน์และสิทธิต่าง ๆ ให้เสมอภาคกันทั้ง 3 กลุ่ม ดังนั้นรัฐบาลจึงได้จัดตั้งสภาปฏิบัติการแห่งชาติและจัดตั้งสภาที่ปรึกษาแห่งชาติเพื่อสำรวจปัญหาการแตกแยกทางเชื้อชาติที่กระทบกระเทือนเอกภาพของสังคม และดำเนินการวางนโยบายที่จะช่วยส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกลุ่มเชื้อชาติ

“สภาปฏิบัติการแห่งชาติ” ในฐานะรัฐบาลชั่วคราว นำโดย ดาโต๊ะ อับดุล ราซัค ยังคงยืนยันความสำคัญของภาษามลายู รัฐบาลหวังว่าภาษาจะเป็น

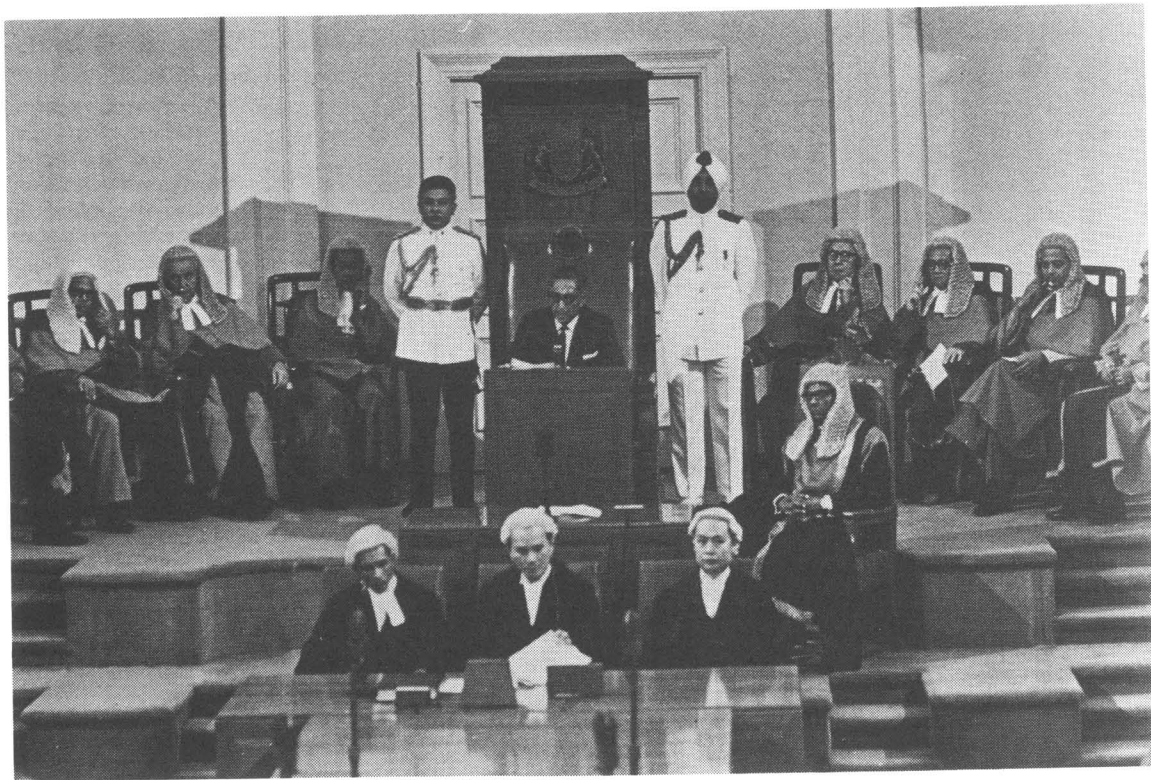
สื่อกลางในการสร้างความเข้าใจระหว่างกันได้ และเพื่อขจัดปัญหาในการติดต่อสื่อสาร ตลอดจนสร้างความรู้สึกที่ดีต่อกันในฐานะเป็นพลเมืองร่วมชาติ รัฐบาลชั่วคราวจึงประกาศโครงการใช้ภาษา *bahasa mellesee* (Bahasa Malaysia) เป็นภาษาสื่อการสอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาทั่วประเทศ โดยจะเริ่มจากระดับประถมศึกษาตั้งแต่ ค.ศ.1970 (พ.ศ.2513) เป็นต้นไป ส่วนภาษาอังกฤษนั้นจะให้สอนเป็นภาษาที่สอง และจากโครงการนี้จะส่งผลให้โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาเริ่มใช้ภาษา *bahasa mellesee* เป็นสื่อการสอนได้ตั้งแต่ ค.ศ.1982 (พ.ศ.2525) และระดับมหาวิทยาลัยก็จะเริ่มได้ใน ค.ศ.1983 (พ.ศ.2526) เป็นต้นไป⁴¹

สภาพปฏิบัติการแห่งชาติพยายามขจัดข้อขัดแย้งต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นชนวนทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติ จึงดำเนินการแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับ ค.ศ.1957 (พ.ศ.2500) และประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเมื่อ ค.ศ.1971 (พ.ศ.2514) รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขนี้กำหนดให้เรื่องเกี่ยวกับภาษาประจำชาติ การให้สิทธิเป็นพลเมือง สิทธิพิเศษของชาวมลายู เรื่องอำนาจและฐานะของสุลต่าน เป็นเรื่องที่ห้ามพูดในที่สาธารณะ จากข้อกำหนดนี้ทำให้ปัญหา “ภาษา” ในโรงเรียนจึงไม่ถูกวิพากษ์วิจารณ์ได้อย่างทั่วไป ทำให้รัฐบาลสามารถดำเนินนโยบายเพื่อสร้างเอกภาพได้อย่างอิสระ

นอกจากนี้รัฐบาลชั่วคราวยังได้พิจารณาการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยจากรายงาน “The Majid Ismail Report” พิมพ์เมื่อ ค.ศ.1971⁴² (พ.ศ.2514)

⁴¹ Malaysia, *Official Year Book 1971* (Kuala Lumpur: Malaysian Government, 1972), p. 278.

⁴² เป็นรายงานของคณะกรรมการสภาพปฏิบัติการแห่งชาติ (สภา NOC) ศึกษาชีวิตของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยมลายา

พิธีเปิดประชุมสภาผู้แทนราษฎรสิงคโปร์เมื่อ 8 ธันวาคม ค.ศ.1965 ประเทศเอกราชที่เพิ่งแยกออกจากมาเลเซีย

(ภาพจาก Singapore : An Illustrated History 1941-1984, พิมพ์ 1985)

มีสาระสำคัญคือ เสนอให้ชาวมลายูได้มีการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยในจำนวนมากขึ้น และกำหนดคณะที่ต้องเรียนเพื่อจะได้นำวิชาความรู้นั้นมาพัฒนาฐานะทางเศรษฐกิจของชาวมลายู การศึกษาระดับมหาวิทยาลัยนี้จะช่วยให้นักเรียนหลายเชื้อชาติมีการติดต่อกันทางสังคมและวัฒนธรรมให้มากขึ้น แต่ในทางปฏิบัตินั้น ชาวจีนที่เรียนระดับมหาวิทยาลัยภายในประเทศมาเลเซียก็ต้องเรียนรู้ภาษาบาฮาซา มาเลเซีย เพราะปรากฏว่ามหาวิทยาลัยต่างสนองนโยบายของรัฐบาลด้วยการเปลี่ยนภาษาสื่อการสอนจากภาษาอังกฤษมาเป็นภาษาบาฮาซา มาเลเซียเกือบทั้งหมด ซึ่งเป็นผลมาจากที่รัฐบาลประกาศให้ “ภาษาบาฮาซา มาเลเซีย” เป็นภาษาราชการที่ต้องใช้ในมหาวิทยาลัยเมื่อเดือนพฤศจิกายน ค.ศ.1970 (พ.ศ.2513) ซึ่งมีผลให้ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (University of Agriculture) เปลี่ยนจากการสอนด้วยภาษาอังกฤษมาเป็นการสอนด้วยภาษาบาฮาซา มาเลเซีย เมื่อ ค.ศ.1971 (พ.ศ.2514) และสถาบันเทคโนโลยีแห่งชาติ เริ่มสอนด้วยภาษาบาฮาซา มาเลเซีย ค.ศ.1972 (พ.ศ.2515) มหาวิทยาลัยที่ตั้งขึ้นใหม่เมื่อ ค.ศ.1970 (พ.ศ.2513) คือ มหาวิทยาลัยแห่งชาติ (University Kebangsaan) ก็สอนด้วยภาษาบาฮาซา มาเลเซีย เช่นกัน

รัฐบาลให้ความสำคัญต่อการศึกษาเพราะเห็นว่า การศึกษาจะเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญอย่างหนึ่งที่มีผลต่อความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคม และจะเป็นหลักประกันในการประกอบการงานของประชาชนเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มชาวมลายู ในขณะที่เดียวกันก็เป็นความตั้งใจของรัฐบาลที่จะส่งเสริมให้ภาษา “บาฮาซา มาเลเซีย” เป็นภาษาสำหรับใช้ในระบบการศึกษาของชาติ ในฐานะภาษาประจำชาติ จึงลดบทบาทและความสำคัญของภาษาอังกฤษลงในฐานะที่มาเลเซียเป็นประเทศเอกราช

อาจกล่าวได้ว่า รัฐบาลแก้ปัญหาก็สามารถสร้างเอกภาพทางภาษาขึ้นได้ แต่เอกภาพทางภาษาในสถาบันการศึกษาไม่อาจจะช่วยให้เกิดเอกภาพ

ทางสังคมขึ้นได้ ด้วยเหตุที่รัฐบาลมุ่งเฉพาะชาวมลายูเพียงกลุ่มเดียว ขณะที่กลุ่มชาวจีนและชาวทมิฬก็ยังคงเป็นคนกลุ่มใหญ่ของประเทศ เหตุการณ์จลาจลเมื่อ ค.ศ.1969 (พ.ศ.2512) อันนำไปสู่การประกาศภาวะฉุกเฉิน การแก้ไขรัฐธรรมนูญโดยกำหนดประเด็นความขัดแย้งหรือประเด็นอ่อนไหว “Sensitive issues” ซึ่งมีเรื่องภาษารวมอยู่ด้วยนั้น แสดงให้เห็นว่ารัฐบาลได้แก้ไขปัญหาทางภาษาโดยการหา “ภาษากลาง” ที่ทุกกลุ่มเชื้อชาติควรยอมรับและใช้ร่วมกันได้ การเปลี่ยนแปลงนโยบายการศึกษาเมื่อ ค.ศ.1970 (พ.ศ.2513) ดังกล่าว รัฐบาลมั่นใจว่าความรู้ใหม่ที่ไม่ใช่ชาวมลายูจะหันมาพูด “ภาษาประจำชาติ” ซึ่งจะเป็นการแก้ปัญหาลดและช่วยสร้างเอกภาพทางสังคมให้เกิดขึ้นในประเทศได้

บทที่ 4

ผลของนโยบายการศึกษาต่อสังคมมาเลเซีย

ความสัมพันธ์ระหว่างชาวมลายูและกลุ่มชนเชื้อชาติอื่น

ดังได้กล่าวมาแล้วว่าสมัยการปกครองของอังกฤษนั้นกลุ่มเชื้อชาติต่าง ๆ มีอิสระในการศึกษา และแบ่งแยกผลประโยชน์กันระหว่างกลุ่มชาวมลายูและกลุ่มเชื้อชาติอื่น ๆ กล่าวคือ ชาวจีนและชาวอินเดียระยะแรกนั้นเข้ามาเป็นแรงงานกรรมกร แต่การที่พวกเขามีทักษะการค้าและสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสภาพการณ์ใหม่ ๆ ที่อังกฤษนำมาพัฒนา ทำให้กลุ่มที่ไม่ใช่ชาวมลายู กลายมาเป็นพ่อค้าคนกลาง มีธุรกิจการค้าและมีบทบาททางเศรษฐกิจ ขณะที่ชาวมลายูยังคงอยู่ในฐานะเจ้าของแผ่นดินที่มีความผูกพันกับที่ดินของตน และไม่นิยมประกอบอาชีพอื่นใดนอกเหนือจากการเป็นชาวประมงและเกษตรกร ส่วนชาวมลายูชนชั้นสูงก็ยังคงมีอำนาจทางการเมืองและเป็นผู้ปกครองรัฐ อังกฤษเปิดโอกาสให้ลูกหลานชาวมลายูเข้ารับราชการ แต่มีข้อแม้ว่าจะต้องผ่านการศึกษาจากโรงเรียนอังกฤษ ฉะนั้นการศึกษาในโรงเรียนอังกฤษจึงเป็นการเตรียมตัวเข้าไปสู่ระบบราชการผู้มีการศึกษาจึงกลายเป็น“กลุ่มข้าราชการ” การเรียนในโรงเรียนอังกฤษต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง ผู้ร่ำรวยมั่งคั่งเท่านั้นจึงสามารถส่งบุตรหลานตนเข้าเรียนได้ การเรียนในโรงเรียนอังกฤษเป็นสิ่งยืนยันฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ได้เล่าเรียนอย่างหนึ่ง

ประสบการณ์ทางประวัติศาสตร์ของคาบสมุทรมลายูช่วงสมัยที่อังกฤษปกครอง ที่แบ่งแยกสังคมตามเชื้อชาติ ความแตกต่างทางภาษา ศาสนา วัฒนธรรม

ไม่ช่วยให้เกิด “เอกภาพ” ขึ้นในสังคม อังกฤษไม่ได้เข้ามายุ่งเกี่ยวกับสถาบันสังคมของชาวพื้นเมือง ชาวมลายูยังคงรักษาสถาบันสังคมและวัฒนธรรมดั้งเดิมของตน เช่นเดียวกับชาวจีนและชาวอินเดีย แม้ว่าระยะแรกผู้อพยพเข้ามาอยู่ใหม่พยายามรับเอาวัฒนธรรมของผู้อาศัยอยู่ก่อนมาผสมผสานกับวัฒนธรรมของตน แต่ต่อมาผู้อพยพลี้ภัยกันเข้ามาเป็นจำนวนมาก จึงทำให้รวมกลุ่มกันตามเชื้อชาติแบ่งแยกกันเป็นหมู่เหล่า แต่ละเชื้อชาติไม่มีความสัมพันธ์ทางสังคมและวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน แม้ว่าจะมีบางกลุ่มติดต่อกันเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ในสถานการณ์เช่นนี้การรวมตัวกันเป็นเอกภาพย่อมเกิดขึ้นไม่ได้

เมื่อรัฐบาลอังกฤษมีนโยบายที่จะให้เอกราชแก่สหพันธมลายา ข้าราชการอังกฤษจำนวนมากได้รับคำสั่งให้เดินทางกลับประเทศอังกฤษ โดยเฉพาะข้าราชการระดับผู้บริหาร ผู้มีการศึกษาของแต่ละเชื้อชาติต่างต้องการเข้าแทนที่ตำแหน่งที่ว่างลงเพื่ออำนาจทางการเมืองและฐานะทางสังคมของตน ทำให้เกิดการแข่งขันกันระหว่างเชื้อชาติเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการบริหารประเทศ ในที่สุด “สหพรรค” เป็นพรรคที่ได้อำนาจและจัดตั้งรัฐบาลบริหารประเทศแทนรัฐบาลอังกฤษ โดยความร่วมมือของผู้นำพรรคอัมโน พรรคเอ็ม ซี เอ และพรรคเอ็ม ไอ ซี ซึ่งหัวหน้าพรรคทั้งสามล้วนจบการศึกษาจากโรงเรียนอังกฤษและมีความสัมพันธ์กันเป็นส่วนตัว¹

ภายใต้การบริหาร “สหพรรค” มีการประนีประนอมที่ต่างฝ่ายต่างยอมรับกัน คือ อำนาจทางเศรษฐกิจเป็นของชาวต่างชาติผู้ไม่ใช่ชาวมลายู ส่วนอำนาจทางการเมืองนั้นเป็นของชาวมลายู และอำนาจทางการเมืองนั้น

¹ Barbara Wastson & Leonard Y Andaya, *A History of Malaysia* (Hong Kong : The Macmillan Press LTD., 1982), p. 268.

ก็รวมไปถึงอำนาจการตัดสินใจเรื่องการศึกษาและภาษาประจำชาติ²

ถ้าแบ่งกลุ่มโดยอาศัยการศึกษาเป็นหลักแล้ว ภายในสังคมชาวจีนจะแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม³ กลุ่มแรกเป็นกลุ่มชาวจีนที่มีการศึกษาจากโรงเรียนอังกฤษ ชาวจีนกลุ่มนี้จะมีความจงรักภักดีต่อสหพันธ์มลายา เมื่อจบการศึกษาจะประกอบอาชีพรับราชการ แพทย์ ทนายความ สถาปนิก วิศวกร ครู เสมียน กลุ่มที่สองเป็นชาวจีนที่มีการศึกษาจากโรงเรียนจีน ชาวจีนกลุ่มนี้จะประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างรับจ้างแรงงาน หากเข้ารับราชการก็จะต้องมีตำแหน่งต่ำกว่าผู้ที่จบการศึกษาจากโรงเรียนอังกฤษ

การที่ชาวจีนมีพื้นฐานการศึกษาแตกต่างกันทำให้การรับรู้ทางการเมืองต่างกันออกไป กลุ่มที่มีการศึกษาจากโรงเรียนอังกฤษมีโอกาสเข้าร่วมทำงานกับข้าราชการชาวมลายูและรัฐบาลแห่งสหพันธ์มลายา จึงเกิดความรู้สึกว่าตนเองมีส่วนร่วมในความเป็น “ชาวมลายัน” ขณะที่ผู้มีการศึกษาแบบจีนนั้นต้องการรักษาความเป็น “ชาวจีน” ของคนไว้ และมุ่งสร้างฐานะทางเศรษฐกิจเท่านั้น มิได้สนใจในเรื่องการสร้าง “สังคมนมลายัน” เลย

ชาวมลายูเองก็มีความคิดว่าดินแดนในแหลมมลายูเป็นของชาวมลายูเท่านั้น และในรัฐธรรมนูญฉบับ ค.ศ.1957 (พ.ศ.2500) ได้กำหนดว่า “ชาวมลายู” หมายถึงบุคคลที่นับถือศาสนาอิสลาม พูดภาษามลายู และปฏิบัติตามวัฒนธรรมประเพณีของชาวมลายู ซึ่งเท่ากับไม่เปิดโอกาสให้ชาวต่างชาติผู้ไม่ใช่ชาวมลายูเข้ามาเป็น “ชาวมลายู” แม้ว่าจะมีคำว่า “ชาวมลายัน” ที่ใช้เรียก

² Somers Mary F. Heidhues, *Southeast Asia's Chinese Minorities* (Hong Kong : Longman Australia Pty Limited, 1974), p. 65.

³ Wang Gungwu (ed), *Community and Nation : Essay on Southeast Asia and the Chinese* (Singapore : Heineman Education Book (Asia) LTD., 1981), p. 164.

ประชาชนในสหพันธมลายา ส่วนความรู้สึกของชาวจีนนั้นดูเหมือนว่าตนเองเป็นประชาชนอันดับสองรองจากชาวมลายู แทนจะไม่เปลี่ยนฐานะของตนจากสมัยที่อังกฤษปกครอง ซึ่งในขณะนั้นชาวจีนและชาวอินเดียต่างก็มีฐานะเป็นผู้อยู่ในความคุ้มครองของอังกฤษ และเมื่อได้เอกราชแล้วชาวจีนก็ยังมีฐานะเดิมเพราะชาวมลายูเป็นกลุ่มที่มีอำนาจทางการเมืองการบริหารแทนอังกฤษ

ประชาชนในชนบทที่ทั้งชาวมลายูและผู้ไม่ใช่ชาวมลายู กลุ่มชาวมลายูในชนบทที่ความเห็นว่าอาชีพครูเป็นอาชีพที่น่าสนใจ เพราะมีรายได้ประจำและเป็นข้าราชการประเภทหนึ่ง ทำให้กลุ่ม “ครู” มีฐานะมั่งคั่งตามสายตาของชาวมลายูและมักจะกั๊ยืมเงินจากครู จึงผลส่งให้กลุ่มครูมีบทบาทในสังคมชนบท⁴ ขณะที่ผู้ไม่ใช่ชาวมลายูเป็นทั้งแรงงานรับจ้างและบางกลุ่มได้กลายเป็นพ่อค้าคนกลาง

การเปลี่ยนแปลงฐานะทางสังคมของเกษตรกรและชาวประมง ต้องอาศัย “การศึกษา” ทำให้ชาวมลายูเห็นความจำเป็นที่ต้องให้การศึกษาแก่ลูกหลาน นอกจากนี้ความจำเป็นทางเศรษฐกิจที่ต้องใช้เงินตราในชีวิตประจำวันที่ต้องการรายได้ประจำ หากลูกหลานตนได้เล่าเรียนมีความรู้ก็จะมีโอกาสสอบแข่งขันเข้ารับราชการ เช่นเดียวกับชาวอินเดียก็ต้องการจะเลื่อนฐานะจากคนงานไปสู่การเป็นข้าราชการเช่นกัน แต่ชาวอินเดียเป็นกลุ่มที่รัฐบาลละเลยในเรื่องการศึกษา จึงทำให้ชาวอินเดียนิยมเดินทางไปเรียนยังต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่⁵

⁴ Shamsul Amri Baharuddin, “The Development of the Underdevelopment of the Malaysian Peasantry,” *Journal of Contemporary Asia*, Vol.9 No.4 (1979), p. 443.

⁵ I.J. Bahadur Singn (ed), *Indians in Southeast Asia* (New Delhi : India International Centre, 1982), p. 11.

นโยบายการบริหารประเทศของ “สหพรรค” ถือว่าการสร้างเอกภาพทางสังคมเป็นสิ่งสำคัญ และเป็นปัญหาที่ต้องเร่งแก้ไขเพื่อให้ประชาชนมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน รัฐบาล “สหพรรค” มีความเห็นว่า การสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้นั้นจะเกิดจากการที่ชาวมลายูมีส่วนร่วมในการสร้างความมั่งคั่งของประเทศชาติ รัฐบาล “สหพรรค” จึงสนับสนุนให้ชาวมลายูได้มีส่วนร่วมรับรู้ในการพัฒนาประเทศโดยผ่านทางการศึกษา ด้วยการสนับสนุนให้ชาวมลายูได้รับการศึกษาให้สูงขึ้น นอกจากนี้ยังเน้นความสำคัญของ “โรงเรียน” ให้เป็น “สถาบันทางสังคม” แห่งแรก ซึ่งจะช่วยให้มีการเรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคมได้

งานชิ้นแรกที่รัฐบาล “สหพรรค” ได้ดำเนินการคือ จัดตั้ง “ระบบการศึกษาแห่งชาติ” โดยมีมุ่งหมายให้ประชาชนเชื้อชาติต่าง ๆ ในคาบสมุทรมลายูได้อยู่ร่วมกัน และให้ภาษามลายูเป็นภาษาประจำชาติ ดังปรากฏในรายงานของราชัก ฉบับ ค.ศ.1956 (พ.ศ.2499) “..การจัดตั้งระบบการศึกษาแห่งชาติขึ้นนี้ก็เพื่อให้ประชากรในสหพันธมลายูยอมรับ และเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรม สังคม เศรษฐกิจ และพัฒนาทางการเมือง ให้มีความสำคัญในการเป็นพลเมืองของประเทศเดียวกัน และมุ่งหมายให้ภาษามลายูเป็นภาษาประจำชาติ ในเวลาเดียวกันก็ให้ภาษาและวัฒนธรรมของกลุ่มชนเชื้อชาติอื่นคงอยู่...”⁶

รายงานของราชักต้องการใช้เวลาดำเนินการ 10 ปี แม้ว่าจะอนุญาตให้โรงเรียนต่าง ๆ ยังคงสอนด้วยภาษาของตนตามที่เคยมีมาตั้งแต่สมัยอังกฤษปกครองก็ตาม แต่คณะกรรมการชุดนี้พยายามที่จะยกฐานะของภาษามลายูให้เป็นภาษาประจำชาติ และมีความสำคัญในระบบการศึกษา จึงมีการเสนอให้

⁶ Federation of Malaya, Report of the Education Committee 1956 (Kuala Lumpur, 1956), p. 1.

แบ่งโรงเรียนประถมศึกษาออกเป็น 2 ประเภท คือ “Standard primary school” ที่สอนด้วยภาษามลายู และ “Standard-type primary school” ที่สอนด้วยภาษาอังกฤษ ภาษาเคอู ภาษาทมิฬ ภาษาไตภาษาหนึ่ง และต้องมีวิชาภาษามลายูเป็นวิชาบังคับเรียนในหลักสูตร หากโรงเรียนใดที่ไม่ได้สอนด้วยภาษาอังกฤษก็ต้องเรียนวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาบังคับอีกวิชาหนึ่ง

สำหรับภาษาเคอูและภาษาทมิฬจะเปิดสอนได้ต้องมีผู้ปกครองของนักเรียนยื่นคำร้องให้เปิดสอนอย่างน้อย 15 ราย⁷ และเพื่อความแน่ใจว่าวิชาภาษามลายูจะเป็นวิชาที่เปิดสอนในโรงเรียนประถมศึกษาทุกโรงเรียน คณะกรรมการจึงเสนอให้วิชาภาษามลายูเป็นวิชาที่ต้องสอบเพื่อจบการศึกษา ระดับประถมศึกษาและทุกระดับชั้นเรียน รวมทั้งการสอบเข้ารับราชการ⁸

นโยบายการศึกษาของคณะกรรมการราชักได้รับมติให้ประกาศเป็นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติในปี ค.ศ.1957 (พ.ศ.2500) กลุ่มชนเชื้อชาติอื่นต่างผิดหวังในนโยบายการศึกษาของรัฐบาล “สหพรรค” ที่มุ่งให้ความสำคัญแต่เฉพาะภาษามลายู ซึ่งบังคับให้จัดสอนในโรงเรียนนั้น เป็นนโยบายที่ต่างไปจากสมัยที่อังกฤษปกครอง ชาวจีนเป็นกลุ่มที่ต้องการความเป็นธรรมทางการศึกษา เพราะนอกจากจะต้องการให้ภาษาจีนมีความสำคัญเท่าเทียมกับภาษามลายูแล้ว ยังกล่าวว่าหากภาษา “เคอู” หมดความสำคัญลงก็จะทำให้กลุ่มครูชาวจีนหมดอาชีพทำมาหากิน จึงเรียกร้องให้พรรคเอ็ม ซี เอ ซึ่งเป็นตัวแทนของชาวจีนในรัฐบาล “สหพรรค” ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงสถานภาพของภาษาจีนและโรงเรียนจีน ไม่ให้ถูกชาวมลายูเอาเปรียบ

⁷ Ibid., p. 10.

⁸ Ibid., p. 4.

ขณะที่พรรคเอ็ม ซี เอ นำเรื่องเสนอต่อคณะกรรมการ “สหพรรค” นั้นในไถ่ระยะการเลือกตั้งทั่วประเทศที่จะมีขึ้น “สหพรรค” จึงสัญญาว่าจะนำ “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับ ค.ศ.1957” มาพิจารณาอีกครั้ง แต่ทั้งนี้ต้องให้การเลือกตั้งเสร็จสิ้นก่อน โดยจะพิจารณาภายหลังเดือนสิงหาคม ค.ศ.1959 (พ.ศ.2502) ดังนั้นการเลือกตั้งเมื่อ ค.ศ.1959 (พ.ศ.2502) ปัญหาเรื่องการศึกษาและภาษาจึงเป็นประเด็นสำคัญที่ใช้หาเสียงเลือกตั้งของ พรรคการเมืองต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 3

รัฐบาล “สหพรรค” ได้จัดตั้งคณะกรรมการขึ้นพิจารณานโยบาย การศึกษาของราชัก นำโดย ดาโต๊ะ อับดุล ราห์มาน บิน ฮัจจี ตาหลิบ และ เสนอเป็นรายงานเมื่อ ค.ศ.1960 (พ.ศ.2503) ปรากฏว่า “รายงานของราห์มาน ตาหลิบ” ก็ยังคงเห็นด้วยกับ “รายงานของราชัก” ที่ต้องการให้ภาษามลายู และภาษาอังกฤษเป็นวิชาบังคับ เสนอให้โรงเรียนไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนเอกชน หรือโรงเรียนรัฐบาลหรือโรงเรียนที่รับเงินช่วยเหลือจากรัฐบาล จะต้องสอน ภาษาประจำชาติตั้งแต่ระดับที่ 1 จนจบการศึกษา โดยเสนอโครงการส่งเสริม การใช้ภาษาประจำชาติ โดยวางแผนนโยบายดังนี้⁹

1. วิชาภาษาประจำชาติเป็นวิชาบังคับที่ต้องสอนทุกระดับ ทั้งระดับ ประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาในทุกโรงเรียน
2. รัฐบาลจะจัดการสอนภาษาประจำชาติระดับมัธยมศึกษา
3. การสอบประกาศนียบัตร “Lower Certificate of Education” เมื่อจบการศึกษาระดับมัธยมต้นปีที่ 3 จะต้องเป็นข้อสอบที่เขียนด้วยภาษา ประจำชาติ

⁹ Federation of Malaya, Report of the Education Review Committee (Kuala Lumpur, 1960), p. 12-13.

4. ให้วิชาภาษาประจำชาติเป็นวิชาบังคับที่ต้องสอบเพื่อรับประกาศนียบัตร “Lower Certificate of Education”

5. สำหรับนักเรียนผู้ไม่ใช่ชาวมลายูนั้นก็ต้องให้ความสำคัญกับวิชาภาษาประจำชาติ เพื่อจะได้สอบผ่าน “Malayan Secondary Schools Entrance” โดยรัฐบาลจะดำเนินการเปิดสอนภาษาประจำชาติให้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้วิชาภาษาประจำชาติเป็นวิชาบังคับในการเรียนของนักศึกษาวิทยาลัยครู นอกจากนี้รัฐบาลควรกำหนดให้ ค.ศ.1962 (พ.ศ.2505) เป็นปีเริ่มต้นที่ใช้ข้อสอบภาษาประจำชาติในการสอบเพื่อประกาศนียบัตร “Federation of Malaya Certificate of Education”

ระบบการศึกษาขณะนั้นยังคงเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเลือกโรงเรียนให้ลูกหลานได้เรียนตามความพอใจของภาษาที่ใช้สอนในโรงเรียนทุกโรงเรียน ระดับประถมศึกษาจะใช้เวลาเรียน 6 ปี เมื่ออายุครบ 12 ปี หรือมากกว่านั้นก็จะสำเร็จการศึกษา หากต้องการเข้าเรียนต่อในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่รัฐบาลสนับสนุนเงินช่วยเหลือก็ต้องสอบวิชาภาษามลายู ส่วนนักเรียนที่ต้องการเรียนในโรงเรียนช่างฝีมือ ก็จะเข้าเรียนที่ “Sekolah Lanjutan Kampong” ซึ่งจะสอนให้นักเรียนมีความรู้ความชำนาญสำหรับช่วยประกอบอาชีพในชนบท และสอนด้วยภาษามลายู เป็นการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหลักสูตร 3 ปี ในสายงานอาชีพ ฝึกการใช้เครื่องมือ วิธีการเพาะปลูกและทำนา¹⁰ นโยบายการศึกษาในโรงเรียน “Sekolah Lanjutan Kampong” มุ่งให้ชาวชนบทมลายูสามารถพัฒนาแรงงานของตนเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

จะเห็นว่านโยบายการศึกษาตาม “รายงานราห์มาน ดาห์ลิบ” ก็ไม่แตกต่างไปจาก “รายงานราชัก” รายงานทั้งสองฉบับยังคงความสำคัญของ

¹⁰ Ibid., p. 10.

ภาษามลายูไว้โดยให้ภาษามลายูเป็นภาษาประจำชาติ ขณะที่ภาษาจีนและภาษา
 ทมิฬไม่มีความสำคัญในทางราชการ ที่น่าสังเกตก็คือ นโยบาย “การศึกษา”
 ที่รัฐบาลต้องการใช้เป็นเครื่องมือก่อให้เกิด “เอกภาพ” ทางสังคม ได้กลายเป็น
 เป็นตัวเร่งให้เกิดปฏิกิริยาไม่พอใจรัฐบาล “สหพรรค” ซึ่งเห็นได้จากผลการ
 เลือกตั้งทั่วประเทศ จะมีพรรคการเมืองของผู้ไม่ใช่ชาวมลายูเรียกร้องความ
 เสมอภาคทางภาษาและการศึกษา เช่น พรรคพีพีพี และพรรคแนวร่วมสังคม
 นิยม ในการเลือกตั้งเมื่อ ค.ศ.1959 (พ.ศ.2502) ดังได้กล่าวมาแล้ว

วิเคราะห์จากนโยบายการศึกษาและปฏิกิริยาตอบสนองต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น
 พบว่า แม้รัฐบาลจะมีเจตนาสร้างความสำนึกของคนในประเทศให้มีความเป็น
 “ชาวมลายู” ร่วมกัน แต่การที่เน้นความสำคัญของภาษามลายู โดยกำหนด
 ให้ภาษามลายูเป็นวิชาที่ต้องสอบเพื่อจบการศึกษาและสอบเข้ารับราชการ
 ทำให้ประชาชนเชื้อชาติอื่นไม่พอใจเพราะเท่ากับส่งเสริมสิทธิพิเศษให้แก่
 ชาวมลายู การเรียกร้องเพื่อความเสมอภาคทางภาษาจึงเกิดขึ้นเสมอ นับตั้งแต่
 ได้เอกราชจนกระทั่งถึงภาวะวิกฤต ค.ศ.1969 (พ.ศ.2512) ซึ่งในช่วงเวลา
 ดังกล่าวนี้นี้ “สหพรรค” เป็นพรรคที่มีบทบาททางการเมืองสูงสุด และ
 “สหพรรค” ต้องการรักษาสถานภาพในการเป็นเจ้าของประเทศ ดังนั้น
 “ชาวมลายู” จึงต้องมาก่อนเชื้อชาติอื่น ดังที่ *ตงกู อับดุล ราห์มาน* ได้ให้
 ทศนะว่า “...ตามข้อเท็จจริง เห็นจะปฏิเสธกันไม่ได้ แต่เดิมมาแผ่นดินนี้
 เป็นของชาวมลายู แน่นนอนชาวมลายูเข้าก่อร่างสร้างตัวอยู่บนแผ่นดินนี้
 ก่อนใคร ดังนั้นการร่างรัฐธรรมนูญจึงต้องคำนึงถึงขนบธรรมเนียมประเพณี
 และวัฒนธรรม ตลอดจนสิทธิของชาวมลายูเป็นพื้นฐานก่อนอื่น” ¹¹

¹¹ Abdul Rahman Ibn Tuanku Muhamad, *May 13 before and after* (Kuala Lumpur: Utusan Malayu Press, 1969), p.144.

ดังนั้นเรื่อง “การศึกษา” และ “ภาษา” จึงได้กลายเป็นปัญหาทางการเมือง ดังจะเห็นว่าพรรคการเมืองของชาวมลายู เช่น พรรคเนการา พรรคแนวร่วมอิสลามมลายา ที่ส่งเสริมสิทธิพิเศษของชาวมลายูต่างต้องการให้ภาษามลายูเป็นภาษาประจำชาติ ขณะเดียวกับพรรคของผู้ไม่ใช่ชาวมลายู เช่น พรรคพีพีพี พรรคแนวร่วมสังคมนิยม พรรคดี เอ พี พรรคเกอร์กกัน รักยัต มาเลเซีย ต่างก็ต้องการให้ภาษาจีนและภาษาทมิฬเป็นภาษาราชการภาษาหนึ่ง ชาวจีนรู้สึกผิดหวังต่อพรรคเอ็ม ซี เอ ที่ไม่สามารถปกป้องผลประโยชน์ของชาวจีนได้ จึงหันไปสนับสนุนพรรคอื่น ดังจะเห็นว่าพรรคเอ็ม ซี เอ พ่ายแพ้การเลือกตั้งเมื่อ ค.ศ.1969 (พ.ศ.2512) ซึ่งมีสาเหตุจากการที่พรรคเอ็ม ซี เอ ยอมประนีประนอมกับพรรคอัมโนเรื่องการศึกษาศาและภาษาประจำชาติ ขณะที่ชาวจีนต้องการรักษาวัฒนธรรมของตนไว้¹²

“ปัญหาการศึกษา” เป็นผลที่เกิดขึ้นจากการแข่งขันทางการเมืองระหว่างเชื้อชาติ รัฐบาล “สหพรรค” มีนโยบายให้ระบบการศึกษาส่งเสริมให้โรงเรียนต่าง ๆ ร่วมมือกันจัดการสอนด้วยหลักสูตรเดียวกันแม้จะแตกต่างกันตามภาษาที่ใช้สอน โดยรัฐบาลจะเป็นผู้กำหนดร่างหลักสูตรการสอนโดยมุ่งให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรม ซึ่งมีวัฒนธรรมมลายูเป็นพื้นฐาน ทำให้ผู้ไม่ใช่ชาวมลายูเกิดความสงสัยในฐานะของตนว่าเหตุใด “ภาษาจีน” และ “ภาษาทมิฬ” ซึ่งเป็นภาษาของประชากรจำนวนมากพอ ๆ กับชาวมลายูจึงไม่ได้รับการพิจารณา การกำหนดอัตราส่วนผู้เข้ารับราชการระหว่างชาวมลายูและผู้ไม่ใช่ชาวมลายูเป็น 4:1 ก็ดี และการกำหนดให้วิชาภาษามลายูเป็นวิชาที่ต้องสอบเพื่อเข้ารับราชการก็ดี เหล่านี้แสดงให้เห็นถึงความพยายามของรัฐบาล “สหพรรค” ที่จะลดบทบาทและฐานะของผู้จบการศึกษาจากโรงเรียนจีนและ

¹² Somers Mary F. Heidhues, op. cit., p. 65.

โรงเรียนทมิฬ ทำให้ผู้ต้องการแข่งขันสอบเข้ารับราชการจำต้องเรียนในโรงเรียนที่รัฐบาลกำหนด คือเรียนในโรงเรียนประเภท “National-School” แม้ว่าจะไม่ต้องเสียค่าเล่าเรียนแต่ต้องเรียนตามหลักสูตรที่รัฐบาลกำหนด

“ภาษามลายู” ได้รับความยอมรับทางการเมืองจาก “พระราชบัญญัติภาษาประจำชาติ ค.ศ.1967” (พ.ศ.2510) ขณะที่ “ภาษาอังกฤษ” ก็ยังคงมีบทบาทในความก้าวหน้าทางสังคมและเศรษฐกิจ เพราะความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีนั้นเป็นความรู้จากชาวตะวันตก ทำให้ภาษาอังกฤษยังคงจำเป็นอยู่ แต่รัฐบาลก็มีนโยบายที่จะลดฐานะของภาษาอังกฤษให้เป็นรองภาษาประจำชาติ โดยกำหนดให้ภาษามลายูเป็นภาษาราชการเพียงภาษาเดียวและเป็นภาษาที่ใช้ติดต่อกันเพื่อประโยชน์ทางราชการ

พระราชบัญญัติภาษาประจำชาติ ฉบับ ค.ศ.1967 ที่กำหนดให้ภาษามลายูเป็นภาษาประจำชาติและภาษาราชการเพียงภาษาเดียว มีผลบังคับใช้กับทุกชุมชนทุกเชื้อชาติในประเทศ แม้ว่ารัฐบาลจะชี้แจงว่าทุกเชื้อชาติต่างมีอิสระในการใช้ภาษา รัฐบาลเพียงจะต้องการสร้างพื้นฐานที่สามารถเป็นสื่อสัมพันธ์เชื่อมโยงชุมชนทั้งสามเชื้อชาติไว้ จึงกำหนดให้ “ภาษามลายู” เป็นภาษาประจำชาติ โดยหวังว่า “ภาษามลายู” จะเป็นสื่อกลางที่สร้างความเข้าใจและขจัดปัญหาในการติดต่อสื่อสาร และจะช่วยสร้างความรู้สึที่ดีต่อกันในฐานะพลเมืองร่วมชาติเดียวกันก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาถึงข้อเท็จจริงที่เป็นอยู่แล้ว ประชากรมีความแตกต่างทางภาษา วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตประจำวันซึ่งต่างเป็นอิสระต่อกัน ครั้นรัฐบาลต้องการจะสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันโดยใช้วัฒนธรรมมลายูเป็นพื้นฐาน ทำให้ประชากรชาวจีนและชาวอินเดียเกิดปฏิกิริยาโต้ตอบด้วยเห็นว่าวัฒนธรรมของตนไม่ด้อยกว่าวัฒนธรรมมลายู ความแตกแยกอันเกิดจากความไม่เสมอภาคทางสังคมและความเหลื่อมล้ำกันทางการศึกษาระหว่างเชื้อชาติ ย่อมก่อให้เกิดความตึงเครียด

ระหว่างเชื้อชาติยิ่งขึ้นอีก ความต้องการของรัฐบาลจึงไร้ผล

แม้ว่าจะเปลี่ยนรัฐบาลเป็นรัฐบาลชุดใหม่เมื่อ ค.ศ.1971 (พ.ศ.2514) “เอกภาพ” และความสามัคคีของคนในประเทศยังคงเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลชุดนี้ได้กำหนดให้ “ภาษา” เป็นเรื่องหนึ่งที่ห้ามวิพากษ์วิจารณ์ในที่สาธารณะ ส่วนการศึกษานั้นได้วางนโยบายสำคัญคือ¹³

1. ต้องลดช่องว่างมาตรฐานการศึกษาระหว่างชนบทกับเมือง
2. เร่งให้ความรู้เรื่องวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
3. ดำเนินการอย่างต่อเนื่องที่จะให้ภาษาบาฮาซา มาเลเซีย เป็นภาษาหลักสำหรับการสอนในโรงเรียนทุกโรงเรียนได้หมดราว ค.ศ.1983 (พ.ศ.2526)
4. ปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาในโรงเรียนและอุปกรณ์การเรียน
5. ปรับปรุงการบริหารของเจ้าหน้าที่กระทรวงศึกษาธิการและข้าราชการในแต่ละรัฐ รวมทั้งปรับปรุงมาตรฐานการใช้จ่ายเงินเดือนครู

นโยบายจัดการให้ “ภาษาบาฮาซา มาเลเซีย” เป็นหลักของการสอนในโรงเรียนนั้น รัฐบาลกำหนดโครงการโดยให้เริ่มต้นที่โรงเรียนอังกฤษประเภท “National-type school” ดังนี้คือ¹⁴

ค.ศ.1970 (พ.ศ.2513) กำหนดให้ทุกวิชาที่สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาในระดับ 1 สอนด้วยภาษาบาฮาซา มาเลเซีย และให้วิชาภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ สอนด้วยภาษาประจำชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา รวมทั้งการสอนในโรงเรียนอาชีวศึกษา

¹³ Malaysia, *Official Year Book 1971* (Kuala Lumpur : Malaysian Government, 1972), p. 275.

¹⁴ *Ibid.*, pp. 276-277.

ค.ศ.1973 (พ.ศ.2516) กำหนดให้วิชาศิลปะทุกวิชาสอนด้วยภาษา
ประจำชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษาาระดับ 1

ค.ศ.1975 (พ.ศ.2518) โรงเรียน “National-type Primary Schools”
ที่สอนด้วยภาษาอังกฤษ จะเปลี่ยนเป็นโรงเรียน “National-type School”
ที่สอนด้วยภาษาประจำชาติ

ค.ศ.1976 (พ.ศ.2519) วิชาศิลปะ วิทยาศาสตร์ เทคนิค ระดับ 1 ใน
โรงเรียนมัธยมจะสอนด้วยภาษาประจำชาติ และวิชาศิลปะ ระดับ 4 ด้วย

ค.ศ.1978 (พ.ศ.2521) ทุกวิชาที่สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาจะสอน
ด้วยภาษาประจำชาติ

ค.ศ.1980 (พ.ศ.2523) วิชาศิลปะในมหาวิทยาลัยจะสอนด้วยภาษา
ประจำชาติ

ค.ศ.1981 (พ.ศ.2524) ทุกสาขาวิชาศิลปะ วิทยาศาสตร์ อาชีวศึกษา
และเทคนิคในโรงเรียนมัธยมศึกษาจะสอนด้วยภาษาประจำชาติ

ค.ศ.1982 (พ.ศ.2525) โรงเรียนประเภท “National-type Secondary
Schools” เปลี่ยนเป็น “National Secondary School”

ค.ศ.1983 (พ.ศ.2526) เป็นปีแรกที่ทุกสาขาวิชาสอนด้วยภาษาบาฮาซา
มาเลเซีย ในมหาวิทยาลัยทุกคณะ

นอกจากนี้ยังได้กำหนดนโยบายการศึกษาโรงเรียนระดับประถม ให้เด็ก
อายุระหว่าง 6-11 ปี เข้าเรียนระดับประถมศึกษาไม่เสียค่าเล่าเรียน และมีสิทธิ
เลือกเรียนได้ว่าต้องการเรียนในโรงเรียนที่สอนด้วยภาษาบาฮาซา มาเลเซีย
หรือภาษาอังกฤษ หรือภาษาจีน หรือภาษาทมิฬ ภาษาใดก็ได้ แต่ทุกโรงเรียน
จะมีหลักสูตรการสอนและตารางเรียนเหมือนกันเพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้
ในสิ่งเดียวกัน ซึ่งจะมีผลต่อความเป็นเอกภาพทางสังคมในภายหน้า ส่วน
โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่รับเงินช่วยเหลือจากรัฐบาลแบ่งออกเป็น 2 ประเภท

คือ “National-type Secondary English School” ที่สอนด้วยภาษาอังกฤษ และ “National Secondary School” ที่สอนด้วยภาษาบาฮาซา มาเลเซีย

พัฒนาการทางการศึกษา

การปรับปรุงการจัดการศึกษาสำหรับชาวมลายูให้ได้รับการศึกษาพื้นฐานเพียงพอสำหรับประกอบอาชีพโดยทั่วถึงกัน ด้วยการจัดตั้ง “โรงเรียนประถมศึกษาแห่งชาติ” อันเป็นการศึกษาสำหรับชาวมลายูตามท้องถิ่นต่าง ๆ แบบให้เปล่านี้ เป็นผลจากแนวนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งสร้างความเสมอภาคทางเศรษฐกิจระหว่างประชาชนกลุ่มเชื้อชาติต่าง ๆ ให้เกิดขึ้น อีกประการหนึ่ง การที่รัฐบาลลงทุนจัดการศึกษาสำหรับชาวมลายูตามท้องถิ่น ก็เพื่อจะยกระดับความรู้และความสามารถของชาวมลายูให้พอที่จะแข่งขันกับผู้ที่ไม่ใช่ชาวมลายู ดังนั้น “การศึกษา” จึงกลายเป็นผลประโยชน์ทางการเมือง และเป็นเครื่องมือทางการเมืองอย่างเด่นชัดภายใต้การบริหารประเทศของ “สหพรรค” ในการสร้างสังคมให้เป็น “สังคมของชาวมลายู” อย่างแท้จริง โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะสร้างความกลมกลืนทางวัฒนธรรมเป็นหลัก ดังจะเห็นได้จากกาหนดให้วิชาภาษามลายูเป็นวิชาบังคับในหลักสูตรการเรียนของทุกโรงเรียน และเตรียมร่างหลักสูตรรายวิชาต่าง ๆ ให้สอนด้วยภาษาบาฮาซา มาเลเซีย ทั้งนี้มีเป้าหมายที่จะปั้นเยาวชนรุ่นใหม่ให้รับภาษาและพื้นฐานวัฒนธรรมเดียวกัน และจะได้เรียนรู้การอยู่ร่วมสังคมเดียวกัน

เมื่อพิจารณานโยบายและการจัดการศึกษาในมาเลเซียระหว่างค.ศ.1957-1971 (พ.ศ.2500-2514) แล้ว จะเห็นว่ารัฐบาลสนับสนุนให้การศึกษาแก่ชาวมลายูตามชนบท ทั้งนี้ต้องการให้ชาวมลายูเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพและสามารถพัฒนาฐานะทางเศรษฐกิจให้เทียบเท่าชาวจีนและชาวอินเดียน แม้ว่า

รัฐบาลจะให้เสรีภาพทางการศึกษาสามารถเลือกสถานที่เรียนได้ แต่การกำหนดหลักสูตรวิชาบังคับเป็นการจำกัดโอกาสการขยายตัวทางวัฒนธรรมและภาษาของเชื้อชาติอื่น และผู้จบการศึกษาจากโรงเรียนของรัฐบาลเท่านั้นจะมีโอกาสดีกว่าผู้ที่จบจากโรงเรียนเอกชนในการสอบเข้ารับราชการ อย่างไรก็ตาม ปรากฏว่าชาวจีนและชาวอินเดียมีฐานะมั่งคั่ง นิยมส่งลูกหลานของตนไปเรียนยังต่างประเทศ เช่น ชาวจีนส่วนใหญ่มักจะสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนจีนในสิงคโปร์ ปีนัง มะละกา กัวลาลัมเปอร์ ฮิโปกี และมักจะเดินทางไปศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยในประเทศจีนหรือที่ประเทศสหรัฐอเมริกา หลังจากสำเร็จการศึกษาก็จะกลับมาช่วยทำธุรกิจในประเทศมาเลเซียกับครอบครัวตน

“ครู” เป็นกลุ่มผู้มีบทบาทในการเผยแพร่วัฒนธรรม รัฐบาลจึงพยายามกำหนดมาตรฐานคุณวุฒิของครูในโรงเรียนระดับต่าง ๆ เพราะครูเป็นผู้ที่ได้รับความอบรมศึกษาจากวิทยาลัยตามหลักสูตรที่รัฐบาลกำหนด บรรดาครูเหล่านี้ก็จะทำหน้าที่แทนรัฐบาลในการเผยแพร่อุดมการณ์และความต้องการของรัฐบาล ครูเป็นข้าราชการที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนที่จะช่วยให้ประชาชนในประเทศรู้จักหน้าที่ของตนต่อประเทศ แม้ว่าจะมีปัญหาอยู่บ้างเพราะครูเองก็ต้องการปกป้องผลประโยชน์ของอาชีพตน ไม่ต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกับโรงเรียนตนโดยเฉพาะครูชาวจีนและชาวอินเดีย ขณะที่ครูชาวมลายูต่างกระตือรือร้นที่จะให้การศึกษาเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล เพื่อที่ว่าครูชาวมลายูจะเป็นกลุ่มมีรายได้และมีความก้าวหน้าในอาชีพ

การประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน ที่บาหลี อินโดนีเซีย เมื่อ 23-25 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1976 (แถวขึ้นจากซ้าย) ลี กวน ยู นายกรัฐมนตรีสิงคโปร์ ดาโต๊ะ ฮุสเซน บิน ออนัน จาฟาร์ นายกรัฐมนตรีมาเลเซีย และซูฮาร์โต ประธานาธิบดีอินโดนีเซีย

(ภาพจากหนังสือ ASEAN : The First 20 years 1987)

ปัญหาและอุปสรรค

นโยบายการศึกษาเป็นเรื่องของคนรุ่นหนึ่งพยายามปั้นคนรุ่นต่อไปให้ เป็นไปตามอุดมคติของตน นโยบายของ “สหพรรค” เกี่ยวกับการศึกษาคือ ต้องการแผ่ขยายความรู้เรื่องภาษามลายูไปสู่กลุ่มผู้ใช้ชาวมลายู ต้องการให้ เยาวชนในประเทศยอมรับ “ภาษามลายู” ซึ่งเป็นภาษาประจำชาติและภาษา ราชการ เป็นการผสมผสานทางวัฒนธรรมที่ช่วยรวมวัฒนธรรมที่มีลักษณะ แตกต่างกันเข้ามารวมกันเป็นวัฒนธรรมใหญ่วัฒนธรรมเดียวโดยใช้วัฒนธรรม เป็นพื้นฐานสำคัญ

แต่รัฐบาลไม่อาจดำเนินการด้วยความสะดวกเพราะขาดความร่วมมือ จากประชาชนเชื้อชาติต่าง ๆ แม้ว่าจะเป็นประชาชนของประเทศเดียวกันแต่ ต่างก็มีความผูกพันกับวัฒนธรรมดั้งเดิมของตน และต่างก็สร้างเอกลักษณ์ ของตนที่ยากต่อการเปลี่ยนแปลงในเวลาระยะสั้น ๆ การที่รัฐบาลลดความ สำคัญของภาษาอื่นในระบบการศึกษา ทำให้ชาวจีนและชาวอินเดียนะแวงว่า การถ่ายทอดวัฒนธรรมของตนจะสิ้นสุดลง และสงสัยในสถานภาพในสังคม ของตนว่าต่อไปภายหน้า ชาวจีน ชาวอินเดียนะ จะมึฐานะเท่าเทียมกับชาวมลายู หรือไม่หากยอมรับวัฒนธรรมมลายูแล้ว นโยบายการศึกษาของ “สหพรรค” มุ่งให้ชาวมลายูเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ ขณะที่ชาวจีนและชาวอินเดียนะเป็นฝ่าย สูญเสียผลประโยชน์ ทำให้พวกเขาไม่ยอมรับให้ความช่วยเหลือหรือตอบสนอง นโยบายของรัฐบาลด้วยดี

เหตุการณ์จลาจลเมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม ค.ศ.1969 (พ.ศ.2512) เป็นวิกฤตการณ์ที่แสดงถึงความไม่พอใจและปฏิกิริยาตอบโต้การดำเนิน นโยบายทางการศึกษาของรัฐบาล ที่พิจารณาแล้วเห็นว่ายังไม่เป็นธรรมสำหรับ

ประชาชนกลุ่มเชื้อชาติอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ชาวมลายู อย่างไรก็ตาม “การศึกษา” ก็ยังถูกใช้ให้เป็น “ตัวกำหนด” และเป็นปัจจัยสำคัญที่จะสร้างเอกภาพทางสังคมของมาเลเซียให้เกิดขึ้นได้ และในเวลาเดียวกันรัฐบาลก็ยังเชื่อว่าการสร้างความเสมอภาคทางเศรษฐกิจก็เป็นปัจจัยประการหนึ่งที่จะช่วยลดความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติ ซึ่งหมายถึงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวทางสังคมย่อมจะเกิดขึ้นได้

รัฐบาลหวังว่าการยกระดับการศึกษาสำหรับชาวมลายูจะเป็นหนทางที่จะช่วยให้ชาวมลายูสามารถแข่งขันกับชาวจีนและชาวอินเดียทางเศรษฐกิจได้ ในเวลาเดียวกัน ชาวจีน ชาวอินเดีย ก็มีความสำคัญต่อรัฐบาลในฐานะผู้สร้างฐานะทางเศรษฐกิจ รัฐบาลจึงต้องป้องกันมิให้ชาวจีนซึ่งมีอิทธิพลต่อเศรษฐกิจการค้าและอุตสาหกรรมละทิ้งประเทศมาเลเซียไปแสวงหาที่อื่นลงทุนทำมาหากิน ชาวอินเดียก็เป็นแรงงานสำคัญในกิจการที่ทำรายได้ให้แก่รัฐบาลอย่างมาก เช่นเหมืองแร่ดีบุก สวนยางพารา และปาล์มน้ำมัน ในการสร้างดุลยภาพทางเศรษฐกิจระหว่างเชื้อชาติ รัฐบาลได้กำหนดนโยบายเศรษฐกิจฉบับใหม่ ช่วง ค.ศ.1971-1990 (พ.ศ.2514-2533) (The New Economic Policy - NEP) โดยมีวัตถุประสงค์ขจัดความยากจนของประชาชนโดยไม่คำนึงว่าจะเป็นเชื้อชาติใด โดยหวังว่าความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจจะช่วยลดความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติได้ และจะเป็นการปูทางไปสู่ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในสังคม แต่การปรับปรุงฐานะเศรษฐกิจเพื่อแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจระหว่างกลุ่มเชื้อชาติดังกล่าวนี้ รัฐบาลมิได้มีความจริงใจที่จะแก้ปัญหาตามหลักการที่วางไว้ หากแต่ยังคงมุ่งแก้ปัญหาให้แก่ชาวมลายูเท่านั้น ดังจะเห็นว่ามีการจัดตั้งธนาคารมาเลเซียเพื่อการเกษตร เพื่อสนับสนุนการลงทุนและให้เกษตรกรกู้ยืม ถึงกระนั้นก็ยังมียุทธศาสตร์ในการช่วยเหลือใน

การเกษตรแก่ชาวมลายูอยู่ดี เพราะระเบียนการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ยุ่งยาก ซับซ้อน ทำให้เกษตรกรชาวมลายูหมดกำลังใจ หันไปพึ่งนายทุนชาวจีน ชาวอินเดีย เพราะติดต่อดีสะดวกแม้ว่าจะเสียค่าดอกเบี้ยสูง ทำให้กลุ่มผู้ไม่ใช่ชาวมลายูยังมีบทบาททางเศรษฐกิจเหนือกว่าชาวมลายูในฐานะนายทุนเช่นเดิม ดังนั้น การแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ของรัฐบาลก็ยังไม่บรรลุผล

อาจกล่าวได้ว่า การสร้างเอกภาพทางสังคมของประเทศมาเลเซียด้วยนโยบายการศึกษาเป็นสิ่งทำได้ยาก เพราะประชากรมีความแตกต่างกันทางเชื้อชาติ ภาษา ศาสนา วัฒนธรรมและความเป็นอยู่ นอกจากนี้ไม่มีเชื้อชาติใดที่เรียกได้ว่าเป็นชนกลุ่มใหญ่ของประเทศ ฉะนั้นการสร้างความสำคัญของการเป็นประชากรประเทศเดียวกันโดยให้ความสำคัญแก่คนเชื้อชาติเดียว ขณะที่ลดความสำคัญของชนกลุ่มอื่นจนเกิดการเปรียบเทียบระหว่างเชื้อชาติ ดังที่ชาวอินเดียและชาวจีนรู้สึกว่าการตนต้องเสียสละการถ่ายทอดวัฒนธรรมของตนเพื่อเรียนรู้ภาษาประจำชาติโดยที่ชาวมลายูไม่ได้เสียผลประโยชน์อะไร ทำให้ชาวจีนและชาวอินเดียต้องการ “ความเสมอภาค” มากกว่า “เอกภาพ” เพราะการได้มาซึ่งเอกภาพนี้พวกตนต้องเสียเปรียบชาวมลายูทั้ง ๆ ที่เยาวชนชาวจีนและชาวอินเดียจำนวนมากเกิดในประเทศมาเลเซียและมีความสำคัญว่าประเทศมาเลเซียเป็นบ้านเกิดเมืองนอน เยาวชนเหล่านี้ต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ขณะที่เยาวชนชาวมลายูก็ต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในระบบเศรษฐกิจแบบใหม่เพื่อหลุดพ้นจากความยากจน ความต้องการของชาวมลายูและผู้ไม่ใช่ชาวมลายูสามารถปรับเข้าหากันได้หากเรียนรู้ฐานะของทุกเชื้อชาติทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม ซึ่งจะต้องเริ่มต้นที่ “โรงเรียน” เป็นแห่งแรก แต่การกำหนดให้ภาษามลายูเป็นภาษาประจำชาติที่มีความสำคัญในการศึกษา มีผลให้เชื้อชาติอื่นต้องการให้ภาษาของตนได้อยู่ในฐานะเดียวกับ

ภาษามลายูบ้าง จึงเกิดการ “แข่งขัน” กันมากกว่าที่จะเป็นความ “ร่วมมือ” ซึ่ง
ยังผลให้เกิดการแข่งขันระหว่างเชื้อชาติมากกว่าที่เคยเป็นมาในสมัยที่อังกฤษ
ปกครอง ทั้งนี้เพราะในสมัยรัฐบาลอังกฤษปกครอง ทุกกลุ่มเชื้อชาติต่างก็รู้สึก
ว่ามาเลเซียเป็นประเทศของตนที่พวกเขาควรมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของ
ประเทศ

สรุป

จากการศึกษาพบว่า การเปลี่ยนแปลงการปกครองของประเทศ มาเลเซียนับตั้งแต่ได้รับเอกราชเมื่อ ค.ศ.1957 (พ.ศ.2500) เป็นต้นมา ลักษณะหลากหลายทางเชื้อชาติได้กลายเป็นปัญหาที่รัฐบาลต้องเร่งแก้ไขเพื่อสร้างสังคมให้มีเอกภาพ รัฐบาลให้ความสำคัญของการศึกษาในโรงเรียน เพราะการศึกษาถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการผลิตพลเมืองที่ต้องการให้แก่สังคมโดยวิธีเน้นเรื่องการใช้ “ภาษา” ในโรงเรียน ด้วยพยายามที่จะสร้างให้มี “ภาษาประจำชาติ” เป็นภาษาสื่อกลางในการติดต่อระหว่างกลุ่มพลเมืองเชื้อชาติต่าง ๆ ความพยายามของรัฐบาลที่จะสร้างความเป็น “ชาวมลายัน” ด้วยการผสมกลมกลืนวัฒนธรรมทางภาษา โดยที่รัฐบาลได้เน้นความสำคัญของ “ภาษามลายู” และกลุ่ม “เชื้อชาติมลายู” เพียงกลุ่มเดียว ในขณะที่ประชากรกลุ่มอื่นซึ่งประกอบด้วยเชื้อชาติใหญ่ 3 เชื้อชาติ คือ เชื้อชาติจีน เชื้อชาติอินเดีย และเชื้อชาติมลายู และความพยายามของรัฐบาลที่ได้วางนโยบายและจัดการศึกษาดังกล่าว แสดงให้เห็นเจตนาของรัฐบาลอย่างเด่นชัดที่ต้องการจะเปลี่ยนค่านิยมของประชาชนทุกเชื้อชาติให้มีความเป็น “ชาวมลายู” สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ก่อให้เกิดความไม่พอใจในระหว่างกลุ่มเชื้อชาติอื่น ๆ อย่างกว้างขวางจนกลายเป็นปัญหาทางสังคมและการเมืองขึ้น

ดังจะเห็นผลจากการที่รัฐบาลได้เปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาซึ่งเคยแบ่งแยกตามภาษาที่เป็นสื่อการสอนและหลักสูตรในโรงเรียนเป็นไปตามแต่ละเชื้อชาติให้เข้าสู่ “ระบบใหม่” โดยบังคับให้ใช้ภาษาประจำชาติเป็นหลักในการจัดระบบ “โรงเรียนแห่งชาติ” และผลที่รัฐบาลได้เสนอเงินช่วยเหลือให้แก่

โรงเรียนที่ปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลได้ก่อให้เกิดความรู้สึกของความไม่เท่าเทียมกันในระหว่างกลุ่มผู้ที่ไม่ใช่ชาวมลายู ซึ่งกลุ่มเชื้อชาติต่าง ๆ เหล่านี้สังเกตเห็นในเจตนาของรัฐบาลว่าต้องการจะควบคุมการศึกษาของกลุ่มตนให้เป็นที่ไปตามทิศทางที่รัฐบาลต้องการเพื่อสร้าง “ความเป็นมลายู”

สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดความตึงเครียดในสังคม และเกิดเหตุการณ์จลาจลเมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม ค.ศ.1969 (พ.ศ.2512) ที่กัวลาลัมเปอร์ ซึ่งการจลาจลครั้งนั้นย่อมมีความหมายต่อความมั่นคงของประเทศเป็นอย่างยิ่ง การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าวของรัฐบาลเป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้ามากกว่าที่จะแก้ไขสาเหตุและสถานการณ์ให้ดีขึ้นได้ กล่าวคือ รัฐบาลได้ออกประกาศประเด็นที่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติ “Sensitive issues” ห้ามพูดห้ามวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับเรื่องภาษา สิทธิพิเศษของชาวมลายู การให้สิทธิเป็นพลเมือง เรื่องอำนาจและฐานะของผู้ปกครอง ในจำนวนเรื่องที่ยังห้ามพูดและวิพากษ์วิจารณ์ที่สำคัญคือเรื่อง “ภาษาประจำชาติ” เพราะฉะนั้นอาจกล่าวได้ว่า ความพยายามในการแก้ปัญหาและการสร้างเอกภาพทางสังคมของรัฐบาลยังไม่บรรลุเป้าหมายเท่าที่ควร

ปัจจุบันรัฐบาลมาเลเซียซึ่งบริหารโดยแนวร่วมแห่งชาติ (National Front พัฒนามาจาก “สหพรรค” หรือ “Alliance”) ก็ยังคงมุ่งมั่นที่จะสร้างเอกภาพในสังคม โดยเน้นการพัฒนาบุคลากร นโยบายด้านการศึกษาของมาเลเซียจึงเปลี่ยนจากการเน้น “ภาษาบาฮาซา มาเลเซีย” เพียงภาษาเดียว มาเน้น “ภาษาอังกฤษ” ควบคู่กันไป เพราะรัฐบาลแนวร่วมแห่งชาติมีเป้าหมายที่จะเป็นประเทศพัฒนาแล้วใน พ.ศ.2563 (VISION 2020) รัฐบาลจึงผลักดันให้ประชาชนในประเทศมีความรู้ความสามารถเพื่อสนองนโยบาย VISION 2020 การศึกษาจะเป็นสื่อสำคัญที่จะช่วยทำให้เกิดความคิดความเข้าใจ และทัศนคติในเรื่องต่าง ๆ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งจะเอื้อประโยชน์ต่อมาเลเซีย

ในระยะยาว โดยเฉพาะการแข่งขันทางเศรษฐกิจและการค้าในระดับโลก มิใช่ มุ่งแข่งขันเฉพาะคนต่างเชื้อชาติในประเทศเดียวกัน

นอกจากนโยบายพัฒนาบุคลากรแล้ว รัฐบาลยังพยายามกระตุ้นให้ม การทำงานร่วมกันระหว่างเชื้อชาติ คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว รักความก้าวหน้า เน้นเรื่องคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อให้สังคมมีความสงบ เรียบร้อย เพราะปัญหาความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติจะมีผลกระทบต่อ ความมั่นคงและเสถียรภาพของรัฐบาลด้วย

บรรณานุกรม

บทความ

- ชวลีพร พงศ์สุพัฒน์. “พรรคสหภาพประชาธิปไตยมลายา : ความเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม “ปัญญาชน” ระหว่าง ค.ศ.1945-1948,” วารสารธรรมศาสตร์, ปีที่ 12, เล่มที่ 3 (กันยายน 2526), หน้า 191-207.
- วิทยา สุจริตชนารักษ์. “พรรคการเมืองและการอบรมทางการเมือง : กรณีของมาเลเซียก่อนได้รับเอกราช,” วารสารสังคมศาสตร์, ปีที่ 10, ฉบับที่ 4 (ตุลาคม 2516), หน้า 66-84.
- Blythe W.L. “Historical Sketch of Chinese Labour in Malaya,” *Journal of the Malayan Branch of the Royal Asiatic Society*, Vol.XX, pt 1 (June 1947), pp. 64-114.
- Buck, N.G. Seo. “Some Recollection of Kuala Lumpur fifty Years ago,” *The Malayan Historical Journal*, Vol.1, No.1 (May 1954), pp. 29-31.
- Cheeseman, H.R. “Education in Malaya, 1900-1941,” *The Malayan Historical Journal*, Vol.2, No.1 (July 1955), pp. 30-47.
- Durai, Raja Singam. “Sir Gerald Templer’s Work for a Culture Revival in Malaya,” *The Malayan Historical Journal*, Vol.2, No.2 (December 1955), pp. 131-136.
- Enloe, Cynthia H. “Issues and Integration in Malaysia,” *Pacific Affairs*, Vol.41 (March 1968), pp. 372-385.
- Loh, Philip, “The Beginning of Higher Education in Singapore : Raffle College 1928-1938,” *Malaya in History*, Vol.9, No.1-2 (1965), pp. 9-17.
- Maryanov, Gerald S. “Political Parties in Mainland Malaya,” *Journal of Southeast Asian History*, Vol.8, No.1 (March 1967), pp. 99-110.
- Mehden, Fred R. Von der. “Religion and Politics in Malaya,” *Asian Survey*, Vol.3, No.12 (December 1963), pp. 609-615.

- Milne, R.S. "Malaysia : A New Federation in the Making," *Asian Survey*, Vol.3, No.2 (February 1963), pp. 76-82.
- Purcell, Victor. "Notes and Comment : The Crisis in Malayan Education," *Pacific Affair*, Vol.26, No.1 (1953), pp. 70-76.
- Roff, Margaret. "The Politics of Language in Malaya," *Asian Survey*, Vol.7, No.5 (May 1967), pp. 316-328.
- Ruder, M. "Education Development and Change in Malaysia," *Journal of Southeast Asian Studies*, Vol.15, No.1 (1977), pp. 23-62.
- Shamsul Amri Baharuddin. "The Development of the Malaysian Peasantry," *Journal of Contemporary Asia*, Vol.9, No.4 (1979), pp. 434-454.

หนังสือ

- Abdul Rahman Putra Al-Haj, *Tunku May 13 Before and After*. Kuala Lumpur : Utusan Melayu Press Ltd., 1969.
- Andaya, Barbara Watson and Leonard Y. *A History of Malaysia*. Hongkong: The Macmillan Press Ltd., 1982.
- Arasaratnam, Sinnappah. *Indians in Malaysia and Singapore*, Kuala Lumpur: Oxford University Press, 1979.
- Bassett, D.K. "The Historical Background, 1500-1815," in *Malaysia : A Survey*. ed, Wang Gungwu, London : Pall Mall Press, 1964.
- Blyth, W.L. *The Impact of Chinese Secret Societies in Malaya* London : Oxford University Press, 1969.
- Carey, Iskander. *Orang Asli : The Aboriginal Tribes of Peninsular Malaysia*. Kuala Lumpur : Oxford University Press, 1976.
- Comber, Leon. *13 May 1969 : A Historical Survey of Sino-Malay Relation*. Kuala Lumpur : Heinemann Education Book (Asia) Ltd., 1983.
- Emerson, Rupert. *Malaysia : A Study in Direct and Indirect Rule*. Kuala Lumpur : University of Malaya Press, 1966.

- Esman, Milton J. **Administration and Development in Malaysia ; Institution Building and Reform in a Plural Society**. Ithaca, New York : Cornell University Press, 1972.
- Fletcher, Nancy McHenry. **The Separation of Singapore from Malaysia**. Ithaca : Cornell University Press, 1969.
- Francis Wong Hoy Kee and Ee Tiang Hong. **Education in Malaysia**. Kuala Lumpur : Heinemann Education Book (Asia) Ltd., 1975.
- Groves, Henry E. **The Constitution of Malaysia**. Singapore : Malaysia Publication Ltd., 1964.
- Gullick, J.M. **Malaysia**. London : Ernest Benn Ltd., 1969.
- Heidhues, Mary F. Somers. **Southeast Asia's Chinese Minorities**. Hong Kong : Longman Australia Pty, Ltd., 1974.
- Jeffrey, Robin. **Asia : The Winning of Independence**. London : The Macmillan Press, 1981.
- Khoo Kay Kim. **The Western Malay States 1850-1873 ; The Effects of Commercial Development on Malay Politics**. Kuala Lumpur: Oxford University Press, 1972.
- Lim, David. **Economic Growth and Development in West Malaysia 1947-1970**. Kuala Lumpur : Oxford University Press, 1973.
- Loh, Philip Fook Sing. **The Malay States 1877-1895; Political Change and Social Policy**. Singapore : Oxford University Press, 1969.
- Mahathir bin Mohamad. **The Malay Dilemma**. Singapore : Federal Publication, 1977.
- Means, Gordon P. **Malaysian Politics**. London : University of London Press, 1970.
- Milne, R.S. **Government and Politics in Malaysia**. Boston : Houghton Mifflin Co., 1967.
- Milne, R.S. and Diane K. Mauzy. **Politics and Government in Malaysia**. Singapore : Times Books International, 1978.
- Mohammad Suffian bin Hashin. **An Introduction to the Constitution of Malaysia**. Kuala Lumpur : Cetak Kerajann, 1972.

- Ooi Jin Bee. **Peninsular Malaysia**. London : Longman, 1976.
- Purcell, Victor. **The Chinese in Southeast Asia**. London : Oxford University Press, 1957.
- . **The Revolution in Southeast Asia**. London : Thames and Hudson, 1962.
- . **Malaysia**. London : Thames and Hudson, 1967.
- . **Chinese in Malaya**. London : Oxford University Press, 1975.
- Ratnam, K.J. **Communalism and the Political Process in Malaya**. Kuala Lumpur : University of Malaya Press, 1965.
- Ratnam, K.J. and R.S. Milne. **The Malayan Parliamentary Election of 1964**. Singapore : University of Malaya Press, 1967.
- Roff, W.R. **The Origins of Malay Nationalism**. Kuala Lumpur : University of Malaya Press, 1967.
- Silcock, T.H. **The Economy of Malaya**. Singapore : Eastern University Press, 1963.
- Simandjuntak, B. **Malayan Federalism, 1945-1963 : A Study of Federal Problems in a Plural Society**. Kuala Lumpur : Oxford University Press, 1963.
- Simoniya, N.A. **Overseas Chinese in Southeast Asia : A Russian Study**. Data Paper No.45, Southeast Asia Program, Department of Far Eastern Studies, Ithaca, New York: Cornell University, 1961.
- Swettenham, Sir Frank. **British Malaya**. London : George Allen and Unwin Ltd., 1948.
- Tillman, O. Robert. "Education and Political Development," in **Man State and Society in Contemporary Southeast Asia**. ed., Robert O. Tillman, New York : Praeger, 1969.
- Tham Seong Chee. **Malay and Modernization : A Sociological Interpretation**. Singapore : Singapore University Press, 1977.
- Vandenbosh, Army and Richard Butwell. **The Changing Face of Southeast Asia**. Lexington : University of Kentucky Press, 1966.
- Vasil, R.K. **The Malaysian General Election of 1969**. Singapore : Oxford University Press, 1972.

- Vasil, R.K. **Ethnic Politics in Malaysia**. New Delhi : Radiant Publishers, 1980.
- Von Vorvys, Karl. **Democracy Without Consensus : Communalism and Political Stability in Malaysia**. Princeton : Princeton University Press, 1975.
- Wang Gungwu.,ed. **Community and Nation : Essay on Southeast Asia and The Chinese**. Singapore : Heineman Education Book (Asia) Ltd., 1981.
- Winstedt, Sir Richard. **Malaya and Its History**. London : Hutchinson University Library, 1962.
- Wheatley, Paul. **The Golden Khersones**. Kuala Lumpur : University of Malay Press, 1961.

สิ่งพิมพ์รัฐบาล

- Federation of Malay. **Annual Report 1954**. Kuala Lumpur, 1955.
- _____. **Annual Report 1955**. Kuala Lumpur, 1956.
- _____. **Report of the Education Committee 1956**. Kuala Lumpur, 1956.
- _____. **Report of the Education Review Committee 1960**. Kuala Lumpur, 1960.
- _____. "Central Advisory Committee on Education : Report on the Barnes Report on Education and the Fenn-Wu Report on the Education," September 10, 1951, Kuala Lumpur : Government Press, 1951.
- Malaysia. **Official Year Book 1964**. Kuala Lumpur, 1965.
- _____. **Official Year Book 1965**. Kuala Lumpur, 1966.
- _____. **Official Year Book 1966**. Kuala Lumpur, 1967.
- _____. **Official Year Book 1967**. Kuala Lumpur, 1968.
- _____. **Official Year Book 1968**. Kuala Lumpur, 1969.
- _____. **Official Year Book 1969**. Kuala Lumpur, 1970.
- _____. **Official Year Book 1971**. Kuala Lumpur, 1972.
- The National Operations Council, **May 13 Tragedy : A Report**. Kuala Lumpur, 1969.

โครงการหนังสือ

ชุด “ประเทศเพื่อนบ้านของไทยในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้”

Publication Series : “Thailand’s Neighbors in Southeast Asia”

1.	พิชญ	สุวรรณชะฎ	สามทศวรรษอาเซียน
	Pisanu	Suvanajata	<i>ASEAN in Three Decades</i>
2.	เวณิกา	บุญมาคลี่	พม่า : นโยบายต่างประเทศไทยสมัย
พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ
	Venika	Boonma-klie	<i>Burma : Thai Foreign Policy under the
Chatichai Choonhavan’s Government</i>
3.	สมโชค	สวัสดิร์รักษ์	ความสัมพันธ์ระหว่างไทย-พม่า-กะเหรี่ยง
	Somchoke	Sawasdiruk	<i>Thai-Burmese-Karen Relations</i>
4.	นคร	พันธุ์ณรงค์	ปัญหาชายแดนไทย-พม่า
	Nakorn	Punnarong	<i>Problems on Thai-Burmese Border</i>
5.	เชิดเกียรติ	อัถถากร	ขบวนการคอมมิวนิสต์เวียดนาม
	Cherdkiat	Atthakor	<i>Communist Movements in Vietnam</i>
6.	นกดล	ชาติประเสริฐ	เจ้านโรดม สีหนุกับนโยบายความเป็นกลาง
ของกัมพูชา
	Nophadol	Chartprasert	<i>Norodom Sihanouk and Cambodian
Non-alignment Policy</i>
7.	ทวีเกียรติ	เจนประจักษ์	ข้อพิพาทเขตแดนไทย-ลาว
	Twekiat	Janprajak	<i>Thai-Lao Boundary Disputes</i>
8.	กรรณิการ์	จุฑามาศ สุมาลี	ยะวา-ชาวในบางกอก
	Kannikar	Chuthamas Sumali	<i>The Javanese in Bangkok</i>
9.	ศิริพร	สมัครสมิสร	บรูไน : อาณานิคมของอังกฤษ
	Siriporn	Smaksmosorn	<i>Brunei : The British Colonization</i>

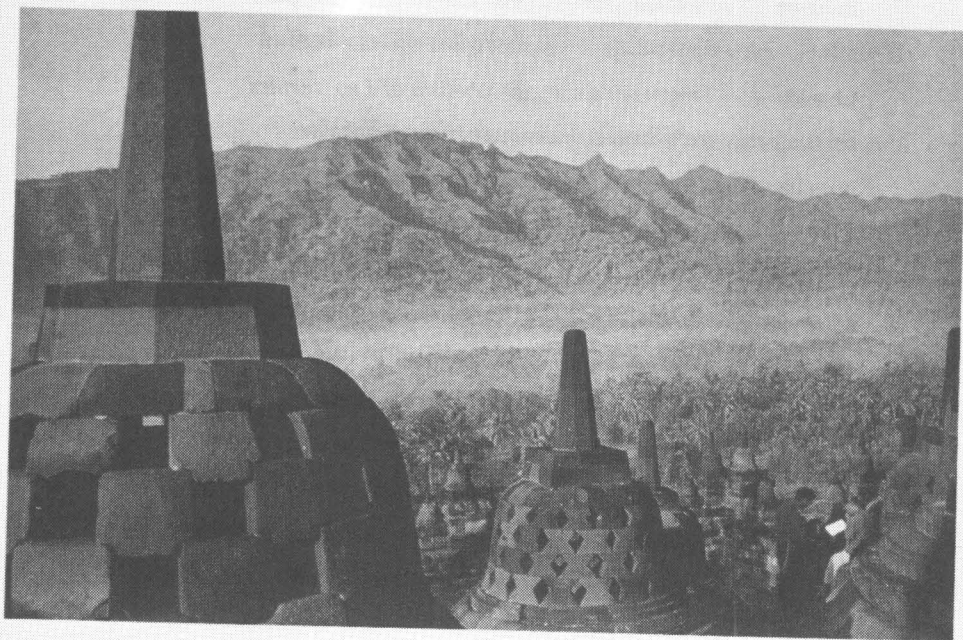
10. กิตติมา	จันทร์ตรี	ช่องแคบมะละกา-มาเลเซีย-อินโดนีเซีย
Kittima	Chantri	<i>The Malacca Straits-Malaysia-Indonesia</i>
11. พัชรินทร์	สวนจิตรະปัญญา	มาเลเซีย : เอกภาพกับการศึกษา
Pacharin	Suanthitapanya	<i>Malaysia : Unity and Education</i>
12. พุสดี	จันทวิมล	เวียดนามในเมืองไทย
Pussadee	Chandavimol	<i>The Vietnamese in Thailand</i>
13. สุภรณ์	โอเจริญ	มอญในเมืองไทย
Suporn	Ocharoen	<i>The Mons in Thailand</i>
14. บังอร	ปิยะพันธ์	ลาวในกรุงรัตนโกสินทร์
Bung-on	Piyabhan	<i>The Lao in Early Bangkok</i>
15. ชนิดา	ตั้งถาวรสิริกุล	สัญลักษณ์ผ้าลาวเวียงจันทน์
Chanida	Tangtavonsirikun	<i>Symbolism of Lao Textiles</i>
16. ณัชชา	เลาหสิรินาด	สิบสองพันนา : รัฐจารีต
Nat-cha	Laohasirinadh	<i>Sipsongpanna : The Traditional State</i>
17. ชวลีย์	ณ ถलग	ประเทศราชของสยามในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
Chawalee	Na Thalang	<i>Siamese Vassal States under King Rama V</i>
18. กัญญรัตน์	เวชศาสตร์	ศรีธนนชัยในอุษาคเนย์
Kanyarat	Vechasat	<i>Srithanonchai in Southeast Asia</i>
19. อรอนงค์	น้อยวงศ์	กัมพูชา : นโยบายต่างประเทศไทยสมัยพลเอกเปรม ติณสูลานนท์
Ornanong	Noiwong	<i>Cambodia : Thai Foreign Policy under the Prem Tinsulanond's Government</i>
20. กรรณิการ์	สาครปรุง	ราชาธิราช สามก๊ก และไซฮัน : โลกทัศน์ชนชั้นนำไทย
Kannikar	Sartraproong	<i>Rajadhiraja Samkok and Saihan : World Views of the Thai Elites</i>

โครงการหนังสือชุด “ประเทศเพื่อนบ้านของไทยในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้”
Publication Series “Thailand’s Neighbors in Southeast Asia”

ยะวา-ชวาในบางกอก

The Javanese in Bangkok

กรรณิการ์ จุฑามาศ สุมาลี
Kannikar Chuthamas Sumali

บรรณาธิการ : ชาลวิทย์ เกษตรศิริ - กาญจนี ละอองศรี
Editors : Charnvit Kasetsiri - Kanchanee La-onsri

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
THE THAILAND RESEARCH FUND

มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
THE FOUNDATION FOR THE PROMOTION OF SOCIAL SCIENCES AND HUMANITIES TEXTBOOKS PROJECT

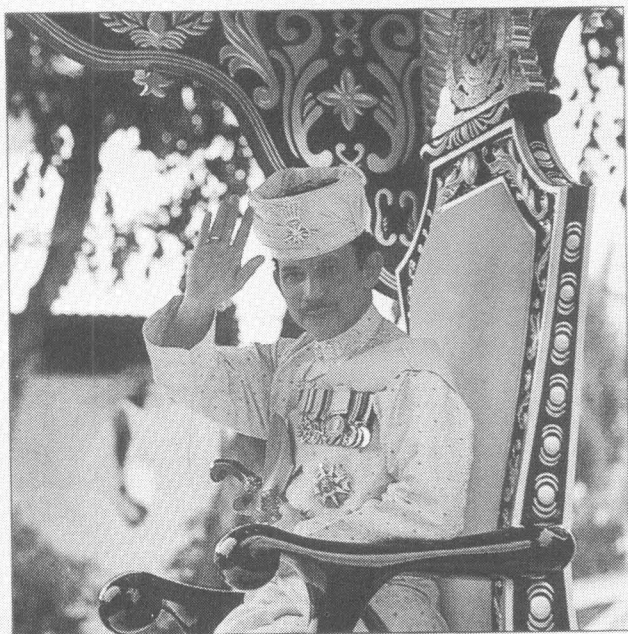
บรูไน

อาณานิคมของอังกฤษ

Brunei : The British Colonization

ศิริพร สัมครสโมสร

Siriporn Smaksosorn

บรรณาธิการ : ชาญวิทย์ เกษตรศิริ - กาญจณี ละอองศรี
Editors : Charnvit Kasetsiri - Kanchanee La-onsri

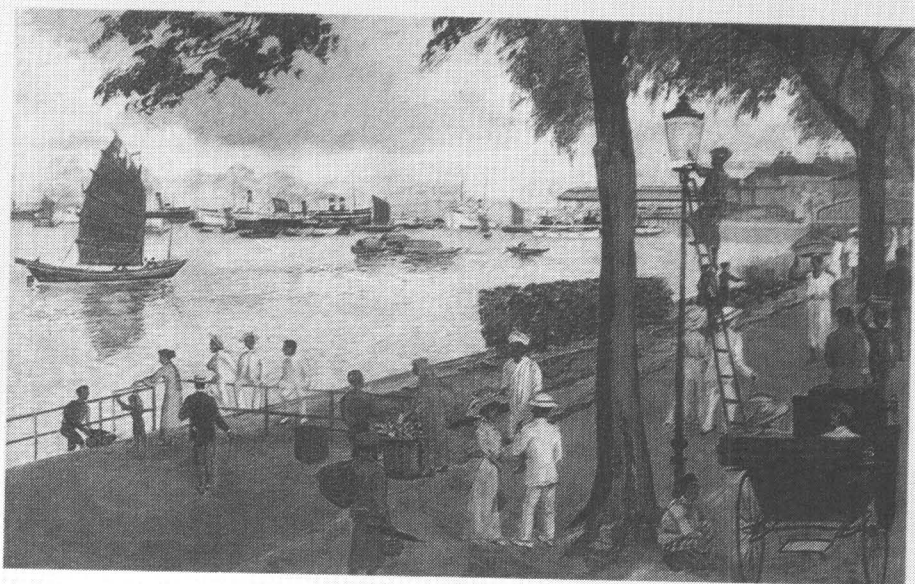
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
THE THAILAND RESEARCH FUND

มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
THE FOUNDATION FOR THE PROMOTION OF SOCIAL SCIENCES AND HUMANITIES TEXTBOOKS PROJECT

ช่องแคบมะละกา มาเลเซีย-อินโดนีเซีย The Malacca Straits-Malaysia-Indonesia

กิตติมา จันทรตรี
Kittima Chantri

บรรณาธิการ : ชาลวิทย์ เกษตรศิริ - กาญจณี ละอองศรี
Editors : Charnvit Kasetsiri - Kanchanee La-onsri

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
THE THAILAND RESEARCH FUND

มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
THE FOUNDATION FOR THE PROMOTION OF SOCIAL SCIENCES AND HUMANITIES TEXTBOOKS PROJECT

มาเลเซีย : เอกภาพกับการศึกษา

หนังสือเรื่อง “มาเลเซีย : เอกภาพกับการศึกษา” ของ พัทรินทร์ สวนรัฐตะบัญญัติ ให้เห็นถึงความพยายามของรัฐบาลมาเลเซียหลังจากได้รับเอกราชแล้ว ที่จะทำให้เกิดเอกภาพท่ามกลางความหลากหลายทางเชื้อชาติในมาเลเซีย ด้วยการสร้าง “ภาษามลายู” เป็นภาษาประจำชาติ ใช้ในการติดต่อสื่อสารระหว่างกลุ่มพลเมืองเชื้อชาติต่าง ๆ และการ “ส่งผ่าน” ภาษาประจำชาตินั้น กระทำโดยนโยบายทางการศึกษาในระบบ “โรงเรียนแห่งชาติ” หากทว่า ผลของการสร้างเอกภาพด้วยนโยบายทางการศึกษา ก็ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในสังคมมาเลเซียมาโดยตลอด

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันการสร้างเอกภาพด้วยการใช้ภาษาประจำชาติก็ยังคงเป็นเป้าหมายทางการศึกษาที่สำคัญของรัฐบาลมาเลเซีย เพียงแต่เปลี่ยนจากภาษามลายูเพียงภาษาเดียว มาเป็นการใช้ภาษาอังกฤษควบคู่กันไป เพื่อการแข่งขันทางเศรษฐกิจและการค้าระดับโลก มิใช่มุ่งแข่งขันเฉพาะคนต่างเชื้อชาติในประเทศเดียวกัน

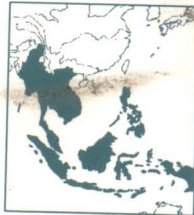
ชาญวิทย์ เกษตรศิริ

กาญจณี ละอองศรี

บรรณาธิการโครงการหนังสือชุด

“ประเทศเพื่อนบ้านของไทยในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้”

SOUTHEAST ASIA

อุษาคเนย์

ISBN 974-86304-3-9

สร้างสรรค์ปัญญา เพื่อพัฒนาประเทศ